

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การวิเคราะห์นโยบายด้านการศึกษา
ของผู้สมัครรับเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา

โดย

มูลนิธิส่งเสริมนโยบายศึกษา

นำเสนอ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

สำนักนายกรัฐมนตรี

พฤษภาคม 2545

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	
บทที่ 1 การศึกษาเปรียบเทียบนโยบายด้านการศึกษาของบรูซ-กอร์	1
บทที่ 2 การวิเคราะห์นโยบายการศึกษาของจอร์ชบุช และอัลกอร์ ในมุมมองของ นักวิชาการของประเทศไทย	12
บทที่ 3 วิสัยทัศน์นโยบายการศึกษาของรัฐมนตรีนีนา	19
บทที่ 4 ข้อคิดเห็นของตัวแทนนักเรียน ครู ผู้บริหาร ต่อการปฏิรูปการศึกษา.....	28
บทที่ 5 วิเคราะห์นโยบายการศึกษา 6 พรรคการเมืองไทย.....	37
ภาคผนวก	
นโยบายการศึกษา 6 พรรคการเมือง	
● พรรคความหวังใหม่	52
● พรรคชาติไทย	53
● พรรคชาติพัฒนา	55
● พรรคไทยรักไทย	58
● พรรคประชากรไทย	68
● พรรคประชาธิปัตย์	69

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

นับตั้งแต่ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงระบบการจัดการศึกษามาเป็นแบบตะวันตกเป็นครั้งแรกในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว การจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของกระทรวงธรรมการ ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีเสนาบดีเป็นผู้ทำหน้าที่สนองพระบรมราชโองการจัดให้เด็กไทยได้รับการศึกษาในรูปแบบใหม่อย่างทั่วถึงกันทั้งประเทศ

หลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาสู่ระบอบประชาธิปไตยในปี พ.ศ.2475 การจัดการศึกษาของชาติแม้จะมีการพัฒนาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ แต่ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงมากนักในลักษณะของระบบการจัดการ คือ ยังเป็นลักษณะของการรวมศูนย์อยู่ที่ส่วนกลาง โดยมีกระทรวงศึกษาเป็นผู้กำหนดนโยบายและควบคุมดูแลให้มีการปฏิบัติตามแนวทางนั้น

ระบอบประชาธิปไตยที่ถูกขัดจังหวะโดยการปฏิวัติรัฐประหาร ได้สร้างทั้งผลดีและเสียต่อการจัดการศึกษาแห่งชาติ ในแง่ดี คือ ทำให้สามารถควบคุมดูแลให้เป็นไปตามนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพรวดเร็ว ทำให้การศึกษาได้แพร่ออกไปในชนบทได้ในระดับหนึ่ง แต่ในแง่เสียคือประชาชนเคยชินกับการรับคำสั่ง ผู้ที่มีความเห็นไม่ตรงกับคำสั่งหรือนโยบายจากเบื้องบนกลายเป็นผู้มีความคิดนอกคอก หากไม่เปลี่ยนทัศนคติใหม่ก็อาจจะต้องเนรเทศตนเองออกไปจากระบบ ทั้งนี้เพราะสังคมไทยในยุคนั้นไม่เอื้อให้บุคคลใดมีความเห็นแตกต่างไปจากคนส่วนใหญ่

จนกระทั่งเมื่อไม่นานมานี้เอง จึงมีแนวคิดของการปฏิรูปการศึกษาเกิดขึ้น โดยมีรากฐานมาจากความต้องการให้สังคมไทยมีการจัดการศึกษาในแนวใหม่ ให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก โดยกลุ่มนักวิชาการด้านการศึกษาที่ได้รับการศึกษาจากประเทศตะวันตกได้เสนอแนวทางใหม่ที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้ในทุก ๆ ระดับ กระแสความเคลื่อนไหวนี้สอดคล้องกับการปฏิรูปการเมืองในประเทศ ดังนั้น หลังจากที่มีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ในปี พ.ศ.2540 จึงได้มีการออกพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ

การจัดการศึกษาแห่งชาติจึงเปลี่ยนรูปแบบใหม่จากการที่เคยสั่งการจากเบื้องบนลงมาแต่อย่างเดียว กลายเป็นการเปิดรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน และให้ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชาติในระดับต่าง ๆ

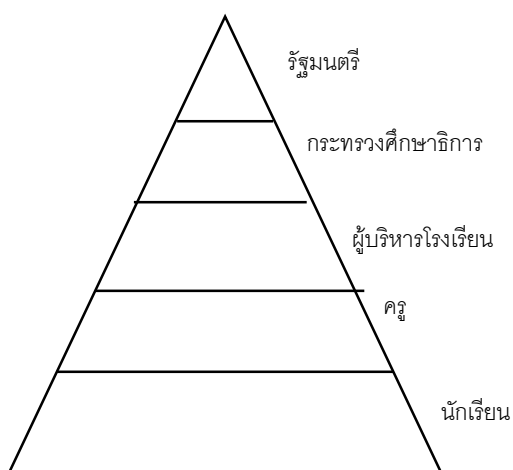
แต่ก่อนที่จะเดินไปถึงขั้นนั้น มีหลายเรื่องที่ต้องค่อย ๆ ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของค่านิยมและทัศนคติของประชาชนในชาติ การปลูกจิตสำนึกใหม่ให้เห็นว่าการจัดการศึกษาไม่ใช่เรื่องของรัฐแต่เพียงฝ่ายเดียวต้องอาศัยเวลาและกุศโลบาย ทำให้ประชาชนทั่วไปเริ่มต้นคิดใหม่ว่านโยบายหรือแนวทางที่กำลังปฏิบัตินั้น ตนเป็นเจ้าของ เป็นผู้เรียกร้อง ตลอดจนเป็นผู้อนุมัติให้ดำเนินการตามนั้น

วิธีนี้สามารถทำได้เพียงวิธีเดียว คือ ผ่านกระบวนการเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตย ประชาชนเลือกพรรคการเมืองที่เสนอแนวนโยบายที่ตนถูกใจมากที่สุด เมื่อพรรคนั้นเข้าไปทำหน้าที่เป็นรัฐบาลบริหารประเทศก็ดำเนินการตามนโยบายที่แถลงไว้ในตอนหาเสียง และเมื่อจัดตั้งรัฐบาลหากประชาชนเห็นว่านโยบายนั้นไม่ได้ผลหรือไม่ถูกต้อง สมควรจะเปลี่ยนแปลงแก้ไข ก็สามารถทำได้เมื่อมีการเลือกตั้งครั้งใหม่ ซึ่งอาจจะได้รัฐบาลที่มาจากพรรคการเมืองใหม่ที่เสนอนโยบายตรงกันข้ามกับนโยบายของพรรคเดิม

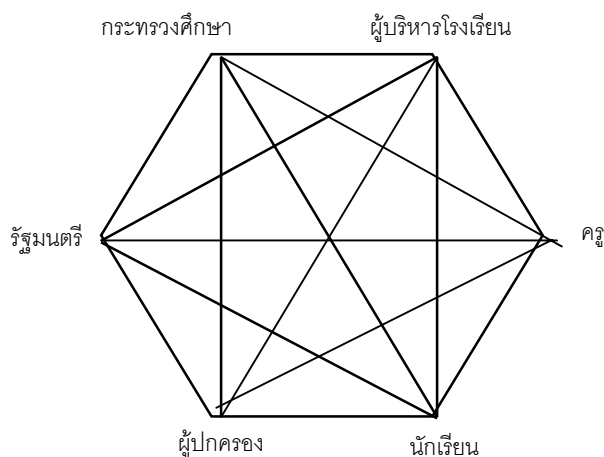
ในอีกฟากหนึ่งของการกำหนดนโยบาย พรรคการเมืองจะต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะบุคคลเหล่านี้สามารถจะให้ข้อมูลที่เป็นปัญหาของการจัดการศึกษาที่พวกเขาประสบอยู่

และกลุ่มสุดท้ายที่ไม่อาจจะขาดได้ในกระบวนการจัดการศึกษา คือ นักวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่มีประสบการณ์และความรอบรู้ ซึ่งจะนำปัญหาต่าง ๆ ไปวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางกำหนดนโยบายการศึกษาให้แก่พรรคการเมือง

แผนภูมิการจัดการศึกษาแห่งชาติ จึงเปลี่ยนจากแบบเดิมซึ่งเป็นแบบปิรามิดมาเป็นรูปหกเหลี่ยมที่ทั้งหกมุมมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

การจัดการศึกษาก่อนการปฏิรูปการศึกษา
ปฏิรูปการศึกษา

การจัดการศึกษาหลังการ
ปฏิรูปการศึกษา

การศึกษาขึ้นนี้ เป็นเพียงการนำเสนอความคิดเห็นข้อคิดของบางบุคคลในฐานะที่เป็นตัวแทนบางกลุ่มในรูปหกเหลี่ยมของการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งได้แก่ ฝ่ายพรรคการเมือง นักวิชาการ ครู ผู้ปกครอง และผู้เรียน เพื่อแสดงให้เห็นวิสัยทัศน์ของพวกเขาในการจัดการศึกษาของชาติในอนาคต และเพื่อให้การศึกษาสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงได้นำตัวอย่างของบทวิเคราะห์นโยบายการศึกษาของผู้สมัครรับเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ในช่วงการหาเสียงใน พ.ศ.2543 มาแสดงให้เห็นว่าในประเทศที่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยมีเสถียรภาพนั้น ทั้งฝ่ายการเมืองและประชาชนให้ความสำคัญต่อนโยบายการศึกษาของชาติ

งานศึกษาขึ้นนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. นโยบายการศึกษา 6 พรรคการเมืองไทยในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2544 และวิสัยทัศน์ตัวแทนพรรคซึ่งอาจจะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาหลังการเลือกตั้ง
2. การเปรียบเทียบนโยบาย 2 ผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2543
3. ข้อคิดเห็นของตัวแทนนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ในประเด็นต่าง ๆ ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

นโยบายการศึกษา 6 พรรคการเมืองไทยในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ.2544 และวิสัยทัศน์ตัวแทนพรรค ซึ่งอาจจะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาหลังการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับปฏิรูปการเมือง พ.ศ.2540 ได้สร้างมิติใหม่ในการหาเสียงของบรรดาพรรคการเมือง คือ การเรียกร้องให้พรรคการเมืองแถลงนโยบายด้าน

ต่าง ๆ ซึ่งถือเสมือนหนึ่งสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชน และยังมีพรรคคาคัดเดากันถึงบุคคลที่แต่ละพรรคจะคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

แต่ก่อนหน้าที่จะมีการยุบสภาและกำหนดวันเลือกตั้งนั้น หลายพรรคการเมืองได้เริ่มการประกาศนโยบายพรรคแล้ว ทั้งในรูปแบบของการใช้สื่อในหน้าหนังสือพิมพ์และการทำเว็บไซต์ของพรรค

ในเดือนพฤศจิกายน 2543 สามพรรคการเมืองได้ส่งตัวแทนมาแสดงวิสัยทัศน์และนโยบายการศึกษาในรายการขคิดด้วยตน ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

- นโยบายสำคัญของพรรค
- ผลงานเด่นในอดีตของพรรค
- นโยบายการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์
- การเรียนรู้ตลอดชีวิต
- การกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาให้ท้องถิ่น
- นโยบายด้านศาสนาเกี่ยวกับการดูแลพระสงฆ์ที่ทำผิดวินัย
- สิ่งที่ไม่อยากเห็นมากที่สุดในระบบการศึกษาธิการ
- คุณสมบัติของผู้ที่จะมาเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการคนต่อไป

สำหรับความเห็นของบุคคลทั้งสาม ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมาแล้วทั้งนั้น คือ นายสุขวิช รังสิตพล จากพรรคความหวังใหม่ นายวิชัย ตันศิริ จากพรรคประชาธิปไตย และนายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล จากพรรคชาติไทย ในประเด็นต่าง ๆ นั้น ได้ถอดมาจากเทปบันทึกการดังกล่าว ซึ่งได้ออกอากาศในวันที่ 1 และ 8 พฤศจิกายน 2543

โดยเหตุที่การออกรายการมีข้อจำกัดในเรื่องเวลาและคำถามที่ป้อนโดยพิธีกร ผู้ทำรายงานฉบับนี้จึงได้นำนโยบายของ 6 พรรคการเมืองที่คาดว่าจะได้รับเลือกตั้งมาศึกษาในรายละเอียด พร้อมทำการเปรียบเทียบในเชิงเนื้อหาและปริมาณ โดยแบ่งนโยบายการศึกษาออกเป็น 10 หัวข้อใหญ่ ได้แก่

1. ผู้เรียน
2. ครูและบุคลากร
3. หลักสูตร

4. อุปกรณ์การเรียนการสอน
5. การบริหารจัดการ
6. งบประมาณ ภาษีอากรและสวัสดิการ
7. การจัดการศึกษาของภาคเอกชน
8. ระดับอุดมศึกษาและอื่น ๆ
9. กฎหมาย
10. ยาเสพติดในโรงเรียน

โดยทั้ง 10 หัวข้อใหญ่นี้ยังแบ่งออกเป็นหัวข้อย่อยอีกจำนวนทั้งสิ้น 118 เรื่อง

จากการศึกษาเปรียบเทียบทั้ง 6 พรรค ทำให้เห็นว่าสองพรรคใหญ่ คือ ประชาธิปัตย์ และไทยรักไทย ได้เสนอนโยบายที่กว้างขวางและลงลึกในรายละเอียดมากที่สุด

การแสดงวิสัยทัศน์ของตัวแทนพรรคการเมืองในเดือนพฤศจิกายน ได้เป็นจุดเริ่มต้นของการให้ความสนใจต่อบริษัทพรรคอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในนโยบายการศึกษา ซึ่งจัดว่าได้รับความสนใจจากสาธารณชนมากเป็นลำดับสองรองจากนโยบายเศรษฐกิจ ในวันที่ 13 ธันวาคม หลังจากประกาศวันเลือกตั้งในเดือนมกราคม 2544 แล้ว 7 พรรคการเมืองได้ส่งตัวแทนเข้าร่วมการเสวนาเรื่อง “วิสัยทัศน์การศึกษาของพรรคการเมือง” ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ผลการเลือกตั้งในวันที่ 6 มกราคม 2544 ทำให้พรรคไทยรักไทยได้คะแนนเป็นลำดับที่หนึ่งตามด้วยพรรคประชาธิปัตย์ การจัดตั้งรัฐบาลจะดำเนินไปตามครรลองของระบอบประชาธิปไตย โดยที่พรรคการเมืองจะต้องปฏิบัติตามนโยบายการศึกษาที่ให้ไว้ก่อนการเลือกตั้ง การศึกษาขั้นนี้จึงเป็นประโยชน์ให้สามารถติดตามประเมินผลรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการคนต่อไปได้ว่าจะสามารถดำเนินการตามนโยบายที่ประกาศไว้ได้มากน้อยเพียงไร

การเปรียบเทียบนโยบาย 2 ผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ในการเลือกตั้ง ปี พ.ศ. 2543

การเลือกตั้งชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ในวันที่ 7 พฤศจิกายน 2543 มีสิ่งที่น่าสนใจยิ่งในกระบวนการหาเสียงระหว่างสองผู้สมัคร คือ นายอัล กอร์ จากพรรคเดโมแครต และ

นายจอร์จ บุช จากพรรครีพับลิกัน คือ ทั้งคู่ต่างให้ความสำคัญกับนโยบายการศึกษาจนได้รับการวิพากษ์จากบรรดาสื่อมวลชนว่าหาเสียงกับเด็ก ทั้งที่จริงนั้นผู้ปกครองของเด็กต่างหากคือบุคคลที่จะตัดสินใจว่าจะสนับสนุนให้ผู้ใดเป็นประธานาธิบดี

นโยบายการศึกษาของทั้งคู่แม้จะมองต่างมุม ต่างแนวทางกันบ้าง แต่ก็มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ การจัดการศึกษาของประเทศให้ดีที่สุด เพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคลในชาติให้เข้มแข็ง เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาประเทศให้ดีที่สุด และสามารถต่อสู้ได้ในเวทีโลก

การศึกษานี้ได้รวบรวมข้อคิดเห็นจากองค์กรและสื่อมวลชนสหรัฐฯ ในนโยบายหลัก 5 เรื่องของทั้งสองผู้สมัครมาเปรียบเทียบกัน คือ

- การเลือกโรงเรียน
- การศึกษาในวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์
- มาตรฐานการศึกษาและความน่าเชื่อถือ
- บทบาทของรัฐบาลกลางในการจัดการศึกษา
- คุณภาพของครู

และเพื่อให้เห็นภาพชัดเจนถึงเหตุผลและวิเคราะห์นโยบายของพรรคการเมืองสหรัฐฯ ที่มีความแตกต่างทั้งในรูปแบบการปกครองตลอดจนพื้นฐานสังคมและเศรษฐกิจที่แตกต่างไปจากประเทศไทย จึงได้นำข้อคิดเห็นของสองนักวิชาการการศึกษา และหนึ่งผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในระบบการศึกษาตะวันตก ซึ่งได้ร่วมกันแสดงแง่คิดไว้ในรายการขคิดด้วยคน ซึ่งออกอากาศในวันที่ 25 ตุลาคม 2543 มาเพิ่มเติมให้การเปรียบเทียบนโยบายของสองผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น บุคคลทั้ง 3 ท่าน ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับนโยบายของสองผู้สมัครนี้ ได้แก่

- ดร.จูลี วิจิตรวาทการ อธิการบดี สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ดร.อมรวิทย์ นาครทรรพ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ดร.สรจักร เกษมสุวรรณ ผู้อำนวยการ อ.ส.ม.ท.

ผลการเลือกตั้งปรากฏว่านายจอร์จ บุช แห่งพรรครีพับลิกันได้รับเลือก ซึ่งหมายความว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงหลายประการในนโยบายการศึกษาของสหรัฐฯ เนื่องจากนโยบายของอัล กอร์ นั้น เรื่องที่อยู่ในกรอบของพรรคเดโมแครต และส่วนหนึ่งต่อเนื่องมาจากนโยบายของคลินตัน

หลังการปฏิญาณตนเข้ารับตำแหน่งในวันที่ 20 มกราคม 2544 นายจอร์จ บุช ประกาศว่า สิ่งแรกที่จะดำเนินการ คือ การจัดการศึกษาตามที่ได้ประกาศนโยบายไว้ในระหว่างการหาเสียง

การศึกษาวិเคราะห์นโยบายการศึกษาของสหรัฐฯ จะช่วยให้เข้าใจการบริหารประเทศ ด้านสังคมและเศรษฐกิจของรัฐบาลนายจอร์จ บุช ได้ดีขึ้น

ข้อคิดเห็นของตัวแทนนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ในประเด็นต่าง ๆ ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

การปฏิรูปการศึกษาจะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้หากไม่มีนักเรียน ครู และผู้ปกครองเข้าร่วมในกระบวนการ ความคิดเห็นของบุคคลกลุ่มนี้สมควรที่จะได้รับการลำดับรับฟังเพื่อนำไปวิเคราะห์ แต่การรวบรวมข้อคิดเห็นจากบุคคลจำนวนมากไม่อาจจะกระทำได้ในเวลาอันจำกัด ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถจะรับฟังได้ในระดับหนึ่ง การคัดเลือกตัวบุคคลเพื่อให้ข้อคิดเห็นจึงเป็นแนวทางที่เหมาะสมที่สุด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้คัดเลือกตัวแทนจากกลุ่มบุคคลทั้งสามกลุ่มดังกล่าวข้างต้น ให้ร่วมแสดงข้อคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ บุคคลที่ได้ให้ข้อคิดเห็นมีดังต่อไปนี้คือ

- อาจารย์ช่อทิพย์ ตระกูลสว่างภพ ครูต้นแบบชีวะฯ ปี พ.ศ.2542 โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์
- นายนิพัทธ์ ภัทรธิติ ผู้ปกครอง
- น.ส.อ้อมฤทัย นิมประมุข นักเรียนชั้น ม.6 โรงเรียนสายน้ำผึ้ง
- ด.ช.ทศพล เชี่ยวชาญประพันธ์ นักเรียนชั้น ม.3 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล

ประเด็นที่บุคคลทั้ง 4 ได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นมีดังอาทิเช่น

- ครูในฝัน
- การลงโทษเด็ก
- ครูเป็นตัวอย่างแก่เด็ก

- การเรียนที่ให้เด็กเป็นศูนย์กลาง
- หลักสูตร
- ปัญหาเด็กไม่ชอบอ่านหนังสือ
- ปัญหาเด็กขาดจินตนาการ
- ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง
- การศึกษาและตลาดแรงงาน
- การกระจายการศึกษา
- ผู้มีบทบาทในการจัดการศึกษา
- การสอบเข้ามหาวิทยาลัย
- นักเรียนในฝัน
- การประเมินผลสถานศึกษา

แม้ว่าข้อคิดเห็นที่ได้นำมาแสดงไว้ในการศึกษาครั้งนี้จะเป็นเพียงข้อคิดเห็นของบุคคลเพียงบางคนเท่านั้น แต่ก็ยังเป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ สมควรที่จะรับฟังและนำไปพิจารณาหาแนวทางในการปรับปรุงการจัดการศึกษาให้บรรลุเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษาต่อไป

บทที่ 1

การศึกษาเปรียบเทียบนโยบายด้านการศึกษา

ของ

บุช – กอร์

การเลือกตั้งผู้นำประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2543 นั้น สองตัวแทนพรรคคู่แข่งกัน คือ นายจอร์จ ดับเบิลยู บุช ตัวแทนพรรครีพับลิกัน และ นายอัล กอร์ ตัวแทนพรรคเดโมแครต ต่างก็ให้ความสำคัญกับการประกาศนโยบายด้านศึกษามากที่สุด ในแต่ละสัปดาห์จะต้องมีภาพของผู้สมัครแข่งขันทั้งสองถูกห้อมล้อมด้วยเด็กนักเรียนในโรงเรียน หรือไม่มีข่าวว่าแต่ละคนมีข้อเสนอใหม่ ๆ เกี่ยวกับเรื่องการศึกษา และจอร์จ บุช นั้นถึงกับสละเวลาในวันแรกของการประชุมใหญ่ประจำปีของพรรคให้กับประเด็นเรื่องการศึกษา

อย่างไรก็ตาม เนื่องด้วยระบบการบริหารจัดการงบประมาณของสหรัฐฯ ทำให้รัฐบาลกลางจัดสรรเงินงบประมาณให้กับด้านการศึกษาเพียงร้อยละ 7 ของเงินลงทุนประจำปีเท่านั้น ทั้งนี้เพราะการจัดสรรงบการศึกษา [public education] เป็นหน้าที่รับผิดชอบของแต่ละมลรัฐและท้องถิ่น ซึ่งแต่ละมลรัฐก็จะมีคณะกรรมการการศึกษา ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย วางมาตรฐานการศึกษา การติดตามประเมินผล การประกันคุณภาพการศึกษา และในพื้นที่ที่เล็กลงไปอีกคือ county ยังมีคณะกรรมการเขตการศึกษา (District Board of Education) ทำหน้าที่ควบคุม จัดและบริหารโรงเรียนภายในเขตปกครองของตนอีกด้วย

ตัวเลขร้อยละ 7 นี้ชี้ให้เห็นว่า **รัฐบาลกลางอาจจะมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการบางสิ่งในเรื่องนโยบายการศึกษา แต่ไม่สามารถจะทำทุกสิ่งได้** ดังนั้น ผู้สมัครที่ตระหนักในความจริงข้อนี้จะไม่กำหนดนโยบายการศึกษาที่แข็งเกินไป ในขณะที่เดียวกันก็ต้องเข้าใจว่านโยบายที่กำหนดไว้ในขณะหาเสียงควรจะสามารถนำไปปฏิบัติในระดับมลรัฐและท้องถิ่นได้ดี ดังนั้นในการหาเสียงเลือกตั้ง ผู้สมัครจึงไม่เพียงแต่จะเสนอโครงการใหม่ ๆ เท่านั้น หากแต่จะเสนอโครงการที่เป็นการสานต่อจากสิ่งที่กำลังดำเนินการอยู่แล้วด้วย

Empower America เป็นองค์กรเอกชนที่ดำเนินงานด้านโครงการสาธารณะ ตรวจสอบ วิเคราะห์ วิจัยนโยบายใด ๆ ของรัฐบาลสหรัฐอเมริกาที่จะมีผลต่อการพัฒนาประเทศทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิทธิมนุษยชนและหน้าที่พลเมือง องค์กรนี้ได้ติดตามการรณรงค์ของผู้สมัครแข่งขัน

ซึ่งตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ ทั้งคู่ในช่วงระยะเวลาปี พ.ศ.2542-2543 และได้ทำการเปรียบเทียบนโยบายระหว่างหาเสียงในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งได้รวบรวมข้อมูลที่เป็นข่าวในระหว่างหาเสียงเอาไว้ซึ่งสามารถจะสืบค้นได้จาก Website ชื่อ <http://www.empower.org/html/campaigns/edreform/2000.htm>

สำหรับนโยบายด้านการศึกษา Empower America ได้จัดแบ่งออกเป็นนโยบายหลัก 5 ประเด็นที่ได้นำมาเปรียบเทียบกันคือ

การเลือกโรงเรียน

การศึกษาในวิชาคณิตศาสตร์ และ วิทยาศาสตร์

มาตรฐานการศึกษา และ ความน่าเชื่อถือ

บทบาทของรัฐบาลกลางในการจัดการศึกษา

คุณภาพของครู

การเลือกโรงเรียน

การศึกษาภาคบังคับเริ่มตั้งแต่อายุ 5 -16 ปีหรือจบชั้นปีที่ (เกรด) 12 รัฐมีหน้าที่จัดให้โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย แต่ต้องเรียนในโรงเรียนของรัฐเท่านั้น แต่โรงเรียนของรัฐบางแห่งไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้ถึงมาตรฐานที่กำหนด จึงมีปัญหาว่าจะทำอย่างไรกับนักเรียนในโรงเรียนเหล่านั้น จึงเป็นที่ถกเถียงกันมานานแล้วว่า ควรจะให้ผู้ปกครองและผู้เรียนมีสิทธิที่จะเลือกโรงเรียนเองหรือไม่

เมื่อเร็ว ๆ นี้ได้มีการสำรวจความเห็นของประชาชน พบว่าร้อยละ 70 ของชาวอเมริกันเชื้อสายแอฟริกาที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปีเห็นด้วยกับนโยบายให้อิสระในการเลือกโรงเรียน โดยที่รัฐให้การสนับสนุนในรูปของคูปองนักเรียน ผู้เรียนใช้คูปองนี้แทนเงินค่าเล่าเรียน โรงเรียนเอกชนสามารถนำคูปองมารับเงินอุดหนุนจากรัฐ แต่อย่างไรก็ตามยังมีผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับนโยบายดังกล่าว คือ สหภาพครู ที่มองว่าการทำเช่นนั้นเป็นการคุกคามระบบการศึกษาของรัฐจึงต่อต้านเรื่องนี้อย่างเต็มที่

อีกประเด็นที่กำลังถกเถียงคือ การเปิดโรงเรียนแบบใหม่ที่เรียกว่า Charter School เป็นโรงเรียนที่รัฐให้ออกชนดำเนินการโดยรับเงินอุดหนุนจากรัฐ แต่มีอิสระในการจัดการด้านวิชาการ การเงินและบุคลากร แต่ต้องผ่านการตรวจสอบมาตรฐานตามที่กำหนดไว้

นายบุชและนายกอร์ มีนโยบายที่ต่างกันในแนวการเลือกสำหรับโรงเรียนทั้งสองประเภทดังนี้

นโยบาย	จอร์จ บุช	อัล กอร์
ให้ทุนการศึกษาสำหรับเด็กที่อยู่ในโรงเรียนที่ไม่ได้มาตรฐาน	ให้เด็กที่เรียนครบ 3 ปีลาออกไปหาที่เรียนใหม่ได้ โดยรัฐให้คูปองมูลค่า 65,340 บาท* หรือ 1,500 ดอลลาร์ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการสมัครเข้าเรียนใหม่ในโรงเรียนของรัฐโรงเรียนอื่นหรือในโรงเรียนเอกชน	ไม่เห็นด้วยและจะไม่สนับสนุนให้มีคูปองนักเรียน ในปีพ.ศ. 2541 รัฐบาลคลินตัน-กอร์ วิต์ร่างกฎหมายให้ทุนการศึกษาเป็นคูปองแก่เด็กนักเรียนในวอชิงตันดีซี 7,000 คน
Charter Schools	เสนอออกกฎหมาย Homestead Act เพื่อจัดสรรเงินงบประมาณ 130,680 ล้านบาท หรือ 3,000 ล้านดอลลาร์ ในการตั้งโรงเรียนใหม่ 2,000 แห่ง	จะเพิ่มจำนวน Charter Schools เป็นสามเท่าโดยการขยายโครงการในปัจจุบัน

จอร์จ บุช ได้กล่าวไว้เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2542 ที่ลอสแอนเจลิส แคลิฟอร์เนียว่า เขาจะไม่ยอมให้โรงเรียนที่ต่ำกว่ามาตรฐานเหล่านั้นหลอกลวงเด็กที่ยากจนอีกต่อไป ดังนั้นเขาจึงต้องการให้รัฐออกคูปองแก่เด็กเพื่อนำไปให้แก่โรงเรียนใหม่ ไม่ว่าจะ เป็นของรัฐหรือเอกชน ซึ่งโรงเรียนเหล่านั้นจะนำคูปองมารับเงินช่วยเหลือจากรัฐได้

ตรงกันข้ามกับกอร์ เมื่อเดือนกรกฎาคม 2543 เขากล่าวที่ชิคาโก อิลลินอยส์ว่า เขาจะไม่สนับสนุนการให้คูปองแก่โรงเรียนเอกชนอย่างเด็ดขาด เพราะเขาจะไม่ยอมให้การช่วยเหลือโรงเรียนเอกชนมาทำลายโรงเรียนของรัฐ

นั่นหมายความว่าถ้าบุชชนะ ฝ่ายโรงเรียนเอกชนย่อมได้ประโยชน์ แต่ถ้ากอร์ชนะ จะไม่มีการให้ความช่วยเหลือโรงเรียนเอกชนในรูปแบบคูปองการศึกษาจากรัฐ

การศึกษาในวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่ถูกกล่เลยมานานจนกระทั่งถึงยุคปฏิรูปการศึกษาจึงได้รับความสนใจใหม่อีกครั้ง นักธุรกิจอเมริกันที่ประสบความสำเร็จในภาคเศรษฐกิจใหม่ new

* อัตราการแลกเปลี่ยน ธนาคารแห่งประเทศไทยถัวเฉลี่ย 1 ดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นเงินไทย 43.56 บาท

economy: หมายถึงธุรกิจด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี] สองคนคือบิล เกตส์ แห่งไมโครซอฟท์ และแอนดรู โกรฟ แห่งอินเทล ได้ให้การในรัฐสภาว่าทั้งคู่เห็นว่าสิ่งที่คุกคามอุตสาหกรรม information technology ของสหรัฐฯ มากที่สุดคือนักเรียนที่เรียนอ่อนในสองวิชา คือ วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์

เมื่อเร็ว ๆ นี้ได้มีการจัดอันดับความสามารถในทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และฟิสิกส์ในบรรดาเด็กนักเรียนจากกลุ่มประเทศอุตสาหกรรม ปรากฏว่าเด็กอเมริกันมาเป็นอันดับที่ 19, 16 และ 16 ตามลำดับ ทั้ง ๆ ที่อุตสาหกรรมในภาคเศรษฐกิจใหม่ทำรายได้สำคัญให้กับสหรัฐอเมริกา

เสียงวิจารณ์และความสนใจของประชาชนทั่วไปต่อการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ทำให้ผู้สมัครแข่งขันทั้งคู่ให้ความสำคัญกับการเรียนในวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์มากขึ้น โดยออกเป็นนโยบายดังนี้

นโยบาย	จอร์จ บุช	อัล กอร์
การศึกษาระดับมัธยมศึกษาและคณิตศาสตร์	● เพิ่มเงินอุดหนุนรายละ 43,560 บาท หรือ 1,000 ดอลลาร์ แก่นักเรียนที่สอบผ่านวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษา ● จัดงบประมาณ 43,560 ล้านบาท หรือ 1,000 ล้านดอลลาร์ในเวลา 5 ปีในลักษณะโครงการร่วมระหว่างรัฐและสถาบันอุดมศึกษา โดยเน้นที่วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ● ให้แต่ละมลรัฐจัดการสอบวิชาคณิตศาสตร์ในชั้นปีที่ 3-8 เป็นประจำทุกปี ● ให้นักศึกษาที่เรียนในสาขาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีและวิศวกรรม	● รับครูในสาขาวิชาที่หายาก เช่นวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์เพิ่มอีก 1 ล้านคนในช่วงระยะเวลา 10 ปีข้างหน้า ● กำหนดมาตรฐานชาติในวิชาคณิตศาสตร์ชั้นปีที่ 4, 8 และ 12 ● ยกเว้นการใช้คืนเงินกู้เพื่อการศึกษาให้แก่นักศึกษาจำนวน 300,000 คนที่

นโยบาย	จอร์จ บุช	อัล กอร์
	ซึ่งกั๊ยมเงินเพื่อการศึกษา ได้รับ การยกเว้นคืนเงินต้นรายละ 762,300 บาท หรือ 17,500 ดอลลาร์ (เดิมยกเว้น 217,800 บาท หรือ 5,000 ดอลลาร์)	ยินยอมจะไปสอนในโรงเรียน ที่ขาดแคลนในสาขาวิชาที่ ขาดแคลน

เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2543 บุชได้กล่าวที่คูเปอร์ติโนในแคลิฟอร์เนียว่าเขาจะไม่ยอมให้ สหรัฐฯ เป็นรองสุดท้ายในบรรดาชาติอุตสาหกรรมทั้งหลายในวิชาคณิตศาสตร์ เท่ากับที่จะไม่ยอม เป็นที่สุดท้ายในวิชาฟิสิกส์ด้วย

ส่วนอัล กอร์ นั้นกล่าวในการประชุมนายกเทศมนตรีทั่วประเทศที่ดัลลัส เท็กซัส เมื่อ 28 เมษายน 2543 ว่า เมื่อสิ้นสุดเทอมประธานาธิบดีคนต่อไป ผู้ที่เรียนจบชั้นมัธยมปลายในโรงเรียนทั่วประเทศจะต้องมีความชำนาญในวิชาภาษาและคณิตศาสตร์ เพื่อจะทำให้ใบประกาศนียบัตรที่ได้รับ นั้นมีความหมาย

จะเห็นได้ว่าทั้งคู่ต่างสัญญาว่าหากได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีคนต่อไปแล้ว จะทำให้เด็กอเมริกันเก่งวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ให้ได้ โดยที่ วิธีการหรือมาตรการ ที่จะทำนั้นมีความแตกต่างกันไป นโยบายในการสนับสนุนก็แตกต่างกัน โดยบุชให้ความสำคัญกับผู้เรียนและสถาบัน ในขณะที่กอร์ให้ความสำคัญที่ครูผู้สอน

ในเรื่องของเงินกู้เพื่อการศึกษา นั้น ทั้งคู่ใช้มาตรการยกเว้นการคืนเงินกู้เป็นเครื่องมือ สนับสนุนเหมือนกัน แต่มีความแตกต่างกันเล็กน้อยคือ บุชเสนอจะเพิ่มจำนวนเงินที่ได้รับการยกเว้น ในขณะที่กอร์บอกว่าจะยกเว้นให้ทั้งหมดโดยมีเงื่อนไขว่าผู้กู้จะต้องไปสอนในโรงเรียนที่กำลังขาด แคลนครูบางสาขา โดยเป็นที่เข้าใจว่าสาขาที่ขาดแคลนนั่นคือคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์

และทั้งคู่มีนโยบายเหมือนกันในเรื่องมาตรฐานการศึกษาวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ว่า จะต้องกำหนดในระดับชาติและให้แต่ละมลรัฐจัดการทดสอบกันเอง

มาตรฐานการศึกษาและความน่าเชื่อถือ

มีความเคลื่อนไหวในช่วงเวลาสิบปีที่ผ่านมาที่จะทำให้มาตรฐานการศึกษาของสหรัฐฯ สูงขึ้นและมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น ซึ่งเป็นผลให้ทุกรัฐ (เว้นแต่รัฐไอโอวา) กำหนดมาตรฐานในวิชา ภาษาและคณิตศาสตร์ขึ้น และเกือบทุกรัฐจัดให้มีการสอบทั้งสองวิชานี้เป็นประจำทุกปี

ความเคลื่อนไหวนี้ได้เริ่มในระดับชาติในสมัยของประธานาธิบดีจอร์จ บุช ที่ได้ทำมาเรื่อยๆจน กระทั่งถึงสมัยของรัฐบาลคลินตัน รัฐบาลกลางได้สนับสนุนผลักดันให้แต่ละรัฐจัดการทดสอบวัด ความก้าวหน้าของเด็กนักเรียน

ผู้สมัครทั้งคู่ได้สัญญาว่าจะดำเนินตามนโยบายนี้ต่อไปในแนวทางของแต่ละคน

นโยบาย	จอร์จ บุช	อัล กอร์
ตำราสถานภาพความน่าเชื่อถือของรัฐและโรงเรียน	● จัดงบประมาณ 21,780 ล้านดอลลาร์ ในเวลา 5 ปี ให้เป็นเงินรางวัลแก่รัฐที่มีความเป็นยอดในวิชาคณิตศาสตร์ และตัดเงินช่วยเหลือจากรัฐที่ไม่ถึงมาตรฐาน ● กำหนดให้รัฐจัดทำรายงาน school-to-school report card ให้แก่ผู้ปกครอง ● บังคับให้โรงเรียนที่ต่ำกว่ามาตรฐานนำมาตรการปฏิรูปมาใช้ หรือให้ลดอันดับจากรายชื่อโรงเรียนประเภทที่ได้รับเงินอุดหนุน (มาตรการปฏิรูปประกอบด้วยการปรับโครงสร้างการบริหาร ปรับเปลี่ยนบุคลากร และอาจนำระบบทางเลือกโรงเรียนมาใช้)	● เพิ่มเงินพิเศษและสนับสนุนโรงเรียนที่ไม่ได้มาตรฐานให้ทำการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เช่น หลักสูตร การพัฒนาครู และให้ครูที่ไม่ได้มาตรฐานออก ● เปิดโอกาสให้มีการปิดโรงเรียนที่ไม่ได้มาตรฐาน และให้เปิดใหม่ได้ภายใต้หลักการว่า จะปิดอีกครั้งถ้าไม่สามารถปรับปรุงได้ภายในเวลา 4 ปีหรือมากกว่านั้น ● ยอมให้นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่ไม่ได้มาตรฐานย้ายไปเรียนในโรงเรียนอื่น ● ลดสัดส่วนเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลกลางหากมลรัฐไม่สามารถจะปรับปรุงความสามารถของนักเรียนได้
มาตรฐานในระดับชาติและมลรัฐ	● กำหนดให้ทุกมลรัฐมีการทดสอบมาตรฐานของตนเอง วัดผลความสามารถทางด้านภาษาและคณิตศาสตร์ในนักเรียนชั้นปีที่ 3-8 ภายในเวลา 3 ปี ● ให้ทุกมลรัฐมีมาตรฐานการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาและ	● สนับสนุนการทดสอบวิชาภาษาในชั้นปีที่ 4 และวิชาคณิตศาสตร์ในชั้นปีที่ 8 โดยความสมัครใจ ● ส่งเสริมมาตรการที่กำหนดให้ทุกมลรัฐจัดการทดสอบมาตรฐานผู้จบการศึกษาระดับมัธยมปลาย

นโยบาย	จอร์จ บุช	อัล กอร์
	ประวัติศาสตร์สูงขึ้น บังคับให้ มลรัฐเข้าร่วมในการวัดผล ความก้าวหน้าทางการศึกษา โดยทดสอบนักเรียนในระดับ ชั้นปีที่ 4 และ 8	

นโยบายในเรื่องนี้มีเป้าหมายที่โรงเรียนโดยตรง โดยการสานต่อนโยบายของรัฐบาลก่อนในเรื่องมาตรฐานการศึกษา ผู้สมัครทั้งคู่ใช้เงินงบประมาณจากรัฐบาลกลางเป็นเครื่องมือทั้งในทางบวก (ให้เงิน) และทางลบ (ไม่ให้เงิน) ยอมให้เด็กย้ายโรงเรียนได้ และสำหรับกอร์นั้น ได้เพิ่มมาตรการในการปิดโรงเรียนที่ไม่สามารถจะปรับปรุงให้ได้มาตรฐาน จึงถือได้ว่าเป็นนโยบายที่ครอบคลุมทั้งขูในเรื่องเดียวกัน

จะเห็นได้ว่าผู้สมัครฝ่ายตรงข้ามไม่จำเป็นต้องมีนโยบายที่แตกต่างหรือตรงข้ามกันเสมอไป ในบางเรื่องที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม ผู้สมัครอาจจะมียุทธศาสตร์ที่เหมือนกัน เพียงแต่ต่างกันรายละเอียดและมาตรการต่าง ๆ เท่านั้น

บทบาทของรัฐบาลกลางในการจัดการศึกษา

ตามที่ได้กล่าวแล้วว่า งบประมาณด้านการศึกษาของรัฐบาลกลางนั้นมีเพียงร้อยละ 7 ของเงินงบประมาณประจำปีเท่านั้น แต่รัฐบาลกลางมีอำนาจที่จะออกกฎหมายที่จะมีอิทธิพลหรือในบางกรณีอาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับมลรัฐและท้องถิ่นได้ ในการรณรงค์ครั้งนี้ ผู้สมัครทั้งคู่มองเห็นบทบาทที่แตกต่างไปของรัฐบาลกลางในอนาคต โดยมองว่าระบบการบริหารจากส่วนกลางนั้นเป็นรากฐานของการวางแผนของกระทรวงศึกษาธิการ โดยที่บุชมองว่า รัฐบาลกลางจะทำหน้าที่กลั่นกรองอย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่กอร์เสนอบทบาทที่กว้างขวางขึ้นแต่มีส่วนเกี่ยวข้องมากขึ้น

นโยบาย	จอร์จ บุช	อัล กอร์
การปฏิรูปกระทรวงศึกษาธิการ	● รวมโครงการด้านการศึกษาของรัฐบาลกลางทั้งหมดให้อยู่ในสายงานให้เงินช่วยเหลือ 5 สายหลัก ได้แก่ เด็กด้อยโอกาส การศึกษาแบบ bilingual คุณภาพครู การศึกษาเฉพาะลักษณะ และการเลือกโรงเรียน ● ย้ายการให้เงินช่วยเหลือแบบ Head Start จากกระทรวงสาธารณสุขและบริการสังคมมาไว้กับกระทรวงศึกษาธิการ ● ให้ทางเลือกแก่มลรัฐว่าจะออกจากระเบียบควบคุมของรัฐบาลกลางและกลับไปสู่ระบบการตรวจสอบตนเองว่าสามารถสร้างความเชื่อมั่นในการวัดผลมาตรฐานการศึกษาเองหรือไม่	● รวมระบบการศึกษาไว้ที่ศูนย์กลางคือกระทรวงศึกษาธิการ ให้ความรับผิดชอบในการจัดสรรเงินช่วยเหลือระดับก่อนวัยเรียน กำหนดมาตรฐานระดับชาติ และมาตรฐานการออกใบอนุญาตครู

เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2543 บุชได้กล่าวในที่ประชุมคณะกรรมการการเมืองที่กรุงวอชิงตัน ดีซีไว้ว่า ประธานาธิบดีไม่ใช่ครูใหญ่ระดับชาติ ไม่ใช่ผู้กำกับดูแลโรงเรียน ดังนั้นเขาตั้งใจที่จะยกเลิกบทบาทหน้าที่นี้และคืนให้แก่มลรัฐและท้องถิ่น เพื่อให้มีอำนาจในการใช้เงินงบประมาณด้านการศึกษามากขึ้น

ในขณะที่กอร์นั้นกล่าวเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคมปีเดียวกันที่แลนซิง มิชิแกนว่า ควรจะทดสอบครูโรงเรียนประถมเพื่อความมั่นใจว่ามีการเตรียมการสอนในวิชาสำคัญเช่นภาษาเพียงพอหรือไม่ เขาเห็นความสำคัญที่เด็กชั้นปีที่ 3 จะต้องอ่านหนังสือได้เอง และเชื่อว่าจะต้องให้มลรัฐจัดการทดสอบในเรื่องนี้ก่อนที่จะรับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลกลาง

จะเห็นได้ว่าผู้สมัครทั้งคู่มีความเห็นตรงกันอีกครั้งในบทบาทการกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง โดยผ่านทางเงินงบประมาณ โดยกอร์จะให้นโยบายรวมศูนย์อย่างชัดเจน (centralize) ในขณะที่บุชบอกว่าจะให้ปรับโครงสร้างสายงานใหม่ (restructure) แต่บุชเปิดทางเลือกให้แก่มลรัฐที่จะออกจากการกำกับดูแลของรัฐบาลกลางได้

คุณภาพของครู

การศึกษาที่ดีเกิดจากครูที่มีคุณภาพ การปรับปรุงระบบการศึกษาจึงต้องเริ่มต้นที่วิชาชีพครู มีคำถามว่าจะทำได้อย่างไร สองผู้สมัครมองประเด็นนี้แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง กอร์ต้องการยกระดับข้อกำหนดในระดับชาติในการออกใบประกาศนียบัตรวิชาชีพครู และเพิ่มเงินตอบแทนให้ครูบางสาขา ในขณะที่บุชเสนอเงินช่วยเหลือให้แก่มลรัฐและสนับสนุนระบบการให้ค่าตอบแทนตามความสามารถและสนับสนุนให้มลรัฐเน้นในการเพิ่มประสิทธิภาพครู

นโยบาย	จอร์จ บุช	อัล กอร์
ปรับปรุงครูปัจจุบัน	รวมและขยายโครงการ (งบประมาณ 17,424 ล้านบาท หรือ 400 ล้านดอลลาร์) ในเรื่องการลดขนาดห้องเรียน และฝึกอบรมครูให้เป็นเงินกองทุนเดียว มอบเงินกองทุนนี้ให้แก่มลรัฐไปจัดดำเนินการเองตามสัดส่วนจำนวนนักเรียน ให้อิสระในการใช้เงินตามความจำเป็น ทั้งการฝึกอบรมครูปัจจุบัน และจัดจ้างครูใหม่ หักเงินปีละ 17,424 บาท หรือ 400 ดอลลาร์ (ต่อหัว) เป็นค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงคุณภาพครู	ให้ทุกมลรัฐจัดทำใบรับรองการประกอบวิชาชีพครูให้เสร็จภายในปี 2547 ถ้าไม่เสร็จอาจจะถูกตัดเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลกลาง เสนอโครงการเงินจูงใจ 348,480 ล้านบาท หรือ 8,000 ล้านดอลลาร์ เพื่อเพิ่มเงินเดือนครูที่มีมาตรฐานการสอนสูงขึ้น (ชุมชนที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับเงินช่วยเหลือเพื่อเพิ่มเงินเดือนให้แก่ครูรายละ 217,800 บาท หรือ 5,000 ดอลลาร์) เพิ่มเงินเดือนครูใหญ่คนละ 217,800 บาท หรือ 5,000 ดอลลาร์

นโยบาย	จอร์จ บุช	อัล กอร์
ดึงดูดครูในอนาคต	เพิ่มเงินอีก 1,306.8 ล้าน บาท หรือ 30 ล้านดอลลาร์ เพื่อใช้ในโครงการ “กองทัพครู”	ให้เงินช่วยเหลือรายละเอียด 43,560 บาท หรือ 10,000 ดอลลาร์ แก่นักศึกษาที่จะไปสอนในโรงเรียนในเขตพื้นที่ยากจนเป็นเวลา 4 ปี เสนอให้เงิน 43,560 บาท หรือ 10,000 ดอลลาร์ แก่บุคคลที่ประกอบอาชีพอื่นที่เปลี่ยนอาชีพมาเป็นครู โดยมีการฝึกอบรมเพื่อประกอบวิชาชีพ

เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2543 บุชกล่าวไว้ที่มีลวดล็คคือว่า ครูไม่ใช่วัตถุประสงค์ของการศึกษา แต่เป็นเพียงจักรในการปฏิรูปการศึกษา จึงสมควรที่จะให้การยอมรับในคุณภาพที่สูง

ส่วนกอร์กล่าวไว้ในเว็บไซต์ www.algore2000.com ในเอกสารปณำเงินเรื่องการศึกษาไว้ว่า จะต้องให้ค่าตอบแทนครูสูงขึ้น ทั้งนี้เขาเห็นว่าในปัจจุบันครูหลายคนไม่ได้รับการสนับสนุนเท่าที่ควร และครูที่ดีส่วนใหญ่ไม่ได้รับรางวัลที่ควรจะได้

จะเห็นได้ว่าในขณะที่บุชให้จัดเงินงบประมาณในการปรับปรุงคุณภาพครูลงไปที่ระดับมลรัฐนั้น กอร์ได้เจาะจงไปถึงตัวครูในลักษณะที่เป็นเงินเดือนเพิ่มหรือเงินจูงใจในการเปลี่ยนอาชีพ

สรุป

โดยภาพรวมแล้ว ทั้งจอร์จ บุช และอัล กอร์ ต่างให้ความสำคัญกับนโยบายการศึกษาไม่แพ้กัน แต่ประเด็นหลักของทั้งคู่ที่แตกต่างกันคือ

จอร์จ บุช

- ให้อำนาจแก่มลรัฐ ท้องถิ่นและผู้ปกครอง ในการบริหารจัดการและตัดสินใจ
- ให้สิ่งจูงใจเป็นเงินแก่โรงเรียนที่สามารถปรับปรุงคุณภาพของนักเรียนได้
- ให้ผู้ปกครองสามารถจ่ายเงินกองทุนของรัฐบาลกลางในการส่งบุตรไปเรียนในโรงเรียนที่ต้องการได้

- กลั่นกรองการใช้จ่ายเงินเพื่อการศึกษา แบ่งเป็น 6 สาขาตามความต้องการของโรงเรียน

อัล กอร์

- ให้เด็กทุกคนมีโอกาสเรียนในระดับก่อนวัยเรียน
- ปรับปรุงคุณภาพครู ยกมาตรฐานวิชาชีพครูให้สูงขึ้น
- ให้เทคโนโลยีในการปรับปรุงการศึกษา
- ใช้แผนการออมเงินและการลดภาษีเพื่อให้บุคคลสามารถเข้าศึกษาในวิทยาลัยหรือฝึกวิชาชีพได้

บทที่ 2

วิเคราะห์นโยบายการศึกษา

จอร์จ บุช และ อัล กอร์

ในมุมมองของนักวิชาการและนักบริหาร

ของประเทศไทย

จากนโยบายการศึกษาของจอร์จ บุช และอัล กอร์ ในฐานะตัวแทนของสองพรรคการเมืองใหญ่ที่เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งชนะการเลือกตั้ง จะได้เข้าไปบริหารประเทศในตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ดังกล่าวไว้แล้วในบทที่ 1 นั้น นักวิชาการการศึกษาของไทยสองท่าน และนักบริหารอีกหนึ่งท่าน ได้แก่

ดร. จุรี วิจิตรวาทการ อธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ดร. อมรวิทย์ นาคทรรพ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ดร.สรจักร เกษมสุวรรณ ผู้อำนวยการ อ.ส.ม.ท.

ได้ร่วมกันวิเคราะห์นโยบายเหล่านั้นและให้ความเห็นในประเด็นต่าง ๆ ไว้อย่างน่าสนใจในรายการ **ขอคิดด้วยคน** ที่ได้แพร่ภาพออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ในวันที่ 25 ตุลาคม 2543 โดยมี ดร.เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง เป็นผู้ดำเนินรายการ

ผู้ดำเนินรายการได้เปิดประเด็นโดยถามความเห็นของวิทยากรทั้งสามว่าจากการติดตามศึกษานโยบายการศึกษาของบุชและกอร์มาโดยตลอดนั้น เห็นว่าในภาพรวมแล้วนโยบายของใครดีกว่ากัน

ความแตกต่างในนโยบายการศึกษาของจอร์จ บุช และ อัลกอร์

เป็นสิ่งที่น่าสนใจว่าทั้งสามท่านมีความเห็นตรงกันคือชอบนโยบายของอัล กอร์ ทั้งนี้ตั้งแต่ละท่านมีเหตุผลที่แตกต่างกัน

ดร.สรจักรให้เหตุผลว่า ได้ติดตามและชอบนโยบายการศึกษาที่ประธานาธิบดีคลินตันประกาศและดำเนินการมาตลอดระยะเวลาที่อยู่ในตำแหน่งถึงสองสมัย เห็นว่ามีการพัฒนาที่เด่นชัดเป็นรูปธรรม ดังนั้น เมื่อนโยบายของอัล กอร์ สานต่อนโยบายของคลินตัน อีกทั้งบางเรื่องยังมีรายละเอียดเพิ่มเติมทำให้ชัดเจนหรือดียิ่งขึ้น จึงเห็นว่านโยบายของอัล กอร์ หรือพรรคเดโมแครตนั้นดีกว่าของจอร์จ บุช

ดร.จรี ขอบนโยบายอัล กอร์ ที่ให้ความสำคัญในเรื่องเทคโนโลยีเป็นพิเศษ และประกาศว่าจะเพิ่มเงินงบประมาณในการทำให้เด็กอเมริกันทุกระดับชั้นสังคมมีความเท่าเทียมกันในการศึกษาหาความรู้ ปัจจุบันนี้แม้ในประเทศที่พัฒนาแล้วเช่นสหรัฐฯ เด็กนักเรียนที่มาจากครอบครัวยากจนก็ยังมีปัญหาทางด้านสถานภาพทางสังคมด้วย หรือมาจากครอบครัวชนกลุ่มน้อย ก็มีปัญหาในการเรียนถึงขั้นอ่านเขียนไม่ได้แม้จะเรียนอยู่ในชั้นสูง ๆ ของโรงเรียน ทั้งนี้เพราะระบบการศึกษาของสหรัฐฯ ให้นักเรียนที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้แล้วสอบผ่านชั้นชั้นไปเรื่อย ๆ ทั้งที่บางทีบางคนยังมีความรู้ไม่ถึงขั้น

ด้วยเหตุผลที่อัล กอร์ ประกาศว่าจะทำให้ทุกระดับชั้นมีความเท่าเทียมกันในการศึกษา จึงเห็นว่าการนโยบายของพรรคเดโมแครตและอัล กอร์ ดีกว่าจอร์จ บุช

ดร.อมรวิชซีมีเหตุผลว่า นโยบายที่กอร์ประกาศนั้นเป็นรูปธรรมชัดเจน เช่น บอกจำนวนเด็กที่จะมีโอกาสเรียนเพิ่มขึ้น บอกอัตราส่วนอินเทอร์เน็ตในโรงเรียน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะสามารถวัดผลได้ชัดเจนว่าหลังจากเข้ามาบริหารประเทศแล้วสามารถทำตามนโยบายมากน้อยเพียงไร

ที่สำคัญที่สุดคือพรรคและตัวผู้สมัครเองได้ให้ความสำคัญแก่การศึกษาเป็นอันดับหนึ่ง ซึ่งในประเด็นนี้ดร.อมรวิชซีได้เปรียบเทียบถึงพรรคการเมืองของไทยว่าในอดีตที่ผ่านมาไม่เคยมีพรรคใดให้ความสำคัญในเรื่องการศึกษาเป็นอันดับแรกเลย

นอกจากนี้ บุชและกอร์มีนโยบายตรงกันข้ามโดยสิ้นเชิง ในเรื่องเสรีภาพในการเลือกโรงเรียน โดยที่ จอร์จ บุช สนับสนุนการให้คุ้มครองการศึกษา เพื่อเด็กและผู้ปกครองจะสามารถนำไปใช้ในโรงเรียนที่ตนต้องการจะเรียนได้ ไม่ว่าโรงเรียนนั้นจะเป็นของรัฐหรือเอกชนก็ตาม ส่วนอัล กอร์ ประกาศชัดเจนว่าไม่สนับสนุนให้มีคุ้มครองการศึกษา เพราะจะทำให้โรงเรียนของรัฐที่อ่อนแอ อ่อนแอยิ่งขึ้น นโยบายของเขาคือให้โรงเรียนของรัฐที่อ่อนแอเหล่านั้นพัฒนาตนเองให้ได้ หากทำได้จะมีรางวัลตอบแทน แต่หากทำไม่ได้หลังจากที่ได้พยายามแล้ว ขั้นสุดท้ายอาจจะถึงให้ปิดโรงเรียน

ดร.จรีกล่าวว่า นโยบายเรื่องคุ้มครองการศึกษาอาจจะดูดี แต่ในทางปฏิบัติแล้วทำยาก หากโรงเรียนเอกชนใดมีคุณภาพดีก็อาจจะมีความต้องการเรียนมากจนรับไม่ได้หมด ในขณะเดียวกันหากคนยากจนที่อยู่ในถิ่นยากจนไม่สามารถจะไปโรงเรียนอื่นได้ ก็เท่ากับเป็นการปิดโอกาสไม่ได้ให้ความเท่าเทียมกัน ส่วนโรงเรียนที่อ่อนแอมีคุณภาพแ่อยู่แล้ว หากนักเรียนลาออกไปเรื่อย ๆ ก็จะทำให้โรงเรียนอ่อนแอลงไปเรื่อย ๆ ดังนั้นวิธีการให้คุ้มครองการศึกษาเพื่อให้นักเรียนจะได้มีอิสระในการเลือกโรงเรียนจึงไม่ใช่ในนโยบายที่เห็นด้วย

ดร.สรจักรเห็นด้วยกับนโยบายของกอร์เช่นกัน พร้อมทั้งเสริมว่าวิธีการที่ดีที่สุดคือการสร้างฐานการศึกษาให้ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกัน

ดร.อมรวิชซีมีความเห็นแตกต่างไปเล็กน้อย โดยมีเหตุผลว่าขณะนี้คนอเมริกันจำนวนมากยังลังเลใจว่าการมีคุ้มครองการศึกษาเป็นเรื่องที่ดีหรือไม่ ประการหนึ่งคือเสรีภาพในเรื่องนี้จะทำให้ต้องเพิ่มต้นทุนที่ทุกคนจะต้องรับภาระในรูปแบบของภาษี ซึ่งเท่ากับเอาเงินภาษีไปอุดหนุนโรงเรียนเอกชน

จากข่าวสารที่ได้ติดตามพบว่า มีการตัดเงินช่วยเหลือโรงเรียนของรัฐที่อ่อนแอเหล่านั้นนำไปใช้ในการให้ครูออกการศึกษาอุดหนุนโรงเรียนที่เข้มแข็งกว่า ดังนั้นนโยบายของกอร์ที่กำหนดให้ช่วยเหลือโรงเรียนของรัฐที่อ่อนแอให้ดีขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งระบบจึงเป็นวิธีการที่ยุติธรรมมากกว่า

ดร.จรีเสรีว่า นโยบายทั่วไปของพรรคเดโมแครตคือการแก้ปัญหาสังคมในภาพรวม ไม่ใช่การแก้ที่ตัวบุคคล เช่น กอร์กล่าวว่า จะเพิ่มจำนวนเด็กที่เรียนในระดับก่อนวัยเรียน เพราะขณะนี้เด็กจากสังคมที่ด้อยโอกาสไม่มีโอกาสเรียนในชั้นก่อนวัยเรียน หรือนโยบายที่บอกว่า จะจัดให้มีชั้นเรียนพิเศษในเวลาหลังชั่วโมงเรียนหรือปิดภาคฤดูร้อน เพื่อช่วยเด็กที่เรียนอ่อน สิ่งเหล่านี้เป็นความพยายามที่จะยกระดับมาตรฐานการศึกษาทั้งระบบไปพร้อม ๆ กัน

การเลือกสถานศึกษาของผู้เรียน

ดร.เจมส์ คัดด์ ได้ขอให้วิทยากรให้ความเห็นในเรื่องนี้ โดยได้อ้างถึงมาตรา 13 ของพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติที่กล่าวถึงเรื่องสิทธิประโยชน์ที่ผู้ปกครองจะได้รับจากรัฐว่า

“ บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ดังต่อไปนี้

- (1) การสนับสนุนจากรัฐ ให้มีความรู้ความสามารถในการเลี้ยงดู และการให้การศึกษแก่บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล
- (2) เงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลที่ครอบครัวจัดให้ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายกำหนด
- (3) การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด”

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ครอบครัวจัดให้ ในความหมายนี้ได้แก่การศึกษาที่จัดให้เองที่บ้านหรือ Home School นั่นเอง จากข้อความดังกล่าวจะเห็นว่ากฎหมายการศึกษาของไทยก้าวหน้ายิ่งกว่าของสหรัฐอเมริกา

แต่อย่างไรก็ตามวิทยากรทั้งสามท่านต่างมีความเห็นในเรื่องของ Home School ที่พึงสังวรไว้หลายประการ ประการแรกคือ ครอบครัวส่วนใหญ่ร้อยละ 99 คงจะไม่จัด Home School ให้ลูก

ประการที่สอง Home School จะเกิดได้ในประเทศที่ระบบการศึกษาพัฒนาถึงระดับหนึ่ง และมีมาตรฐานดีพอ อีกทั้งพ่อแม่ต้องมีการศึกษาที่ดีด้วย

ประการที่สาม Home School คือทางเลือกเนื่องจากเหตุผลบางอย่าง เช่นในเรื่องศาสนาหรือระยะทางในการเดินทางไปโรงเรียน ไม่ใช่เพราะความไม่พอใจในระบบการศึกษาในโรงเรียนซึ่งประเด็นนี้ดร.จรีกล่าวว่าปรัชญาของการให้การศึกษาคือให้เด็กได้มีกิจกรรมร่วมกัน ไม่ใช่การให้ความรู้แต่เพียงอย่างเดียว

การพัฒนาคุณภาพครู

ดร.สรจักรได้อ้างถึง คำกล่าวของประธานาธิบดีคลินตันเมื่อเข้ารับตำแหน่งใหม่ ๆ ต้องการจะเห็นความเปลี่ยนแปลงของมาตรฐานการศึกษาของสหรัฐฯ การยกมาตรฐานการศึกษาจะทำได้เมื่อครูผู้สอนมีคุณภาพดี นอกเหนือจากการยกระดับคุณภาพครูแล้ว การเพิ่มจำนวนครูยังทำให้ลดปริมาณงาน เพื่อให้ครูมีเวลาในการเพิ่มพูนความรู้และคุณภาพ

อัล กอร์ ได้สานนโยบายต่อโดยประกาศว่าจะเพิ่มจำนวนครูอีกหนึ่งแสนคน ซึ่งเมื่อเทียบกับจำนวนประชากรทั้งประเทศ 260 ล้านคนแล้วก็เป็อัตราส่วนที่น่าสนใจ การเพิ่มจำนวนครูจะส่งผลทำให้ขนาดห้องเรียนเล็กลง ครูมีเวลาเอาใจใส่นักเรียนแต่ละคนมากขึ้น ประสิทธิภาพการเรียนการสอนจะดีขึ้น

นอกจากนี้อัล กอร์ ยังประกาศจะเพิ่มเงินเดือนให้แก่ครูด้วย

การประเมินคุณภาพครูเพื่อให้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เป็นมาตรการหนึ่งที่จะตรวจสอบคุณภาพครู ดร.อมรวิษย์เห็นว่าเรื่องนี้กำลังเป็นกระแสทั่วโลก แต่สิ่งที่ควรตระหนักคือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพนั้นจะสามารถทำให้ครูมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องได้หรือไม่ หากการได้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตลอดชีวิตแล้วไม่มีการตรวจสอบหรือออกใหม่ ก็เหมือนกับการสอบใบขับขี่รถยนต์ที่ออกแล้วใช้ได้ตลอดชีพ

อีกประเด็นคือมีอะไรเป็นสิ่งที่จูงใจหรือตอบแทนครูที่ได้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพบ้าง จากนโยบายของสหรัฐฯ จะเห็นว่ามีการกล่าวถึงจำนวนเงินที่จะให้ตอบแทนเพิ่มแก่ผู้เป็นครู ในลักษณะของการเพิ่มเงินเดือนหรือให้เป็นโบนัส ดร.อมรวิษย์จึงมีความเห็นว่าการใช้ระบบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจะต้องมีเงื่อนไขต่าง ๆ ประกอบไปด้วย ไม่ใช่การออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพแต่อย่างเดียว

ในเรื่องนี้ดร.สรจักรมีความเห็นว่าควรที่จะกำหนดให้มีการประเมินผลหรือตรวจสอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูทุก ๆ ระยะเวลา เช่น 5 ปี เป็นต้นเพื่อให้ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

การประเมินผลครูเป็นนโยบายที่บุชและกอร์มีความเห็นแตกต่างกัน บุชและพรรครีพับลิกันเห็นว่าควรให้แต่ละท้องถิ่นตัดสินใจเองว่าจะใช้วิธีใดในการตรวจสอบคุณภาพครู ทั้งนี้เพราะนโยบายของรีพับลิกันสนับสนุนการให้อิสระแก่ท้องถิ่นในการจัดการศึกษาอยู่แล้ว

ส่วนกอร์และพรรคเดโมแครตต้องการให้รัฐบาลกลางมีบทบาทในการชี้แนะและอาจถึงขั้นกำหนดมาตรฐานกลางระดับชาติด้วย

สำหรับเรื่องนี้ พ.ร.บ.การศึกษาของไทยมีความคล้ายคลึงกับนโยบายของกอร์และพรรคเดโมแครต โดยในหมวด 7 เรื่องครู คุนมาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ได้เขียนไว้ในมาตรา 52 และ 53 ว่า

“ มาตรา 52 ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานงานให้สถาบันที่มีหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และพัฒนาบุคลากรประจำอย่างต่อเนื่อง

รัฐพึงจัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา อย่างพอเพียง

มาตรา 53 ให้มีองค์การวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพ ในกำกับของกระทรวง มีอำนาจหน้าที่กำหนด มาตรฐานวิชาชีพ ออกแบบและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติตาม มาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหาร การศึกษา

ให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ทั้งของรัฐและ เอกชนต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนด

การจัดให้มีองค์การวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการ ศึกษาอื่น คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการ ในการออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด...”

อย่างไรก็ตาม ดร.อมรวิชช์มีความเห็นว่าแนวโน้มการออกใบประกอบวิชาชีพครูของไทยอาจ จะออกได้ง่ายเกินไป เช่นกำหนดว่าผู้ที่จบมาทางด้านศึกษาศาสตร์-ครุศาสตร์ เมื่อสอนได้ครบ 2 ปี ก็สามารถจะมีใบประกอบวิชาชีพได้ทันที อีกทั้งยังไม่มีความชัดเจนในขั้นตอนกระบวนการพัฒนาฝึ กอบรมอย่างต่อเนื่อง การกำหนดอัตราค่าตอบแทนที่มีความเป็นไปได้ที่จะแบ่งแยกเป็น 4 สาย แต่ละ สายมีอัตราขั้นสูงสุดแตกต่างกัน ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถจะทำการโอนข้ามสายได้ แต่ขณะนี้ยังไม่มีมีความชัดเจนในการประเมินวัดผลเพื่อการย้ายสาย

ขณะนี้มีปัญหาใหญ่ในเรื่องการศึกษาของไทยคือค่านิยมการเป็นครูลดต่ำลงเรื่อย ๆ แนวโน้มนี้เกิดขึ้นมาหลายสิบปีแล้ว แต่ไม่ได้รับการดูแลแก้ไข ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของผู้เป็นครู ต่ำกว่าวิชาชีพอื่น ครูจนลง สภาพแวดล้อมของชีวิตต่ำลง นอกจากนี้ยังมีอีกปัญหาที่เพิ่มขึ้นในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมาคือ เมื่อครูจำนวนหนึ่งเกษียณอายุราชการออกไป ไม่มีการรับครูใหม่เข้ามา ทำให้ครูที่ มีอยู่ต้องสอนในขนาดห้องเรียนที่สูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตเมือง ได้มีความพยายามที่จะเพิ่ม อัตราครู แต่เนื่องจากไม่ได้กำหนดไว้เป็นวาระแห่งชาติ การดำเนินงานจึงมีปัญหาในเชิงปฏิบัติมา ตลอด

ปัญหาเหล่านี้ทำให้หลายพื้นที่ไม่สามารถจะมีครูที่เก่งได้ มีการขอย้ายจากที่หนึ่งไปยังที่อื่นที่ ดีกว่าอยู่ตลอดเวลา

ดร.จूरียังกล่าวถึงระบบอุปถัมภ์ในการบริหารจัดการการศึกษาว่าถ้าไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้ ก็จะไม่สามารถแก้ไขปัญหารวมในภาพใหญ่ได้เลย

ยกตัวอย่างเช่น การจัดสรรครูลงตามเขตต่าง ๆ นั้นมีการวิ่งเต้นเข้าหาผู้ใหญ่ แต่ไม่พิจารณาความสามารถหรือผลงานที่สามารถวัดได้คือคุณภาพของนักเรียน

ในประเด็นคุณภาพของเด็กนักเรียนนี้ ดร.อมรวิชช์กล่าวว่ามีสิ่งดีในระบบการเมืองของสหรัฐฯ คือเมื่อถึงจุดหนึ่งที่ต้องการเห็นคุณภาพของนักเรียน จะไม่มีการแบ่งแยกระหว่างพรรคการเมืองในการพิจารณางบประมาณในรัฐสภา ทั้งสองพรรคลงคะแนนในสิ่งที่คิดว่าจะเป็นผลดีต่อเด็กอเมริกันโดยไม่คำนึงว่างบประมาณเรื่องนี้เสนอโดยพรรคเดโมแครตหรือรีพับลิกัน

ดร.อมรวิชช์ใช้คำว่า “เด็กต้องนำหน้าการเมือง”

การส่งเสริมและพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์

แม้สหรัฐอเมริกาจะเป็นประเทศผู้นำในทาง Information Technology หรือไอที มีนักวิทยาศาสตร์และนักประดิษฐ์ที่เก่ง ผลิตสินค้านี้ส่งออกไปทั่วโลก แต่การทดสอบวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในระดับนักเรียนในหมู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว 20 ประเทศเมื่อเร็ว ๆ นี้พบว่าเด็กอเมริกันเป็นที่ 16 ในวิชาวิทยาศาสตร์และฟิสิกส์ และเป็นลำดับที่ 19 ในวิชาคณิตศาสตร์

ผลที่ออกมาทำให้พรรคเดโมแครตและอัล กอร์ ต้องกำหนดนโยบายการศึกษาหลายข้อที่ชัดเจนเช่นจะเพิ่มจำนวนครูที่สอนในวิชาเหล่านี้ จะดูแลคุณภาพครูผู้สอนให้เข้มงวดขึ้น ให้แรงจูงใจแก่ผู้ที่จบการศึกษาและมาเป็นครูวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ทั้งในรูปแบบของการให้เงินเพิ่ม ยกเว้นการคืนเงินกู้เพื่อการศึกษา เป็นต้น

แต่อย่างไรก็ตาม ดร.จूरียังมีความเห็นว่าความก้าวหน้าของสังคมอเมริกันและความเจริญทางด้านต่าง ๆ นั้น ตั้งอยู่บนปรัชญาที่ให้ความสำคัญกับสาขาวิชาต่าง ๆ ทุกด้านตั้งแต่ระดับประถมจนถึงอุดมศึกษา ในการเรียนนั้นจะต้องเรียนให้มีความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ครบถ้วน เช่นผู้ที่เรียนทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ก็ต้องเรียนวิชาปรัชญาและศิลปะควบคู่ไปด้วย การเป็นนักวิทยาศาสตร์ก็จะเป็นผู้ที่มีจิตใจละเอียดอ่อน รักศิลปะ ทำให้ไม่เป็นคนที่จิตใจแห้งแล้งหรือเอนไปทางหนึ่งทางใดทางเดียว กล่าวโดยสรุปคือการให้การศึกษานั้นจะต้องสร้างองค์ความรู้ควบคู่ไปกับการสร้างจริยธรรม

ประเทศไทยมีปัญหาที่ไม่แตกต่างไปจากสหรัฐฯ ในเรื่องการวัดผลการแข่งขันความสามารถในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใน 47 ประเทศกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนาด้วยกัน มีข้อมูลว่าในปี พ.ศ. 2542 เด็กไทยอยู่ในลำดับที่ 46 และนอกจากนี้เมื่อเทียบกับ 5 ประเทศในเอเชียได้แก่ จีน ไต้หวัน เกาหลี และสิงคโปร์ ปรากฏว่าในช่วงพ.ศ. 2538-2542 โดยภาพรวมแล้วประเทศไทยอยู่ในอันดับต่ำกว่าทั้ง 5 ประเทศมาโดยตลอด

ผู้ดำเนินรายการได้ถามว่ารัฐบาลไทยได้เคยมีนโยบายอย่างไรในเรื่องนี้บ้างหรือไม่

ดร.อมรวิชช์บอกว่า ได้มีการดำเนินการในระดับกระทรวงแต่ไม่ได้รับการบรรจุเป็นวาระแห่งชาติ อาจจะช่วยเหตุผลได้ก็ตาม รวมทั้งการพัฒนาวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์จะต้องใช้งบประมาณมาก ต้องเพิ่มบุคลากร รวมทั้งอาจต้องมีห้องแล็บทันสมัยในทุกตำบล

สิ่งที่เป็นหัวใจในการกำหนดนโยบายคือฝ่ายการเมืองจะต้องมีการผลักดันอย่างต่อเนื่อง กฎหมายในเรื่องงบประมาณจะต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐสภา

การเสวนาเพื่อวิเคราะห์นโยบายการศึกษาของสองผู้สมัครแข่งขันชิงตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ จบลงด้วยข้อสรุปว่า การจัดการศึกษาของชาติจะพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพจะต้องมีการสนับสนุนจากภาคการเมือง พรรคการเมืองสามารถมีบทบาทสำคัญยิ่งในการผลักดันเรื่องใด ๆ โดยการกำหนดไว้เป็นนโยบายของพรรค และเมื่อเข้าไปเป็นรัฐบาลก็ดำเนินตามนโยบายนั้น

ผู้ที่มีความสำคัญไม่แพ้ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา คือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษา เช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกา ระบบการเมืองทำให้ประธานาธิบดีแต่งตั้งบุคคลที่เหมาะสมขึ้นมาเป็นรัฐมนตรีกระทรวงศึกษา โดยเลือกจากบุคคลภายนอกที่ไม่ใช่สมาชิกรัฐสภา วิธีการนี้ทำให้สามารถคัดเลือกบุคคลที่มีความสามารถในการบริหารและมีวิสัยทัศน์กว้างไกลในระบบการศึกษามาเป็นผู้ปฏิบัติตามนโยบายที่พรรคได้วางไว้ตั้งแต่แข่งขันเลือกตั้ง

ส่วนระบบการเมืองของไทยแตกต่างออกไป ที่ผ่านมานั้นการจัดตั้งรัฐบาลผสมทำให้พรรคที่เข้ามาดูแลกำกับกระทรวงศึกษาอาจจะไม่เคยสนใจหรือมีนโยบายการศึกษาในเรื่องใด ๆ เลยก็ได้ นอกจากนั้น ระบบโควตาในพรรค เช่น สส.คนโตคุมสส. ในพรรคได้เท่าไรก็จะได้ตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงที่มีความสำคัญลดหลั่นกันลงไป ระบบนี้ทำให้ผู้ที่มาเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาอาจจะไม่เคยรู้เรื่องหรือสนใจในเรื่องการศึกษามาก่อนเช่นกัน

ดร.จวีร์เสนอความเห็นที่เห็นว่า อย่างน้อยที่สุดบุคคลที่มาเป็นรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาจะต้องมีใจรักในงานด้านการศึกษา อาจจะไม่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และมีความคิดสร้างสรรค์ในงานที่รับผิดชอบ

ดร.อมรวิชช์เสนอว่า ต้องการให้มีกระบวนการพัฒนาวิสัยทัศน์ทางการศึกษาให้แก่แก่นักการเมืองรุ่นใหม่ เพื่อให้ได้มาซึ่งรัฐมนตรีที่มีคุณสมบัติมีความสามารถ พร้อมทั้งได้ยกตัวอย่างริชาร์ด โรลีย์ รัฐมนตรีศึกษาของรัฐบาลคลินตันว่า จากการเฝ้าติดตามผลงานพบว่าแม้จะมีอายุมากแล้วเมื่อเข้ามารับตำแหน่ง แต่เป็นผู้ที่มีพร้อมทั้งความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มุ่งมั่นในการทำงาน เห็นได้จากเมื่อไปชี้แจงงบประมาณเรื่องใดก็มีการเตรียมพร้อมอย่างดีเยี่ยม และยังมีความกล้าหาญทำงานในลักษณะที่บุกเบิก ทำให้การศึกษาของสหรัฐฯ พัฒนาได้มากในช่วงอายุของรัฐบาลคลินตันทั้งสองสมัย

มีประเด็นสุดท้ายที่ดร.เจิมศักดิ์ ผู้ดำเนินรายการได้ฝากไว้ให้คิดคือ มีนโยบายการศึกษาของพรรคการเมืองไทยพรรคใดบ้างที่มีความคล้ายคลึงกับนโยบายของพรรครีพับลิกันโดยจอร์จ บุช หรือพรรคเดโมแครตโดยอัล กอร์

ในโอกาสที่มีการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 6 มกราคม 2544 นี้ ทุกพรรคต่างประกาศนโยบายในเรื่องต่าง ๆ ทั้งสิ้น การนำนโยบายการศึกษามาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับปัญหาสถานการณ์และแนวทางการปฏิรูปการเมืองตามกรอบของพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ จึงเป็นขั้นตอนที่จะทำต่อไปเพื่อให้ได้รับรู้ถึงแนวทางที่จะจัดการศึกษาของฝ่ายพรรคการเมือง

บทที่ 3

วิสัยทัศน์นโยบายการศึกษา

ของ

รัฐมนตรีเงา

การเมืองไทยในระยะเวลาที่ผ่านมา มีลักษณะแบบไม่กล้าเปิดเผยตัวบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งสำคัญ อาทิ รัฐมนตรีในคณะรัฐบาล ซึ่งจะเป็นด้วยเหตุผลทางการเมืองใดก็ตาม แต่สิ่งที่เกิดขึ้นแล้วในอดีตก็คือหลังจากเลือกตั้งผ่านไปและมีการจัดตั้งรัฐบาล (ซึ่งที่ผ่านมาเป็นรัฐบาลผสมทั้งสิ้น) พรรคการเมืองที่ร่วมรัฐบาลผสมก็จะแบ่งกระทรวงที่จะบริหารงานกันตามจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกเข้าสู่สภา

แน่นอนว่าจะต้องมีการต่อรองกันระหว่างพรรคเพื่อให้ได้กระทรวงที่ดีที่สุด คำว่า กระทรวงที่ดีในที่นี้หมายถึง กระทรวงใหญ่ มีความสำคัญ สามารถสร้างผลงานที่จะมีผลกระทบต่อคนจำนวนมาก มีข้าราชการในสังกัดเป็นจำนวนมาก กระจายอยู่ในพื้นที่ทั่วประเทศ และประการสุดท้าย ได้รับงบประมาณประจำปีมาก

ด้วยเหตุผลประการสุดท้ายนี้ จึงทำให้กระทรวงศึกษาธิการได้พลิกบทบาทขึ้นมาเป็นกระทรวงสำคัญในระยะเวลาไม่กี่ปี นับตั้งแต่งบประมาณประจำปีของกระทรวงนี้ได้กลายเป็นสัดส่วนที่สูงที่สุดในงบประมาณของทั้งประเทศ แต่อย่างไรก็ตามด้วยสาเหตุที่ยังมีการเมืองภายในพรรคควบคู่ไปกับการเมืองนอกพรรค ส.ส.ทั้งหลายที่จะได้รับการคัดเลือกจากพรรคให้เข้ามาเป็นรัฐมนตรีทั้งว่าการและช่วยว่าการนั้น ยังต้องอาศัยปัจจัยสำคัญอีกบางประการ อาทิเช่น มีจำนวน ส.ส. ในสังกัดเท่าไร หรือที่บางที่เรียกกันว่า มีระบบมุ้งเล็กในมุ้งใหญ่ หากมีมากก็มีสิทธิที่จะได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสำคัญ หากมีน้อยลงก็ต้องเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงไม่สำคัญ หรือถ้ามีน้อยกว่านั้นก็ต้องทำหน้าที่อื่น ดังนั้น ทั้งพรรคการเมือง ตัว ส.ส. และประชาชน ไม่มีโอกาสรู้ล่วงหน้าเลยว่าใครจะมาดำรงตำแหน่งสำคัญตำแหน่งใด ทั้งนี้ ขึ้นกับการต่อรองทั้งระหว่างพรรคและภายในพรรคทั้งสิ้น

เหตุการณ์เช่นนี้ทำให้ประชาชนได้รัฐมนตรีที่ไม่เคยสนใจในเรื่องของกระทรวงนั้นมาก่อนเลย เช่น ที่มีคำพูดกันว่า “รัฐมนตรีมาฝึกงานกับข้าราชการประจำ” พอฝึกเกือบจะได้ก็ย้ายไปที่อื่น หรือหากโชคดีกว่านั้นทางพรรค ส.ส. ที่เคยเป็นข้าราชการในกระทรวงนั้น ก็ส่งตัวมาเป็นรัฐมนตรี แต่จะได้เป็นรัฐมนตรีว่าการหรือช่วยว่าการ และจะได้รับหน้าที่รับผิดชอบให้ดูแลกรมใดนั้นก็มีปัจจัยอื่นๆ อีกมากมาย

ในส่วนตัวบุคคลที่เป็น ส.ส. เองก็ตาม ธรรมเนียมปฏิบัติของไทยไม่นิยมคนที่ไต่อดตัวประกาศล่วงหน้าว่าจะเข้ามาดูแลกระทรวงนั้นกระทรวงนี้ จะเห็นได้จากการสัมภาษณ์ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้เป็น

ส.ส. เกือบทุกคนจะพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า “จะให้ให้ดำรงตำแหน่งอะไรแล้วแต่พรรคจะเห็นสมควร” ในทางหนึ่งดูดีว่ามีวินัยเชื่อฟังคณะกรรมการบริหารพรรค หรือบางทีก็อาจจะขึ้นกับหัวหน้าพรรคหรือเลขาธิการพรรคเพียงหนึ่งหรือสองคนก็ได้ แต่หากมองอีกด้านเหมือนกับว่า ส.ส. ผู้นั้นไม่มีบทบาท ไม่มีสิ่งใดที่เป็นความสนใจความสามารถพิเศษเฉพาะตัวเลย จะให้ไปอยู่กระทรวงใดก็ได้ทั้งสิ้น

เหตุผลเหล่านั้นทำให้ประเทศไทยได้รัฐมนตรีที่ต้องมาฝึกงานกับข้าราชการประจำอีกหรือไม่ และถ้าเป็นเช่นนั้น จะทำอย่างไรจึงจะแก้ไขให้พ้นวังวนนี้ได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้มอบหมายให้สถาบันนโยบายศึกษาทำการวิจัยหาทางแก้ไขป้องกันปัญหาเหล่านั้น และในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งใหญ่ที่จะมีขึ้นในวันที่ 6 มกราคม 2544 นี้ สถาบันนโยบายศึกษาได้เสนอแนวทางแก้ไข คือ เรียกร้องให้พรรคการเมืองประกาศว่าบุคคลใดจะมาเป็นผู้สมัครรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการคนต่อไป

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เชื้อต่อการเรียกร้องข้อนี้ เพราะการเลือกตั้งครั้งนี้จะมี ส.ส. สองประเภท คือ ส.ส. แบบแบ่งเขต และ ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อ เจตนารมณ์ของการมี ส.ส. สองประเภทเพื่อให้แยกระหว่างฝ่ายบริหารและนิติบัญญัติ ส.ส. คนใดที่รับตำแหน่งในฝ่ายบริหารคือเป็นรัฐมนตรี จะต้องพ้นจากหน้าที่ ส.ส. เจตนารมณ์ของการมี ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อ ก็เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นมาเป็นรัฐมนตรีได้ และให้เลื่อนบุคคลที่อยู่ในรายชื่อลำดับต่อไปเข้าไปทำหน้าที่นิติบัญญัติในสภาแทน

การประกาศรายชื่อผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองจึงมีนัยสำคัญว่า บุคคลเหล่านั้นคือกลุ่มผู้ที่พรรคเลือกสรรแล้วว่าสามารถจะทำหน้าที่บริหารได้ และจากปมหลังของแต่ละบุคคล เช่น เคยเป็นรัฐมนตรีกระทรวงใดมาก่อน หรือเคยเป็นเลขาธิการรัฐมนตรี หรือเคยมีบทบาทและผลงานในเรื่องใดมา จึงเป็นนัยให้คาดการณ์กันว่าบุคคลนั้นอาจจะได้รับการเสนอให้มาเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงนั้นๆ หากพรรคได้รับมอบหมายให้ดูแลกระทรวงนั้น

ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีการเลือกตั้งโดยตรง เช่น การเลือกตั้งประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา หรือการเลือกตั้งผู้ว่าฯ กรุงเทพมหานครที่ผ่านมา ผู้สมัครถูกถามว่ามีวิสัยทัศน์และนโยบายในเรื่องต่างๆ อย่างไรบ้าง เพื่อให้ประชาชนได้พิจารณาว่า หากเลือกบุคคลผู้นั้นเข้าไปและทำตามนโยบายที่วางไว้จะเกิดผลกระทบอย่างไรต่อประชาชน

ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งนี้ พรรคการเมืองต่างๆ ได้ให้ความสำคัญกับการประกาศนโยบายของพรรคมากขึ้น ดังเห็นได้จากการซื้อเนื้อที่โฆษณาในหน้าหนังสือพิมพ์เพื่อประกาศนโยบายหลักของพรรค นอกจากนั้นหลายพรรคโดยเฉพาะอย่างยิ่งพรรคการเมืองใหญ่ ยังเปิดเว็บไซต์ที่มีข้อมูลต่างๆ รวมทั้งนโยบายของพรรคด้วย นอกจากนี้บรรดาสื่อมวลชนก็มีส่วนในการเรียกร้องให้ประชาชนสนใจนโยบายของพรรคมากกว่าครั้งใดๆ ที่ผ่านมา

ปัญหาเศรษฐกิจที่กำลังวิกฤตอยู่ในปัจจุบัน ทำให้มีการเรียกร้องให้พรรคการเมืองประกาศตัวบุคคลในทีมเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่จะมาเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสำคัญ เช่น กระทรวงการคลังและกระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้เอง สถาบันนโยบายศึกษาจึงได้รณรงค์เรียกร้องให้พรรคการเมืองต่างๆ ประกาศตัวบุคคลที่จะมาเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเช่นกัน ทั้งนี้เพราะรัฐบาลต่อไปมีภาระหน้าที่สำคัญในการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

วิธีการหนึ่ง คือ การเสนอให้พรรคการเมืองส่งบุคคลที่มีศักยภาพที่จะเป็นรัฐมนตรีมาแสดงวิสัยทัศน์ให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบ โดยความร่วมมือของรายการ **ขอคิดด้วยคน** ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. สถาบันนโยบายศึกษาจึงได้เชิญพรรคการเมืองใหญ่ทั้ง 5 พรรค คือ ประชาธิปัตย์ ไทยรักไทย ชาติไทย ชาติพัฒนา และความหวังใหม่ ให้ส่งตัวแทนมากล่าวถึงนโยบายและวิสัยทัศน์ทางการศึกษาของพรรคการเมือง

3 พรรคได้ส่งตัวแทนมาดังนี้ คือ

นายสมศักดิ์ ปรีศนันท์กุล ตัวแทนพรรคชาติไทย ขณะนั้นดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ดร.วิชัย ตันศิริ ตัวแทนพรรคประชาธิปัตย์ ขณะนั้นดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

นายสุวิชัย รังสิตพล ตัวแทนพรรคความหวังใหม่ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ตัวแทนพรรคการเมืองทั้งสามท่านได้พูดคุยกับ ดร.เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ผู้ดำเนินรายการ ซึ่งสามารถจะดูได้จากเทปบันทึกรายการที่ออกอากาศในวันพุธที่ 1 และ 8 พฤศจิกายน 2543 โดยมีข้อสรุปในประเด็นต่างๆ ดังนี้ คือ

นโยบายสำคัญของพรรค

“โอกาสทางการศึกษา

เด็กเล็กทั้งหมดต้องได้เรียนอนุบาล ต้องใช้งบประมาณ 8 หมื่นล้าน นอกจากนี้กระทรวงศึกษาให้อยู่แล้ว ผมต้องการให้เด็กที่อายุ 15 ปี จบ ม. 3 แล้วมีโอกาสได้เรียนต่อ ผู้หญิงเรียนพยาบาล บัณฑิต การตลาด การท่องเที่ยว ส่วนผู้ชายเรียนเทคนิค เกษตร ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า

คนมีรายได้ต่ำกว่า 5 พันบาท ต้องเรียนฟรี

อยากให้คน 40 ล้านคนได้มีโอกาสเรียน”

สุวิชัย รังสิตพล

“โอกาสทางการศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ทุกคนต้องเข้าถึง รัฐจัดให้เปล่า อาชีพจะสำคัญมาก ต้องเป็นระบบทวิภาคี ทั้งฝ่ายโรงงานอุตสาหกรรมกับกระทรวงต้องร่วมมือกัน ฝึกทฤษฎีอย่างเดียว ไม่มีภาคปฏิบัติไม่ได้

เทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์เราขาดมาก ถ้าไม่พัฒนาวิทยาศาสตร์ให้เข้มแข็ง ไม่มีทางที่จะพัฒนา เทคโนโลยีได้

ต้องสร้างภูมิคุ้มกันทางจริยธรรม การให้การศึกษาต้องเน้นคุณธรรมให้มากขึ้น นำพลังศาสนาเข้ามาช่วยให้มากขึ้น”

วิชัย ตันศิริ

“สร้างโอกาสทางการศึกษาให้สังคม ผมต้องการเห็นการศึกษาที่หลากหลายรูปแบบมากที่สุด ผมไม่ได้คำนึงถึงงบประมาณที่จะต้องจ่ายเป็นจำนวนมากเพื่อดูแลคนเหล่านี้

ผมอยากเห็นการใช้วิถีชีวิต การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น การศึกษาชีวิตของคนชนบท สิ่งที่น่าห่วงที่สุด คือการด้อยโอกาสของคนในชนบท

สำคัญที่สุด คือ การกระจายโอกาสทางการศึกษาให้เกิดขึ้นกับชุมชนทั่วไป ทั้งคนในระบบการศึกษา และคนที่อยู่นอกระบบ”

สมศักดิ์ ปริศนานันทกุล

ผลงานเด่นในอดีตของพรรค

“ผมเป็นคนกำหนดให้มีการศึกษา 12 ปี ให้มีการปฏิรูปการศึกษา

ในปี 2539 ผมทำโครงการเกษตรเพื่อชีวิต ให้ลูกของเกษตรกรที่ไม่มีเงินเรียนได้เข้าไปเรียน กินอยู่ฟรี ให้ 5,000 บาท ปลูกผัก เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ไว้กินเอง ปีนี้จบแล้ว 2 รุ่น ได้ไปทำงานที่อิสราเอลเงินเดือนสองหมื่นห้า ปีละสามแสน

ช่วงผมเข้ามา วิทยาลัย 45 แห่ง มีนักเรียน 2 พันคน เพราะคนไม่มีเงินเรียน ตอนนี้มีเรียน 4-5 หมื่นคน ผมต้องการให้ได้เรียน 1 ล้านคน “

สุขวิช รังสิตพล

“ผมเป็นคนคิดนโยบายใหม่เรื่องการให้โอกาสกับเด็กด้อยโอกาส โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานอพยพ พ่อแม่เป็นแรงงานไปตัดอ้อย ไม่มีทะเบียนบ้าน ลูกต้องได้เข้าเรียนโดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ ทั้งสิ้น พ่อแม่ทำงานเสร็จ มีหลักฐานให้ว่าเด็กมาเรียนได้ก็วัน เอาไปต่อยอดเรียนที่อื่นได้

เด็กที่เกิดตามแหล่งสลัม ไม่มีหลักฐานสูติบัตร ทะเบียนบ้าน สิ่งเหล่านี้ไม่ใช่เรื่องของกระทรวงศึกษาธิการ หน้าที่ของกระทรวงคือทำอะไรที่จะไปอุ้มเด็กเหล่านั้นให้มาเรียนหนังสือให้ได้ ถ้าทำไม่ได้ ผมจะให้ครูที่มีตามโรงเรียนต่างๆ เดินออกไปสอนเขา”

สมศักดิ์ ปรีศนันท์กุล

“เรามีโครงการวิทยาศาสตร์ ตั้งโรงเรียนวิทยาศาสตร์ที่มหิดลวิทยานุสรณ์ พัฒนาหลักสูตรตรงนี้ให้เป็นแบบอย่างของหลักสูตรใหม่เพื่อเผยแพร่ไปยังโรงเรียนอื่นๆ ประจำจังหวัดทั่วประเทศ เราคิดจะพัฒนานักวิทยาศาสตร์ให้ทั่วประเทศ”

วิชัย ตันศิริ

นโยบายด้านการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์

“เราพยายามจะพัฒนาให้มากที่สุด ให้กระทรวงวิทยาศาสตร์เข้ามาช่วย สสวท. มีทุนให้”

วิชัย ตันศิริ

“ผมชอบนโยบายของอัล กอร์ ในการหาเสียงที่บอกว่า เด็กที่เรียนสายวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ถ้าจบไปเป็นครู จะลดดอกเบี้ยและเงินต้นที่กู้ไปเรียนให้”

สมศักดิ์ ปรีศนันท์กุล

“ถ้าเราเอาเด็ก 40 ล้านคน มาเรียนมัธยมศึกษา การคัดเลือกคนจะดีขึ้น อาจจะมีเจอบางเผือกในป่า”

สุขวิช รังสิตพล

การเรียนรู้ตลอดชีวิต

“อายุ 1-18 ปี ไม่มีโอกาสเข้าระบบการศึกษา ผมไม่ต้องการเห็นคนแค่ล้านห้าแสนคน ควรจะมีสองล้านห้าแสนคน นี่คือนโยบายหลังจากอายุ 18 ปี ให้การศึกษาตลอดชีวิต เรียนได้ทุกอย่าง”

สุขวิช รังสิตพล

“ การศึกษาตลอดชีวิตคือเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา การศึกษาในระบบจบ ม.6 หรือปริญญาตรีไม่พอ เพราะความรู้เปลี่ยนแปลงเร็ว ต้องผสมผสานการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย จัดการศึกษาพื้นฐาน 12 ปี ให้ได้ก่อน เด็กจบไปแล้วสามารถศึกษาหาความรู้ตลอดชีวิตได้ สามารถจะทำได้เป็นเทปเผยแพร่ได้ตลอดเวลา

เราล้มเหลวทางการเมืองเพราะเราให้การศึกษากับผู้ใหญ่เป็นระบบมากเกินไป เน้นจบประถม มัธยม มากไป ต่อไปจะต้องเน้นอาชีพ การศึกษาของสังคม สร้างค่านิยมใหม่”

วิชัย ตันศิริ

“ เรียนเพื่อให้สามารถรู้เท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงของโลกเพื่อให้อยู่ในสังคมได้บนขาของตนเอง ฟังพาดตนเองได้ ไม่สร้างปัญหาให้สังคม ไม่ใช่เรียนเพื่อให้ได้ปริญญาหรือเพื่อไปศึกษาต่อ นี่เป็นปรัชญาของการศึกษาตลอดชีวิต”

สมศักดิ์ ปริศนานันทกุล

การกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาให้แก่ท้องถิ่น

“ เป็นความเข้าใจผิดที่ว่า จะโอนไปให้ อบต. อบต. มีสิทธิจัดการศึกษา ขณะเดียวกันกระทรวงก็มีสิทธิจัด เป็นระบบคู่ขนานกัน”

วิชัย ตันศิริ

“ แบ่งเขตการศึกษาเป็น 400 เขต ให้โรงเรียนเป็นนิติบุคคล”

สุขวิช รังสิตพล

“ ทุกคนเป็นเจ้าของการศึกษาร่วมกัน ชุมชนกับท้องถิ่นเป็นส่วนสำคัญ ที่ผ่านมามีชุมชนกับท้องถิ่น มีความรู้สึกว่าเขาไม่ได้เป็นเจ้าของการศึกษา สุดแต่ส่วนกลางจะกำหนด เขามีหน้าที่ปฏิบัติอย่างเดียว ผมอยากให้ชุมชนกับท้องถิ่นได้เข้ามาเป็นเจ้าของจัดการศึกษาจริงๆ แต่ต้องอยู่บนความต้องการและความพร้อมของเขา”

สมศักดิ์ ปริศนานันทกุล

นโยบายด้านศาสนาเกี่ยวกับการดูแลพระสงฆ์ที่กระทำผิดวินัย

“ ทำอย่างไรจึงจะทำบัตรประจำตัวพระได้ ให้มีประวัติเป็นระบบสารสนเทศ กดปู้บู้ว่าเป็นใครอยู่ไหน มิเช่นนั้นจะไม่สามารถควบคุมได้”

สุขวิช รังสิตพล

“เรามีพระวิญญูการหลายรูปมากมายที่ดูแลสงฆ์ ได้เสนอทาง มส. ให้ใบสุทธิมีเลขของบัตรประจำตัวด้วย ถ้ามีระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์ทุกวัดจะทำอย่างนั้น ขณะนี้ทำได้แค่ส่งแฟกซ์ไปทุกวัดให้อุบัติษณายได้เห็น ที่จริงคดีมีไม่มาก แต่สะท้อนขวัญ”

วิชัย ตันศิริ

“พระราชบัญญัติสงฆ์ กฎของมหาเถรสมาคมมีวางไว้ดี แต่การปฏิบัติไม่เป็นไปตามนั้น เรื่องนี้ต้องให้มหาเถรสมาคมพิจารณาว่า สิ่งที่ย้ายขรรวาสคตินั้นขัดกับสิ่งที่เคยปฏิบัติหรือไม่ ถ้าไม่ขัดเราจะประกาศใช้ต่อไป”

สมศักดิ์ ปริศนานันทกุล

สิ่งที่ไม่อยากเห็นมากที่สุดในกระทรวงศึกษาธิการ

“กระบวนการครูกินครู การใช้เงินในการวิ่งเต้นโยกย้าย เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง เป็นกระบวนการที่ทำลายและเหนี่ยวรั้งการพัฒนาครูเป็นอย่างมาก เป็นการทำลายขวัญ กำลังใจ ทำให้เราสูญเสียครูที่ดี ที่มีคุณธรรม”

สมศักดิ์ ปริศนานันทกุล

“ผมเศร้าใจที่ปัญหาคอรัปชั่นไม่หมดแต่มีมากขึ้น มีการซื้อตำแหน่ง ไม่อยากเห็นครูเป็นหนี้สินมาก เรากำลังมีโครงการแก้ไขปัญหานี้สินของครู”

วิชัย ตันศิริ

“เห็นด้วยกับทั้งสองท่าน สมัยผมเป็นรัฐมนตรีให้อาจารย์ 2 ระดับ 6 เลื่อนไปเป็นระดับ 7 ที่เดียวพร้อมกันสองแสนห้าหมื่นคน เพื่อไม่ต้องจ้างทำผลงาน เสียค่าจ้างคนละ 2-3 หมื่นบาท เขียนเสร็จก็ไปกองอยู่ที่ กค. จะพิจารณาต้องมีการหยอดน้ำมันจึงจะออกมา ทำให้ครูเป็นหนี้สิน”

สุขวิช รังสิตพล

คุณสมบัติของผู้ที่จะมาเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาคนต่อไป

“ต้องรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นความเชี่ยวชาญ ความถนัด ความสนใจ การทุ่มเทให้กับการศึกษาในระดับหนึ่งระดับใด รวมทั้งการบริหารจัดการ ไม่จำเป็นต้องเข้าใจในปรัชญาการศึกษาลึกซึ้ง สำคัญอยู่ที่ความมุ่งมั่น ความตั้งใจ ความทุ่มเทที่จะบริหารกระทรวงใหม่ที่ใหญ่ขึ้นกว่าเดิม บุคลากรจะมีมากขึ้น ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

วันนี้พรรคการเมืองเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาแล้ว คนที่จะมาเป็นรัฐมนตรีจะต้องเป็นคน
คนที่สังคมยอมรับ มีวิสัยทัศน์ เข้าใจเรื่องระบบการศึกษา

ไม่ว่าประเทศจะอยู่ในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจอย่างไร กระทรวงศึกษาธิการจะถูกวางไว้ในระดับที่
หนึ่ง”

สมศักดิ์ ปริศนานันทกุล

“ระบบงบประมาณของกระทรวงศึกษาใหม่จะมีเงินน้อย กระจายไปยังเขตพื้นที่และสถานศึกษา
มาก กระทรวงจะไม่เกี่ยวในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง คนที่จะมาเป็นรัฐมนตรีต้องไม่คำนึงถึงเงินเป็นปัจจัย
หลัก ต้องการคนที่รักกระทรวงจริง เข้าใจในนโยบาย

ไม่อยากจะมาเป็นรัฐมนตรีโดยอุบัติเหตุ ต้องศึกษามาก่อน เคยเล่นเรื่องการศึกษามาก่อนแล้ว
เช่นเป็นประธานคณะกรรมการการศึกษามาแล้ว เป็นต้น

อยากให้ทุกพรรคชูประเด็นเรื่องการศึกษา และชูปุคคลที่ควรจะเป็นรัฐมนตรี”

วิชัย ตันศิริ

“อย่างน้อยต้องนำนโยบายของพรรคมาใช้ รู้ปัญหา รู้วิธีแก้ไข ที่สำคัญต้องบริหารเป็น บริหารเข้า
สู่เป้าหมาย ไม่ใช่ว่าสักแต่พูด”

สุวิทย์ รังสิตพล

สำหรับคุณสมบัติของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการคนใหม่นั้น ดร.รุ่ง แก้วแดง
เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่อยู่ในการสนทนาวินิจฉัยได้ให้ความเห็นว่า
เนื่องจากบุคคลที่จะมาเป็นรัฐมนตรีคนต่อไป (หลังการเลือกตั้งวันที่ 6 มกราคม 2544) จะเป็นยุคเริ่มต้น
ของการปฏิรูปการศึกษาที่มีการรวมสามองค์กรเข้าด้วยกัน คือ กระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย
และยังมีงานด้านวัฒนธรรมและศาสนา ดังนั้นรัฐมนตรีจะต้องเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์เข้มแข็ง เพื่อจะได้
เป็นผู้นำ

นอกจากนั้นรัฐมนตรีจะต้องเป็นผู้ที่ทำงานในเชิงนโยบาย แผน มาตรฐานและการจัดสรรงบประมาณ
แต่ไม่จำเป็นต้องเป็นนักปฏิบัติ เพราะงานด้านปฏิบัติการจะเริ่มถูกถ่ายลงไปในระดับท้องถิ่น

ความเห็นของ ดร.รุ่ง แก้วแดง จะตรงกับความเห็นของตัวแทนพรรคการเมืองท่านใด ทุกคนคงจะ
มีคำตอบในใจ แต่เป็นที่น่าเสียดายว่าในวันนั้น อีกสองพรรคใหญ่ คือ ไทยรักไทย และชาติพัฒนา ไม่ได้ส่ง
ตัวแทนมาแสดงวิสัยทัศน์และเปิดตัวบุคคลในพรรคที่เป็นแกนนำในเรื่องการจัดการศึกษา อย่างไรก็ตาม

สถาบันนโยบายศึกษาได้รวบรวมนโยบายการศึกษาของพรรคการเมืองต่างๆ ที่ประกาศในครั้งนี เพื่อให้ทุกท่านสามารถรับทราบได้ถึงวิสัยทัศน์ นโยบายและโครงการของหลายพรรคดังแสดงไว้ในบทต่อไป

บทที่ 3

วิสัยทัศน์นโยบายการศึกษา

ของ

รัฐมนตรีเงา

การเมืองไทยในระยะเวลาที่ผ่านมา มีลักษณะแบบไม่กล้าเปิดเผยตัวบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งสำคัญ อาทิ รัฐมนตรีในคณะรัฐบาล ซึ่งจะเป็นด้วยเหตุผลทางการเมืองใดก็ตาม แต่สิ่งที่เกิดขึ้นแล้วในอดีตก็คือหลังจากเลือกตั้งผ่านไปและมีการจัดตั้งรัฐบาล (ซึ่งที่ผ่านมาเป็นรัฐบาลผสมทั้งสิ้น) พรรคการเมืองที่ร่วมรัฐบาลผสมก็จะแบ่งกระทรวงที่จะบริหารงานกันตามจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกเข้าสู่สภา

แน่นอนว่าจะต้องมีการต่อรองกันระหว่างพรรคเพื่อให้ได้กระทรวงที่ดีที่สุด คำว่า กระทรวงที่ดีในที่นี้หมายถึง กระทรวงใหญ่ มีความสำคัญ สามารถสร้างผลงานที่จะมีผลกระทบต่อคนจำนวนมาก มีข้าราชการในสังกัดเป็นจำนวนมาก กระจายอยู่ในพื้นที่ทั่วประเทศ และประการสุดท้าย ได้รับงบประมาณประจำปีมาก

ด้วยเหตุผลประการสุดท้ายนี้ จึงทำให้กระทรวงศึกษาธิการได้พลิกบทบาทขึ้นมาเป็นกระทรวงสำคัญในระยะเวลาไม่กี่ปี นับตั้งแต่งบประมาณประจำปีของกระทรวงนี้ได้กลายเป็นสัดส่วนที่สูงที่สุดในงบประมาณของทั้งประเทศ แต่อย่างไรก็ตามด้วยสาเหตุที่ยังมีการเมืองภายในพรรคควบคู่ไปกับการเมืองนอกพรรค ส.ส.ทั้งหลายที่จะได้รับการคัดเลือกจากพรรคให้เข้ามาเป็นรัฐมนตรีทั้งว่าการและช่วยว่าการนั้น ยังต้องอาศัยปัจจัยสำคัญอีกบางประการ อาทิเช่น มีจำนวน ส.ส. ในสังกัดเท่าไร หรือที่บางที่เรียกกันว่า มีระบบมุ้งเล็กในมุ้งใหญ่ หากมีมากก็มีสิทธิที่จะได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสำคัญ หากมีน้อยลงก็ต้องเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงไม่สำคัญ หรือถ้ามีน้อยกว่านั้นก็ต้องทำหน้าที่อื่น ดังนั้น ทั้งพรรคการเมือง ตัว ส.ส. และประชาชน ไม่มีโอกาสรู้ล่วงหน้าเลยว่าใครจะมาดำรงตำแหน่งสำคัญตำแหน่งใด ทั้งนี้ ขึ้นกับการต่อรองทั้งระหว่างพรรคและภายในพรรคทั้งสิ้น

เหตุการณ์เช่นนี้ทำให้ประชาชนได้รัฐมนตรีที่ไม่เคยสนใจในเรื่องของกระทรวงนั้นมาก่อนเลย เช่น ที่มีคำพูดกันว่า “รัฐมนตรีมาฝึกงานกับข้าราชการประจำ” พอฝึกเกือบจะได้ก็ย้ายไปที่อื่น หรือหากโชคดีกว่านั้นทางพรรค ส.ส. ที่เคยเป็นข้าราชการในกระทรวงนั้น ก็ส่งตัวมาเป็นรัฐมนตรี แต่จะได้เป็นรัฐมนตรีว่าการหรือช่วยว่าการ และจะได้รับหน้าที่รับผิดชอบให้ดูแลกรมใดนั้นก็มีปัจจัยอื่นๆ อีกมากมาย

ในส่วนตัวบุคคลที่เป็น ส.ส. เองก็ตาม ธรรมเนียมปฏิบัติของไทยไม่นิยมคนที่ไต่อดตัวประกาศล่วงหน้าว่าจะเข้ามาดูแลกระทรวงนั้นกระทรวงนี้ จะเห็นได้จากการสัมภาษณ์ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้เป็น

ส.ส. เกือบทุกคนจะพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า “จะให้ให้ดำรงตำแหน่งอะไรแล้วแต่พรรคจะเห็นสมควร” ในทางหนึ่งดูดีว่ามีวินัยเชื่อฟังคณะกรรมการบริหารพรรค หรือบางทีก็อาจจะขึ้นกับหัวหน้าพรรคหรือเลขาธิการพรรคเพียงหนึ่งหรือสองคนก็ได้ แต่หากมองอีกด้านเหมือนกับว่า ส.ส. ผู้นั้นไม่มีบทบาท ไม่มีสิ่งใดที่เป็นความสนใจความสามารถพิเศษเฉพาะตัวเลย จะให้ไปอยู่กระทรวงใดก็ได้ทั้งสิ้น

เหตุผลเหล่านั้นทำให้ประเทศไทยได้รัฐมนตรีที่ต้องมาฝึกงานกับข้าราชการประจำอีกหรือไม่ และถ้าเป็นเช่นนั้น จะทำอย่างไรจึงจะแก้ไขให้พ้นวังวนนี้ได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้มอบหมายให้สถาบันนโยบายศึกษาทำการวิจัยหาทางแก้ไขป้องกันปัญหาเหล่านั้น และในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งใหญ่ที่จะมีขึ้นในวันที่ 6 มกราคม 2544 นี้ สถาบันนโยบายศึกษาได้เสนอแนวทางแก้ไข คือ เรียกร้องให้พรรคการเมืองประกาศว่าบุคคลใดจะมาเป็นผู้สมัครรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการคนต่อไป

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เชื้อต่อการเรียกร้องข้อนี้ เพราะการเลือกตั้งครั้งนี้จะมี ส.ส. สองประเภท คือ ส.ส. แบบแบ่งเขต และ ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อ เจตนารมณ์ของการมี ส.ส. สองประเภทเพื่อให้แยกระหว่างฝ่ายบริหารและนิติบัญญัติ ส.ส. คนใดที่รับตำแหน่งในฝ่ายบริหารคือเป็นรัฐมนตรี จะต้องพ้นจากหน้าที่ ส.ส. เจตนารมณ์ของการมี ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อ ก็เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นมาเป็นรัฐมนตรีได้ และให้เลื่อนบุคคลที่อยู่ในรายชื่อลำดับต่อไปเข้าไปทำหน้าที่นิติบัญญัติในสภาแทน

การประกาศรายชื่อผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองจึงมีนัยสำคัญว่า บุคคลเหล่านั้นคือกลุ่มผู้ที่พรรคเลือกสรรแล้วว่าสามารถจะทำหน้าที่บริหารได้ และจากปมหลังของแต่ละบุคคล เช่น เคยเป็นรัฐมนตรีกระทรวงใดมาก่อน หรือเคยเป็นเลขาธิการรัฐมนตรี หรือเคยมีบทบาทและผลงานในเรื่องใดมา จึงเป็นนัยให้คาดการณ์กันว่าบุคคลนั้นอาจจะได้รับการเสนอให้มาเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงนั้นๆ หากพรรคได้รับมอบหมายให้ดูแลกระทรวงนั้น

ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีการเลือกตั้งโดยตรง เช่น การเลือกตั้งประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา หรือการเลือกตั้งผู้ว่าฯ กรุงเทพมหานครที่ผ่านมา ผู้สมัครถูกถามว่ามีวิสัยทัศน์และนโยบายในเรื่องต่างๆ อย่างไรบ้าง เพื่อให้ประชาชนได้พิจารณาว่า หากเลือกบุคคลผู้นั้นเข้าไปและทำตามนโยบายที่วางไว้จะเกิดผลกระทบอย่างไรต่อประชาชน

ในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งนี้ พรรคการเมืองต่างๆ ได้ให้ความสำคัญกับการประกาศนโยบายของพรรคมากขึ้น ดังเห็นได้จากการซื้อเนื้อที่โฆษณาในหน้าหนังสือพิมพ์เพื่อประกาศนโยบายหลักของพรรค นอกจากนั้นหลายพรรคโดยเฉพาะอย่างยิ่งพรรคการเมืองใหญ่ ยังเปิดเว็บไซต์ที่มีข้อมูลต่างๆ รวมทั้งนโยบายของพรรคด้วย นอกจากนี้บรรดาสื่อมวลชนก็มีส่วนในการเรียกร้องให้ประชาชนสนใจนโยบายของพรรคมากกว่าครั้งใดๆ ที่ผ่านมา

ปัญหาเศรษฐกิจที่กำลังวิกฤตอยู่ในปัจจุบัน ทำให้มีการเรียกร้องให้พรรคการเมืองประกาศตัวบุคคลในทีมเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่จะมาเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสำคัญ เช่น กระทรวงการคลังและกระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น

ด้วยเหตุนี้เอง สถาบันนโยบายศึกษาจึงได้รณรงค์เรียกร้องให้พรรคการเมืองต่างๆ ประกาศตัวบุคคลที่จะมาเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเช่นกัน ทั้งนี้เพราะรัฐบาลต่อไปมีภาระหน้าที่สำคัญในการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

วิธีการหนึ่ง คือ การเสนอให้พรรคการเมืองส่งบุคคลที่มีศักยภาพที่จะเป็นรัฐมนตรีมาแสดงวิสัยทัศน์ให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบ โดยความร่วมมือของรายการ **ขอคิดด้วยคน** ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. สถาบันนโยบายศึกษาจึงได้เชิญพรรคการเมืองใหญ่ทั้ง 5 พรรค คือ ประชาธิปัตย์ ไทยรักไทย ชาติไทย ชาติพัฒนา และความหวังใหม่ ให้ส่งตัวแทนมากล่าวถึงนโยบายและวิสัยทัศน์ทางการศึกษาของพรรคการเมือง

3 พรรคได้ส่งตัวแทนมาดังนี้ คือ

นายสมศักดิ์ ปรีศนันท์กุล ตัวแทนพรรคชาติไทย ขณะนั้นดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ดร.วิชัย ตันศิริ ตัวแทนพรรคประชาธิปัตย์ ขณะนั้นดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

นายสุวิชัย รังสิตพล ตัวแทนพรรคความหวังใหม่ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ตัวแทนพรรคการเมืองทั้งสามท่านได้พูดคุยกับ ดร.เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ผู้ดำเนินรายการ ซึ่งสามารถจะดูได้จากเทปบันทึกรายการที่ออกอากาศในวันพุธที่ 1 และ 8 พฤศจิกายน 2543 โดยมีข้อสรุปในประเด็นต่างๆ ดังนี้ คือ

นโยบายสำคัญของพรรค

“โอกาสทางการศึกษา

เด็กเล็กทั้งหมดต้องได้เรียนอนุบาล ต้องใช้งบประมาณ 8 หมื่นล้าน นอกจากนี้ที่กระทรวงศึกษาให้อยู่แล้ว ผมต้องการให้เด็กที่อายุ 15 ปี จบ ม. 3 แล้วมีโอกาสได้เรียนต่อ ผู้หญิงเรียนพยาบาล บัญชี การตลาด การท่องเที่ยว ส่วนผู้ชายเรียนเทคนิค เกษตร ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า

คนมีรายได้ต่ำกว่า 5 พันบาท ต้องเรียนฟรี

อยากให้คน 40 ล้านคนได้มีโอกาสเรียน”

สุวิชัย รังสิตพล

“โอกาสทางการศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ทุกคนต้องเข้าถึง รัฐจัดให้เปล่า อาชีพจะสำคัญมาก ต้องเป็นระบบทวิภาคี ทั้งฝ่ายโรงงานอุตสาหกรรมกับกระทรวงต้องร่วมมือกัน ฝึกทฤษฎีอย่างเดียว ไม่มีภาคปฏิบัติไม่ได้

เทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์เราขาดมาก ถ้าไม่พัฒนาวิทยาศาสตร์ให้เข้มแข็ง ไม่มีทางที่จะพัฒนา เทคโนโลยีได้

ต้องสร้างภูมิคุ้มกันทางจริยธรรม การให้การศึกษาต้องเน้นคุณธรรมให้มากขึ้น นำพลังศาสนาเข้ามาช่วยให้มากขึ้น”

วิชัย ตันศิริ

“สร้างโอกาสทางการศึกษาให้สังคม ผมต้องการเห็นการศึกษาที่หลากหลายรูปแบบมากที่สุด ผมไม่ได้คำนึงถึงงบประมาณที่จะต้องจ่ายเป็นจำนวนมากเพื่อดูแลคนเหล่านี้

ผมอยากเห็นการใช้วิถีชีวิต การนำภูมิปัญญาท้องถิ่น การศึกษาชีวิตของคนชนบท สิ่งที่น่าห่วงที่สุด คือการด้อยโอกาสของคนในชนบท

สำคัญที่สุด คือ การกระจายโอกาสทางการศึกษาให้เกิดขึ้นกับชุมชนทั่วไป ทุกคนในระบบการศึกษา และคนที่อยู่นอกระบบ”

สมศักดิ์ ปริศนานันทกุล

ผลงานเด่นในอดีตของพรรค

“ผมเป็นคนกำหนดให้มีการศึกษา 12 ปี ให้มีการปฏิรูปการศึกษา

ในปี 2539 ผมทำโครงการเกษตรเพื่อชีวิต ให้ลูกของเกษตรกรที่ไม่มีเงินเรียนได้เข้าไปเรียน กินอยู่ฟรี ให้ 5,000 บาท ปลูกผัก เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ไว้กินเอง ปีนี้จบแล้ว 2 รุ่น ได้ไปทำงานที่อิสราเอลเงินเดือนสองหมื่นห้า ปีละสามแสน

ช่วงผมเข้ามา วิทยาลัย 45 แห่ง มีนักเรียน 2 พันคน เพราะคนไม่มีเงินเรียน ตอนนี้มีเรียน 4-5 หมื่นคน ผมต้องการให้ได้เรียน 1 ล้านคน “

สุขวิช รังสิตพล

“ผมเป็นคนคิดนโยบายใหม่เรื่องการให้โอกาสกับเด็กด้อยโอกาส โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานอพยพ พ่อแม่เป็นแรงงานไปตัดอ้อย ไม่มีทะเบียนบ้าน ลูกต้องได้เข้าเรียนโดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ ทั้งสิ้น พ่อแม่ทำงานเสร็จ มีหลักฐานให้ว่าเด็กมาเรียนได้ก็วัน เอาไปต่อยอดเรียนที่อื่นได้

เด็กที่เกิดตามแหล่งสลัม ไม่มีหลักฐานสูติบัตร ทะเบียนบ้าน สิ่งเหล่านี้ไม่ใช่เรื่องของกระทรวงศึกษาธิการ หน้าที่ของกระทรวงคือทำอะไรที่จะไปอุ้มเด็กเหล่านั้นให้มาเรียนหนังสือให้ได้ ถ้าทำไม่ได้ ผมจะให้ครูที่มีตามโรงเรียนต่างๆ เดินออกไปสอนเขา”

สมศักดิ์ ปรีศนันท์กุล

“เรามีโครงการวิทยาศาสตร์ ตั้งโรงเรียนวิทยาศาสตร์ที่มหิดลวิทยานุสรณ์ พัฒนาหลักสูตรตรงนี้ให้เป็นแบบอย่างของหลักสูตรใหม่เพื่อเผยแพร่ไปยังโรงเรียนอื่นๆ ประจำจังหวัดทั่วประเทศ เราคิดจะพัฒนานักวิทยาศาสตร์ให้ทั่วประเทศ”

วิชัย ตันศิริ

นโยบายด้านการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์

“เราพยายามจะพัฒนาให้มากที่สุด ให้กระทรวงวิทยาศาสตร์เข้ามาช่วย สสวท. มีทุนให้”

วิชัย ตันศิริ

“ผมชอบนโยบายของอัล กอร์ ในการหาเสียงที่บอกว่า เด็กที่เรียนสายวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ถ้าจบไปเป็นครู จะลดดอกเบี้ยและเงินต้นที่กู้ไปเรียนให้”

สมศักดิ์ ปรีศนันท์กุล

“ถ้าเราเอาเด็ก 40 ล้านคน มาเรียนมัธยมศึกษา การคัดเลือกคนจะดีขึ้น อาจจะมีเจอบางเผือกในป่า”

สุขวิช รังสิตพล

การเรียนรู้ตลอดชีวิต

“อายุ 1-18 ปี ไม่มีโอกาสเข้าระบบการศึกษา ผมไม่ต้องการเห็นคนแค่ล้านห้าแสนคน ควรจะมีสองล้านห้าแสนคน นี่คือนโยบายหลังจากอายุ 18 ปี ให้การศึกษาตลอดชีวิต เรียนได้ทุกอย่าง”

สุขวิช รังสิตพล

“ การศึกษาตลอดชีวิตคือเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา การศึกษาในระบบจบ ม.6 หรือปริญญาตรีไม่พอ เพราะความรู้เปลี่ยนแปลงเร็ว ต้องผสมผสานการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย จัดการศึกษาพื้นฐาน 12 ปี ให้ได้ก่อน เด็กจบไปแล้วสามารถศึกษาหาความรู้ตลอดชีวิตได้ สามารถจะทำได้เป็นเทปเผยแพร่ได้ตลอดเวลา

เราล้มเหลวทางการเมืองเพราะเราให้การศึกษากับผู้ใหญ่เป็นระบบมากเกินไป เน้นจบประถม มัธยม มากไป ต่อไปจะต้องเน้นอาชีพ การศึกษาของสังคม สร้างค่านิยมใหม่”

วิชัย ตันศิริ

“ เรียนเพื่อให้สามารถรู้เท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงของโลกเพื่อให้อยู่ในสังคมได้บนขาของตนเอง พึ่งพาตนเองได้ ไม่สร้างปัญหาให้สังคม ไม่ใช่เรียนเพื่อให้ได้ปริญญาหรือเพื่อไปศึกษาต่อ นี่เป็นปรัชญาของการศึกษาตลอดชีวิต”

สมศักดิ์ ปริศนานันทกุล

การกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาให้แก่ท้องถิ่น

“ เป็นความเข้าใจผิดที่ว่า จะโอนไปให้ อบต. อบต. มีสิทธิจัดการศึกษา ขณะเดียวกันกระทรวงก็มีสิทธิจัด เป็นระบบคู่ขนานกัน”

วิชัย ตันศิริ

“ แบ่งเขตการศึกษาเป็น 400 เขต ให้โรงเรียนเป็นนิติบุคคล”

สุขวิช รังสิตพล

“ ทุกคนเป็นเจ้าของการศึกษาร่วมกัน ชุมชนกับท้องถิ่นเป็นส่วนสำคัญ ที่ผ่านมามีชุมชนกับท้องถิ่น มีความรู้สึกว่าเขาไม่ได้เป็นเจ้าของการศึกษา สุดแต่ส่วนกลางจะกำหนด เขามีหน้าที่ปฏิบัติอย่างเดียว ผมอยากให้ชุมชนกับท้องถิ่นได้เข้ามาเป็นเจ้าของจัดการศึกษาจริงๆ แต่ต้องอยู่บนความต้องการและความพร้อมของเขา”

สมศักดิ์ ปริศนานันทกุล

นโยบายด้านศาสนาเกี่ยวกับการดูแลพระสงฆ์ที่กระทำผิดวินัย

“ ทำอย่างไรจึงจะทำบัตรประจำตัวพระได้ ให้มีประวัติเป็นระบบสารสนเทศ กดปู้บู้ว่าเป็นใครอยู่ไหน มิเช่นนั้นจะไม่สามารถควบคุมได้”

สุขวิช รังสิตพล

“เรามีพระวิญญูการหลายรูปมากมายที่ดูแลสงฆ์ ได้เสนอทาง มส. ให้ใบสุทธิมีเลขของบัตรประจำตัวด้วย ถ้ามีระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์ทุกวัดจะทำอย่างนั้น ขณะนี้ทำได้แค่ส่งแฟกซ์ไปทุกวัดให้อุบัติษณายได้เห็น ที่จริงคดีมีไม่มาก แต่สะท้อนขวัญ”

วิชัย ตันศิริ

“พระราชบัญญัติสงฆ์ กฎของมหาเถรสมาคมมีวางไว้ดี แต่การปฏิบัติไม่เป็นไปตามนั้น เรื่องนี้ต้องให้มหาเถรสมาคมพิจารณาว่า สิ่งที่ย้ายขราวาสคตินั้นขัดกับสิ่งที่เคยปฏิบัติหรือไม่ ถ้าไม่ขัดเราจะประกาศใช้ต่อไป”

สมศักดิ์ ปริศนานันทกุล

สิ่งที่ไม่อยากเห็นมากที่สุดในกระทรวงศึกษาธิการ

“กระบวนการครูกินครู การใช้เงินในการวิ่งเต้นโยกย้าย เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง เป็นกระบวนการที่ทำลายและเหนี่ยวรั้งการพัฒนาครูเป็นอย่างมาก เป็นการทำลายขวัญ กำลังใจ ทำให้เราสูญเสียครูที่ดี ที่มีคุณธรรม”

สมศักดิ์ ปริศนานันทกุล

“ผมเศร้าใจที่ปัญหาคอรัปชั่นไม่หมดแต่มีมากขึ้น มีการซื้อตำแหน่ง ไม่อยากเห็นครูเป็นหนี้สินมาก เรากำลังมีโครงการแก้ไขปัญหานี้สินของครู”

วิชัย ตันศิริ

“เห็นด้วยกับทั้งสองท่าน สมัยผมเป็นรัฐมนตรีให้อาจารย์ 2 ระดับ 6 เลื่อนไปเป็นระดับ 7 ที่เดียวพร้อมกันสองแสนห้าหมื่นคน เพื่อไม่ต้องจ้างทำผลงาน เสียค่าจ้างคนละ 2-3 หมื่นบาท เขียนเสร็จก็ไปกองอยู่ที่ กค. จะพิจารณาต้องมีการหยอดน้ำมันจึงจะออกมา ทำให้ครูเป็นหนี้สิน”

สุขวิช รังสิตพล

คุณสมบัติของผู้ที่จะมาเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาคนต่อไป

“ต้องรอบด้าน ไม่ว่าจะมีความเชี่ยวชาญ ความถนัด ความสนใจ การทุ่มเทให้กับการศึกษาในระดับหนึ่งระดับใด รวมทั้งการบริหารจัดการ ไม่จำเป็นต้องเข้าใจในปรัชญาการศึกษาลึกซึ้ง สำคัญอยู่ที่ความมุ่งมั่น ความตั้งใจ ความทุ่มเทที่จะบริหารกระทรวงใหม่ที่ใหญ่ขึ้นกว่าเดิม บุคลากรจะมีมากขึ้น ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

วันนี้พรรคการเมืองเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาแล้ว คนที่จะมาเป็นรัฐมนตรีจะต้องเป็นคนที่ยังคงยอมรับ มีวิสัยทัศน์ เข้าใจเรื่องระบบการศึกษา

ไม่ว่าประเทศจะอยู่ในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจอย่างไร กระทรวงศึกษาธิการจะถูกวางไว้ในระดับที่หนึ่ง”

สมศักดิ์ ปริศนานันทกุล

“ระบบงบประมาณของกระทรวงศึกษาใหม่จะมีเงินน้อย กระจายไปยังเขตพื้นที่และสถานศึกษามาก กระทรวงจะไม่เกี่ยวในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้าง คนที่จะมาเป็นรัฐมนตรีต้องไม่คำนึงถึงเงินเป็นปัจจัยหลัก ต้องการคนที่รักกระทรวงจริง เข้าใจในนโยบาย

ไม่อยากจะมาเป็นรัฐมนตรีโดยอุบัติเหตุ ต้องศึกษามาก่อน เคยเล่นเรื่องการศึกษามาก่อนแล้ว เช่นเป็นประธานคณะกรรมการการศึกษามาแล้ว เป็นต้น

อยากให้ทุกพรรคชูประเด็นเรื่องการศึกษา และชูปุคคลที่ควรจะเป็นรัฐมนตรี”

วิชัย ตันศิริ

“อย่างน้อยต้องนำนโยบายของพรรคมาใช้ รู้ปัญหา รู้วิธีแก้ไข ที่สำคัญต้องบริหารเป็น บริหารเข้าสู่เป้าหมาย ไม่ใช่ว่าสักแต่พูด”

สุวิทย์ รังสิตพล

สำหรับคุณสมบัติของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการคนใหม่นั้น ดร.รุ่ง แก้วแดง เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่อยู่ในการสนทนาวินิจฉัยได้ให้ความเห็นว่า เนื่องจากบุคคลที่จะมาเป็นรัฐมนตรีคนต่อไป (หลังการเลือกตั้งวันที่ 6 มกราคม 2544) จะเป็นยุคเริ่มต้นของการปฏิรูปการศึกษาที่มีการรวมสามองค์กรเข้าด้วยกัน คือ กระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย และยังมีงานด้านวัฒนธรรมและศาสนา ดังนั้นรัฐมนตรีจะต้องเป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์เข้มแข็ง เพื่อจะได้เป็นผู้นำ

นอกจากนั้นรัฐมนตรีจะต้องเป็นผู้ที่ทำงานในเชิงนโยบาย แผน มาตรฐานและการจัดสรรงบประมาณ แต่ไม่จำเป็นต้องเป็นนักปฏิบัติ เพราะงานด้านปฏิบัติการจะเริ่มถูกถ่ายลงไปในระดับท้องถิ่น

ความเห็นของ ดร.รุ่ง แก้วแดง จะตรงกับความเห็นของตัวแทนพรรคการเมืองท่านใด ทุกคนคงจะมีคำตอบในใจ แต่เป็นที่น่าเสียดายว่าในวันนั้น อีกสองพรรคใหญ่ คือ ไทยรักไทย และชาติพัฒนา ไม่ได้ส่งตัวแทนมาแสดงวิสัยทัศน์และเปิดตัวบุคคลในพรรคที่เป็นแกนนำในเรื่องการจัดการศึกษา อย่างไรก็ตาม

สถาบันนโยบายศึกษาได้รวบรวมนโยบายการศึกษาของพรรคการเมืองต่างๆ ที่ประกาศในครั้งนี้อย่างครบถ้วน เพื่อให้ทุกท่านสามารถรับทราบได้ถึงวิสัยทัศน์ นโยบายและโครงการของหลายพรรคที่ตั้งแสดงไว้ในบทต่อไป

บทที่ 4

ข้อคิดเห็นของตัวแทนนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ในประเด็นต่างๆ ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

การปฏิรูปการศึกษาจะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้หากไม่มีนักเรียน ครู และผู้ปกครอง เข้าร่วมในกระบวนการ ความคิดเห็นของบุคคลกลุ่มนี้สมควรที่จะได้รับการสดับรับฟังเพื่อนำไป วิเคราะห์ แต่การรวบรวมข้อคิดเห็นจากบุคคลจำนวนมากไม่อาจจะกระทำได้ในเวลาอันจำกัด ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถรับฟังได้ในระดับหนึ่ง การคัดเลือกตัวบุคคลเพื่อให้ข้อคิดเห็นจึงเป็น แนวทางที่เหมาะสมที่สุด

อาจารย์ช่อทิพย์ ตระกูลสว่างภพ ได้รับคัดเลือกให้เป็นครูต้นแบบในสาขาวิชาชีววิทยา ในปี พ.ศ. 2542 ปัจจุบันสอนในโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ เป็นครูที่มีความคิดเปิดกว้าง ยอมรับการแสดง ความคิดเห็นของบุคคลอื่น แม้ว่าจะจะเป็นเพียงนักเรียนคนหนึ่งในชั้นเรียน จัดว่าเป็นครูที่จัดการเรียนการสอนโดยเน้นที่เด็กเป็นศูนย์กลาง

นายนิพัฒน์ ภัทรธิตี เป็นผู้ปกครองที่เห็นความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน ได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนของบุตรทั้งสองคนเสมอ และยังสามารถเสนอข้อคิดที่เป็นประโยชน์ที่จะพัฒนาให้โรงเรียนและบ้านมีความเป็นหนึ่งเดียวกัน

น.ส. อ้อมฤทัย นิ่มประมุข นักเรียนชั้น ม.6 โรงเรียนสายน้ำผึ้ง เป็นตัวอย่างของนักเรียนที่มีความ เป็นผู้นำ ทำกิจกรรมนอกเวลา และมีความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ อย่างกว้างขวาง

ด.ช. ทศพล เชี่ยวชาญประพันธ์ นักเรียนชั้น ม.3 โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เป็นผู้เขียนหนังสือเรื่อง “การปฏิรูปการศึกษาในมุมมองของเด็กไทย” ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้นำไป ตีพิมพ์เผยแพร่ และทศพลยังมีความคิดเห็นในเรื่องอื่น ๆ ที่ลึกซึ้งเกินกว่าอายุ

ทั้งสี่คนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาไว้อย่างน่าสนใจดังนี้ คือ

ครูในฝัน

“เป็นคนที่เด็กเข้าหาปรึกษาได้ทุกเวลา ยิ้มแย้ม มีไมตรีจิต คุยด้วยแล้วสบายใจ แม้ตอนไม่สอน เข้าไปคุยด้วยแล้วสบายใจ อยากจะเรียนด้วย คือ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีคุณธรรมควบคู่กันไปด้วย

ครูในฝันจะต้องยอมรับทั้งเด็กเรียนเก่งและเด็กเรียนไม่เก่ง คือ ครูเป็นผู้ค้นหาอัจฉริยะในตัวเด็ก ทุกคน เพราะเด็กทุกคนมีความตั้งใจเรียน แต่ที่ไม่แสดงออกอาจจะเป็นเพราะยังไม่มีโอกาส หรือ กลัวที่จะแสดงออก หรือไม่ชิน ครูควรเป็นทั้งเพื่อนทั้งอาจารย์”

อ้อมฤทัย นิ่มประมุข

“เวลาครูมาเข้าห้อง โดยเฉพาะในช่วงโมงแรกหรือคาบแรกของวิชาต่างๆ ครูควรจะสามารถสร้างศรัทธาในวิชานั้นๆ ได้ โดยเฉพาะวิชาที่ทุกคนคิดว่าน่าเบื่อ เช่น สังคม ภาษาไทย เป็นต้น”

ทศพล เชี่ยวชาญประพันธ์

“ข้อแรกต้องมีความจริงใจ ข้อสองต้องมีความตั้งใจที่จะเป็นครู อาจจะไม่ชอบมาก่อนก็ได้ แต่เป็นแล้วต้องตั้งใจทำให้ดีที่สุด มีจิตวิญญาณของการเป็นครู มีคุณธรรม ซื่อตรงและยุติธรรม ที่สำคัญคือ ต้องรับฟังเด็ก

ครูที่จริงใจ มีความยุติธรรม มีคุณธรรม เด็กจะเข้าหา

(การค้นหาอัจฉริยะในตัวเด็ก) ให้กำลังใจและชื่นชมเขา ทำให้เขาเชื่อมั่นในตัวเอง ครั้งแรกเขาอาจจะทำข้อสอบไม่ได้ดี ครั้งต่อไปดีขึ้น ได้คะแนนมากขึ้น ก็แสดงความชื่นชมให้เขารู้

ครูต้องมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม ผู้ปกครองวางใจส่งลูกมาเรียนกับเรา เราจะทำลายเด็กหรือจะสร้างเด็ก

ปัญหาของระบบ คือ ชั้น ม.ปลาย มีเด็กถึง 50 คนต่อห้อง มากเกินไปสำหรับห้องเรียน ครูไม่สามารถจะดูแลได้ทั่วถึง ถ้า (ครูคนหนึ่ง) สอน 4 ห้องมีนักเรียน 200 คน แคว่จำชื่อก็ไม่ไหวแล้ว”

ช่อทิพย์ ตระกูลสว่างภาพ

“ครูมีแรงกดดันมาก เช่น เรื่องความคาดหวัง ปัจจัยเศรษฐกิจ แนวทาง (การเรียนการสอน) ใหม่ๆ เช่น นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ครูต้องแบกรับทุกอย่าง

การพัฒนาพรสวรรค์เด็ก ไม่ใช่หน้าที่ของครูฝ่ายเดียว ผู้ปกครองคือคนสำคัญ เพราะความสามารถพิเศษหลายด้าน เช่น ดนตรี ศิลปะ ภาษา กีฬา ฯลฯ ค้นพบตั้งแต่ก่อนเข้าอนุบาล ผู้ปกครองเป็นผู้ริเริ่ม หน้าที่นี้ละเอียดไม่ได้”

นิพัฒน์ ภัทรธิตี

การลงโทษเด็ก

“ดีได้ รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี แต่ต้องมีเหตุผล ที่กระทรวงศึกษาบอกว่าห้ามตีเด็กบางครั้งก็ใช้ไม่ได้ผลกับเด็กทุกๆ คน บางคนต้องตี เพียงแต่เราต้องสร้างระบบไม่ให้ครูตีเกินกว่าเหตุหรือใช้อารมณ์ในการตีมากเกินไป...ต้องใช้ทั้งพระเดชและพระคุณ

(ถ้าถูกตีหน้าเสาธง) คงจะอาย คิดว่าส่วนใหญ่ก็คงจะอายเหมือนกัน เพราะเหมือนการประจานเล็กๆ ว่าคุณทำผิดนะ แต่บางครั้งก็จำเป็น

ควรมีลำดับขั้นการลงโทษ ถ้าเกิดครั้งแรกแล้วตีหน้าเสาธงเลยผมว่าทำเกินไป แต่ถ้าเป็นครั้งที่สี่หรือห้า บางทีก็จำเป็น เพราะว่าคนเราแตกต่างกัน บางคนถูกตีในห้องหรือพูดจาดักเตือนก็รู้เรื่อง บาง

คนก็ไม่รู้เรื่อง เพราะฉะนั้นขึ้นกับว่าเป็นการทำผิดครั้งที่เท่าไร ทำผิดแล้วรับสารภาพหรือไม่ ถ้าสารภาพ ผมคิดว่าควรได้รับการลดหย่อนบ้าง ไม่เช่นนั้นต่อไปจะมองว่าไม่สารภาพดีกว่า”

ทศพล เชี่ยวชาญประพันธ์

“คนเราทำผิดแล้วไม่มีใครไม่รู้ตัว สักพักหนึ่งต้องรู้ว่าทำอะไรลงไป แต่ช่วงนั้นเป็นช่วงที่จิตใจบริสุทธิ์

การตีหน้าเสียดไม่ได้ช่วยให้อะไรดีขึ้นเลย ทำร้ายจิตใจมากกว่า”

อ้อมฤทัย นิมประมุข

“จริงๆ เด็กมีสัญชาตญาณที่ดีเพราะรักหรือเพราะอารมณ์ ...เรื่องไม่เรี่ยวนั้นเป็นประเด็นที่ถกเถียงกัน ผมเชื่อว่าจะต้องมีกลไก แม้กระทั่งบริษัทหรือประเทศก็ต้องมีกฎหมายเพื่อปกครอง

ประเด็นสำคัญอยู่ว่ากลไกยุติธรรมพอไหม ถ้าเป็นการทำผิดครั้งที่สี่ห้า ผมมองว่าเป็นความผิดของผู้ปกครองที่ปล่อยมาตั้งแต่ครั้งที่หนึ่งถึงสี่ได้อย่างไร”

นิพัทธ์ ภัทรธิต

“ตั้งแต่รับราชการมาเคยตีเด็ก ม.ปลาย สองคนในชีวิต ...มีเงื่อนไขตกลงกัน ถ้าทำแบบนี้แล้วครูต้องตีนะ เมื่อทำผิดกฎกติกา มารยาท ครูจะลงโทษเธอ...ไม่ได้ตีเพราะโกรธ และเด็กที่ถูกตีไม่เคยทำผิดมาก่อนเลย แต่ต้องตีเพราะนั่นคือ คำพูดที่เราพูดออกไปแล้ว เราตีเพื่อให้เขารู้ สิ่งที่เด็กต้องการคือบอกให้รู้ว่าเขาผิดอะไร”

ช่อทิพย์ ตระกูลสว่างภพ

ครูเป็นตัวอย่างให้แก่เด็ก

“ครูเป็นต้นแบบที่เด็กจะซึมซับเหมือนอย่างฟองน้ำ ...ทำตัวเป็นต้นแบบที่ไม่ดี เด็กก็จะเอาไป... เป็นเด็กก้าวร้าว

(ครูสั่งให้ค้นคว้า) ครูต้องทำด้วย ถ้าครูสั่งให้ไปค้นหนังสือในห้องสมุดแต่ครูนั่งอยู่ในห้องเรียน เด็กจะคิดว่าทำไมอาจารย์ไม่มากับเรา เพราะอาจารย์ต้องเป็นผู้นำเรา และเป็นผู้ที่ฟังของเราด้วย

(ถ้าอาจารย์ค้นแล้ว รู้แล้ว และสั่งให้เด็กทำ) รับผิดชอบ แต่อาจารย์ต้องมาให้เห็นหน้าบ้าง มาเป็นที่ปรึกษา เพราะมั่นใจว่าทุกคนต้องมีปัญหาแน่นอน”

อ้อมฤทัย นิมประมุข

การเรียนที่让孩子เป็นศูนย์กลาง

“เรื่องที่จะสอนหรือให้เด็กค้น ครูต้องมีข้อมูลมากอยู่ก่อน เราต้องรู้ข้อมูลแล้วจึงให้เขาค้นคว้า การทำรายงานไม่ได้หมายความว่าไปลอกมาทั้งหมด แล้วเราเตรียมกิจกรรมให้เด็ก จบแล้วเด็กจะได้

ประมวล ...ความรู้บางอย่างเราก็ไม่รู้มาก่อน เราก็บอกเราไม่รู้ เราก็เรียนรู้จากเด็ก อันนี้เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครูกับเด็ก”

ช่อทิพย์ ตระกูลสว่างภพ

หลักสูตร

“หลักสูตรเป็นแค่แนวทางกว้างๆ หนังสือก็เป็นแค่แนวทางกว้างๆ ที่จะทำให้เรามีแนวทางในการศึกษา อย่างน้อยก็ไม่หลงทาง เพราะถ้าไม่มีอะไรมากำหนดเลยก็คิดอะไรไม่ได้เลย ฉะนั้นต้องมีมาตรฐาน แต่ขณะเดียวกันต้องยืดหยุ่นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาสังคมศึกษา จริงๆ เนื้อหาขอบข่ายกว้างขวางมากจริงๆ ไม่ต้องมีหนังสือก็ได้ เรียนจากเหตุการณ์ปัจจุบันแล้วเชื่อมโยงไปหาองค์ความรู้ หรือเรียนรู้แล้วเชื่อมโยงไปหาเหตุการณ์ปัจจุบัน จะทำให้รู้สึกว่ายินแล้วเอาไปใช้ได้ในชีวิตจริง

ผมเชื่อว่าเด็กทุกคนสนใจข่าวสารบ้านเมือง ผมคิดว่าหลายคนฟังข่าวแล้วไม่รู้เรื่อง ไม่เข้าใจ รู้สึกอึดอัด อยากจะไปอ่านต่อ อยากจะไปถามครูว่าแปลว่าอะไร แต่มีสิ่งที่ทำให้ทำอย่างนั้นไม่ได้ เช่น กำหนดว่าเรียนตั้งแต่แปดโมงเช้าถึงบ่ายสามครึ่ง วันหนึ่งเจ็ดถึงแปดชั่วโมงเข้าไปแล้ว สมอล้ำพอกลับบ้านต้องทำการบ้าน ยิ่งมาเจอระบบให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง เจอรายงาน ต้องค้นคว้า เจอโน่นเจอนี้ ไม่มีเวลาอ่านข่าว ไม่มีเวลาคิดวิเคราะห์

หลักสูตรควรจะแตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น ควรเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม ให้เด็กเชียงใหม่มาเรียนเรื่องกรุงเทพฯ โดยละเอียดก็ไม่เข้าใจ เอาเด็กกรุงเทพฯ ไปเรียนเรื่องต่างจังหวัดละเอียดมากๆ ก็ไม่เข้าใจ และไม่เข้าใจว่าเรียนไปเพื่ออะไร

วิชาที่เราเรียนกัน ฟังดูแล้วน่าฟังดี เช่นเลือกเสรี บังคับเลือก ทำไปทำมาโรงเรียนบังคับหมด ทุกวิชา ...อาจจะออกแบบวิชาให้แต่ละโรงเรียนเลือก ไม่จำเป็นต้องเหมือนกันหมด”

ทศพล เชี่ยวชาญประพันธ์

“น่าจะมีวิชาความรู้เพิ่มขึ้นอีกวิชา ทดสอบเกี่ยวกับข่าวสารบ้านเมืองทุกเรื่องว่าอะไรเกิดขึ้นในบ้านเมืองเรา ในต่างประเทศ จะได้ว่าเด็กที่เรียนเก่งมากๆ เอาใจใส่กับสิ่งรอบตัวหรือเปล่า เขาสนใจคนรอบตัวหรือไม่ หรือว่าตั้งใจเรียนอย่างเดียว

อีกวิชา คือ ประวัติศาสตร์ เรียนเก่งก็จริง แต่เข้ากับคนอื่นได้ไหม ทำกิจกรรมใหม่ ช่วยเหลือคนอื่นหรือเปล่า”

อ้อมฤทัย นิมประมุข

“การเขียนหนังสือที่ใส่เนื้อหาไว้ทั้งหมดง่ายกว่าหนังสือที่ซ่อนอะไรเอาไว้ หนังสือพวกนี้เป็นหนังสือที่ต้องการให้นักเรียนเกิดการแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง เป็นวิธีการเรียนที่จะสร้างแนวทางที่ถูกต้อง คำตอบต้องให้ไปค้นหาหลายอย่าง

นักเรียนไทยเป็นแบบชอบเบ็ดเสร็จ ทำไมโรงเรียนกวาดวิชาถึงบูม เพราะทำให้เนื้อหาวิชามาหมด

ให้เยอะๆ ให้ละเอียด แต่วันหนึ่งข้างหน้ารู้หรือไม่ว่าที่รับไปนั้นร้อยเปอร์เซ็นต์หรือเปล่า ผลสุดท้ายเมื่อเข้ามหาวิทยาลัยแล้วไม่มีกระบวนการที่จะเรียนรู้ หรือหาวิธีการเรียนรู้ด้วยตัวเองไม่ได้

ช่อทิพย์ ตระกูลสว่างภาพ

“ผมว่าครูเข้าใจ (ในเรื่องหลักสูตร) เพียงแต่ว่าสังคมและผู้บริหารในกระทรวงปีบครุมาอีกที่ บางโรงเรียนก็เป็นเพราะผู้ปกครองปีบครุ คือสังคมคาดหวังในตัวครุมากมาย ...เราเคยคิดบ้างไหมว่าครุรู้สึกอย่างไร

เช่น บางโรงเรียนอาจจะให้นักเรียนไปศึกษาหาความรู้ ให้เล่นไปพร้อมกับการเรียน เด็กสนุกสนาน แต่ผู้ปกครองบอกโรงเรียนนี้แปลกประหลาดหรือเปล่า ทำไมโรงเรียนอื่นไม่ทำ”

นิพัฒน์ ภัทรธิต

ปัญหาเด็กไม่ชอบอ่านหนังสือ

“เด็กหลายคนที่พบว่าตนเองไม่มีเวลาอ่านหนังสือ เพราะเด็กเดี๋ยวนี้อ่านหนังสือไม่เป็น ชอบอ่านการ์ตูนแล้วก็ดูทีวี เพราะฉะนั้นจะไม่มีความคิดเชิงจินตนาการ ไม่มีความสามารถอ่านเร็ว ไม่มีความสามารถจับประเด็น ยิ่งเด็กอ่านมากยิ่งขึ้นเพิ่มความจำมาก ต้องฝึกให้เด็กอ่าน อ่านมาก อ่านเร็ว จับประเด็นให้ได้ ไม่เช่นนั้นจะสูญเปล่าในการเรียนการสอน”

ช่อทิพย์ ตระกูลสว่างภาพ

ปัญหาเด็กขาดจินตนาการ

“(ข้อสอบปรนัย) มีส่วน อย่างถามว่าสัตว์ตัวใดในสามเป็นสัตว์อันตราย มีตัวเลือก คือ แมว งู และควาย ถ้าตอบผิดถือว่าผิด เป็นการปิดกั้นจินตนาการว่าทำไมจึงตอบอย่างนั้น ควรจะมีอัตรา และปรนัยผสมกัน ให้เขียนเหตุผล คำตอบอาจจะไม่ตรงกับหนังสือแต่ถ้าเหตุผลดีก็น่าจะได้คะแนนด้วย แต่ละคนมีคำตอบของตัวเอง

พูดเรื่องหนังสือเรียนที่บอกว่าควรเน้นที่กระบวนการ ผมเห็นด้วย แต่อยากจะบอกว่าบางครั้งอย่าให้เน้นมากเกินไป เพราะเด็กไทยต้องยอมรับว่าพื้นฐานทางสังคมเราไม่ได้รับการปลูกฝังมาให้เรียน โดยกระบวนการ ให้เรียนโดยการท่อง การจำ เพราะฉะนั้นหนังสือเรียนควรจะให้มีโอกาสกิจกรรมด้วย แต่ในขณะเดียวกันมีเนื้อหาที่จำเป็น ที่เป็นพื้นฐานก็ต้องใส่ลงไปให้ครบถ้วน

หนังสือเรียนบางเล่มเปิดอ่านไปมีแต่การทดลองวิทยาศาสตร์ อ่านไม่รู้เรื่องเลย ในเมื่อเนื้อหาไม่รู้เรื่องจะไปทดลองวิทยาศาสตร์ได้อย่างไร”

ทศพล เชี่ยวชาญประพันธ์

“สิ่งเหล่านี้เกิดเพราะเราควบคุมสิ่งตีพิมพ์ เราไปคิดว่าไม่ควรตีพิมพ์หรือไม่ควรมีข้อความอย่างนั้นอย่างนี้ ควรจะปรับปรุงหนังสือให้มีแบบฝึกหัดมากกว่า ให้รู้จักคิด มีกิจกรรมทำให้อ่านแล้วคิดว่าต่อไปจะเป็นอย่างไร ไม่มีคำเฉลย”

อ้อมฤทัย นิมประมุข

ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง

“ผู้ปกครองกับครูต้องรู้จักกัน บางทีเด็กฉลาด ถามว่าครูเคยพบผู้ปกครองของเขาไหม ทำไมเด็กคนนั้นฉลาด ผู้ปกครองของเขาเป็นอย่างไร ทำไมเด็กไม่ดี ผู้ปกครองเป็นอย่างไร ถ้าครูกับผู้ปกครองคุยกันได้ ครูจะเกิดความคิดว่าเด็กมาจากบ้านหลอมแบบไหน ครูจะเกิดความคิดที่จะพัฒนาเด็กขึ้นมาเองอย่างอัตโนมัติ”

อ้อมฤทัย นิมประมุข

การศึกษาและตลาดแรงงาน

“เยาวชนคือผลผลิตของระบบการศึกษา ตั้งแต่อนุบาลถึงวิทยาลัย สุดท้ายก็ไปเป็นแรงงาน ตอนนี้โลกต้องการคนแบบไหน เราต้องตั้งต้นตรงนั้นแล้วไต่ย้อนกลับมา ถ้าเราดูจากการผลิต ตอนนี้อยู่ใจสำคัญคือสอนให้เรียน ให้เป็น learn to learn เพราะมีความรู้มหาศาล ไม่สอนในตำราทั้งหมด ฉะนั้นในระยะต้นต้องสอนให้รู้จักคิด รู้จักเรียน แล้วพอถึงอุดมศึกษา ใกล้ตลาดแรงงานแล้ว ดูว่าเขาต้องการคนแบบใด

การทำไม่ใช่เริ่มที่สี่ปีสุดท้าย ควรเริ่มจากหกถึงเจ็ดปีแรก ถ้าเด็กถูกสอนมาให้ท่อง 12 ปี แล้วมาแก้ตอนสี่ปีสุดท้าย ทำยาก”

นิพัทธ์ ภัทรธิตี

การกระจายการศึกษา

“น่าจะมีการกระจายความเจริญไปสู่ต่างจังหวัด (ให้มากกว่านี้) เพื่อนบางคนมาจากต่างจังหวัด ไม่มีใครอยากจากบ้านมาไกล แต่ที่บ้านเขาไม่มีโรงเรียน ไม่มีมหาวิทยาลัย ทำไมรัฐบาลไม่สร้างอะไรที่ครบวงจรไปเลย มีโรงเรียน มีมหาวิทยาลัยในพื้นที่”

อ้อมฤทัย นิมประมุข

“ผู้บริหารประเทศไม่ใช่เฉพาะต้องเห็นความสำคัญ (ของการกระจายการศึกษา) แต่ต้องชัดเจนในนโยบายว่าจะทำอะไร โดยเฉพาะผู้บริหารสูงสุดที่ขอเรียกว่าเป็น “แม่ทัพ” ถ้าไม่เข้าใจแท้จริงแล้วก็อาจจะนำผิดทาง

(บางโรงเรียน) นักเรียนเยอะเพราะผู้ปกครองมองว่ามาตรฐานของโรงเรียนในเมืองไทยยังไม่เท่ากัน มีความเหลื่อมล้ำค่อนข้างมาก บางโรงเรียนมีนักเรียนเยอะมากจนกระทั่งไม่มีห้องจะรับ แต่บางที่ไม่มีคนไปสมัครเลย ต้องยอมรับว่าความเหลื่อมล้ำมีจริง แก้ได้ไหม คำตอบ คือ แก้ไขได้ ทำอย่างไร

นโยบายที่กรมสามัญกำลังทำในเรื่องของสหวิทยาเขต ที่ให้ทุกๆ โรงเรียนของกรมสามัญร่วมมือกันในทุกด้านเพื่อเป็นการยกระดับโรงเรียนให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกัน ตรงนี้ผมคิดว่าจะสามารถแก้ไขได้ในระดับหนึ่ง”

ทศพล เชี่ยวชาญประพันธ์

ผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา

“รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษา... เป็นแม่ทัพทางการศึกษา นำพาและรู้ว่าจะจัดการศึกษาเพื่อใคร จะสร้างเด็กไทยที่มีคุณลักษณะเช่นไร ทำอย่างไรที่จะจัดการศึกษาโดยไม่ลืมหากเหง้า วัฒนธรรมไทย จะจัดการศึกษาอย่างไรให้เด็กรู้จักการเรียนรู้อยู่ด้วยตนเองและมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต”

ช่อทิพย์ ตระกูลสว่างภาพ

“แม่ทัพแต่ละคนมาเป็นเทอม ๆ ต้องดูแลเด็กประมาณสองสามแสนคน ดังนั้นผู้ปฏิบัติที่แท้จริงคือกระทรวงศึกษา จะต้องเป็นผู้ผลักดัน แต่กระทรวงมีองค์ประกอบหลายอย่าง ผมมองว่าส่วนหนึ่งนั้นผู้ปกครองจะต้องดูแล เพราะใครที่มีเดิมพันกับลูกของตนเองมากที่สุด”

นิพนธ์ ภัทรธิต

การสอบเข้ามหาวิทยาลัย

“คนที่ทำกิจกรรมให้สังคมประเทศชาติ ให้โรงเรียนควรจะได้รับสิทธินี้ เช่น คณะวิทยาศาสตร์ ควรจะเปิดรับคนที่ได้รับเหรียญรางวัลโอลิมปิกวิทยาศาสตร์โดยไม่ต้องให้สอบ ถือว่าเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่ามาก

(การสอบเข้า) น่าจะมีวิธีการที่หลากหลายกว่านี้ การสอบอาจจะต้องคงเอาไว้ แต่ใช้ผลงานและกิจกรรมมาประกอบอีกสองส่วน อะไรแบบนี้”

ทศพล เชี่ยวชาญประพันธ์

“มหาวิทยาลัยน่าจะต้องเชิญตัว (เด็กเก่ง) มาด้วยซ้ำ มหาวิทยาลัยควรจะแย่งเด็ก ไม่ใช่เด็กแย่งมหาวิทยาลัย”

อ้อมฤทัย นิมประมุข

นักเรียนในฝัน

“สองคนนี้ (อ้อมฤทัยและทศพล) คือตัวแทนของเด็กไทยที่คิดเป็น เราต้องเปิดโอกาสให้เด็กคิด ต้องเริ่มที่ครอบครัว ผู้ปกครองมีส่วนผลักดัน พอมาโรงเรียน ครูต้องกล้ารับคำวิพากษ์วิจารณ์ของนักเรียน ผู้บริหารต้องรับฟัง

แต่จริงๆ ในทางปฏิบัติไม่ได้เป็นเช่นนี้ ถ้าถามว่าจะแก้ตรงไหน เป็นเรื่องยากและสลับซับซ้อน เด็กกล้าพูดกล้าแสดงออก แต่ในขณะเดียวกันต้องมีวินัยในตัวเอง งานถึงแม้จะมากแต่ต้องจัดลำดับขั้นว่าอะไรมาก่อนหลังได้ เมื่อรู้จักจัดสรรชีวิตตั้งแต่เด็ก โตไปจะเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ต้องคิดเป็น คิดถูก เด็กไทยไม่ค่อยคิดแบบวิพากษ์วิจารณ์ ผู้ใหญ่ต้องเปิดใจกว้าง แม้จะทำยาก เด็กต้องมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม เคยมีลูกศิษย์ชั้นประถมมาโรงเรียน ใส่รองเท้าคู่ละสามพัน ถ้าเขาจบออกไปทำงานมีเงินเดือนหนึ่งหมื่นจะพอใช้ไหม เด็กต้องรู้จักภาวะเศรษฐกิจด้วย นักเรียนอาจจะใส่ตุ้มหูได้ ไว้ผมยาวได้ แต่มีความคิดใหม่ ถ้าเห็นว่าเครื่องแต่งกายไม่ใช่ตัวบ่งชี้ จะบอกเขาว่าตัวเขามีสองด้านคือด้านขาวและด้านดำ วันนี้เธอหันด้านดำให้ครูเห็น (แต่) ครูว่าเธอก็มีด้านขาวเหมือนกัน”

ช่อทิพย์ ตระกูลสว่างภพ

“ผมเชื่อว่าพ่อแม่วันนี้ตั้งสมมุติให้ตัวเองมากขึ้น เด็กไม่จำเป็นต้องอยู่ในโอวาทแล้ว เพราะเราต้องการให้เด็กรู้จักคิด (ดังนั้น) เราก็ต้องยอมรับฟังเขา พ่อแม่ต้องปรับตัว เชื่อว่าส่วนใหญ่ก็ปรับตัวกัน”

นิพัฒน์ ภัทรธิตี

“ในขณะที่แสดงความคิดเห็นต้องไม่ก้าวร้าว บางคนแสดงความคิดเห็น ไม่ได้หมายความว่าทุกคนที่แสดงความคิดเห็นแล้ว (เป็นคน) เก่ง บางทีการแสดงความคิดเห็นที่เป็นอารมณ์ของตนเองก็ไม่ถูกต้อง (การเรียน) วิทยาศาสตร์สอนให้เรารู้จักคิด ทดลอง ตั้งคำถาม รู้จักหาข้อมูลมาใช้กับชีวิตได้ ตำราเรียนทุกเล่มมีความหมายทำให้เราเป็นคนขึ้นมา เรียนลำบากก็จริงแต่ผ่านไปได้ เวลาไปทำงานมีปัญหาหนักกว่าก็ไม่ท้อแท้ใจ”

อ้อมฤทัย นิมประมุข

การประเมินผลสถานศึกษา

“วัดทุกอย่าง ตั้งแต่ผู้อำนวยการ ครู นักเรียน จนถึงระดับล่างสุด ไม่เห็นด้วยกับการ (วัดโดยการ) ทำข้อสอบ หลายคนประเมินว่านักเรียนโรงเรียนนี้ทำข้อสอบอย่างไร ไม่ใช่

...ให้ประเมินครูบ้าง

ให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น เขียนบทความหรือมีสิ่งตีพิมพ์ในโรงเรียน ให้ประเมินที่ความคิดเห็น การแก้ปัญหา การดำเนินชีวิต ตั้งคำถามให้เขาตอบโดยที่เป็นธรรมชาติที่สุดว่า ถ้าเป็นเขาจะทำอย่างไร ผู้ประเมินอ่านแล้วจะรู้จุดบางอย่าง คิดว่าน่าจะง่ายกว่าการตรวจข้อสอบอีก”

อ้อมฤทัย นิมประมุข

“ต้องประเมินทุกอย่าง รวมทั้งเน้นความสำคัญคือประเมินผู้เรียนและกระบวนการเรียนการสอน ถ้ามว่าผู้เรียนมีความสุขไหม อาจจะโดยการสัมภาษณ์ สังเกต สอบถาม หรือดูผลงานที่ผ่านมา

สำคัญที่สุดคือสังคมภายนอกมีส่วนร่วมในการจัดทำการศึกษาของโรงเรียนแค่ไหน เป็นอำนาจของผู้บริหารคนเดียวที่จะสั่งการว่าต้องทำอย่างนั้นอย่างนี้ หรือว่าครูทั้งโรงเรียนมาช่วยกันแสดงความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นมากน้อยเพียงไร

ประชาธิปไตยในโรงเรียน ต้องคำนึงถึงจุดนี้ด้วยว่าโรงเรียนเป็นประชาธิปไตยหรือเผด็จการ เพราะจะส่งเสริมให้ประชาธิปไตยเบ่งบานได้ต้องเริ่มที่โรงเรียนก่อน ให้เขาได้รู้ว่าประชาธิปไตยคืออะไร มีสิทธิอะไรบ้าง สภาพแวดล้อมทางกายภาพเอื้ออำนวยแค่ไหน”

ทศพล เชี่ยวชาญประพันธ์

“ต้องประเมินตั้งแต่ผู้บริหาร ดูวิสัยทัศน์ ดูสิ่งที่เขาบริหารว่าเป็นผักชีโรยหน้าหรือเปล่า ดูว่าการเรียนการสอนนั้นมีครูที่เปอร์เซ็นต์ที่จัดตามนั้น ดูว่าระบบรูปแบบในการจัดเป็นอย่างไร อาจจะมีคอมพิวเตอร์เยอะ แต่ไม่让孩子ใช้ หรือไม่ได้ลงไปสู่ระดับของครู ไม่เอื้อให้ครูพัฒนาการเรียนการสอน”

ช่อทิพย์ ตระกูลสว่างภาพ

“วัดทั้งทางรูปธรรมและนามธรรม รูปธรรม เช่น เรื่องสภาพแวดล้อม สัดส่วนนักเรียน การจัดหนังสือห้องสมุด วิธีการเรียนการสอน นามธรรมวัดโดยการสัมภาษณ์ สุ่มตัวอย่างจากผู้ปกครอง นักเรียน ครู จะให้น้ำหนักตัวไหนมากขึ้นกับนโยบายระดับสูง

วัดโดยการสอบถาม สังเกต ดูอัตราการมาสาย การขาดเรียน

โรงเรียนควรเปิดให้สาธารณชนรับทราบ ปัจจุบันผมไม่ทราบว่าเป้าหมายของโรงเรียนอยู่ที่ไหน ตรงความเป็นเลิศทางวิชาการ หรือทางคุณธรรม หรืออาจจะทั้งสองข้อก็ได้ เพื่อที่เราจะได้เลือก (โรงเรียน) ให้ถูกถูก แต่โดยธรรมชาติแล้วข้อที่อยู่อันดับแรกเป็นข้อนำ”

นิพัฒน์ ภัทรธิตี

บทที่ 5

วิเคราะห์นโยบายการศึกษา

6 พรรคการเมืองไทย

การเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 6 มกราคม 2544 เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ไทยที่หลายพรรคการเมืองประกาศนโยบายการศึกษาที่มีลักษณะกว้างและลึก คือ ทั้งครอบคลุมเนื้อหาสาระในหลายเรื่องและยังมีรายละเอียดที่ชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้ทันที ซึ่งนับเป็นนิมิตหมายที่ดีในเชิงนโยบายที่พรรคการเมืองให้ความสำคัญแก่การศึกษา

จากการศึกษานโยบายการศึกษาของพรรคการเมืองต่างๆ นั้นพอจะสรุปได้ว่าพรรคการเมืองขนาดใหญ่จะมีการประกาศนโยบายในรายละเอียดมาก ในขณะที่พรรคขนาดกลางนั้นจะเขียนนโยบายในเชิงกว้างแต่ขาดรายละเอียด ส่วนพรรคขนาดเล็กหรือพรรคขนาดกลางบางพรรคจะเขียนนโยบายไว้ในลักษณะที่กว้าง เป็นกลาง และสั้นไม่มีรายละเอียดใดๆ

แต่ละพรรคการเมืองคงจะมีเหตุผลในการกำหนดนโยบายการศึกษาไว้เช่นนี้ แต่อย่างไรก็ตาม การเขียนหรือกำหนดนโยบายที่มีทั้งสาระและรายละเอียดนั้น ไม่ได้เป็นหลักประกันว่าหากพรรคได้บริหารกระทรวงศึกษาธิการแล้วจะสามารถดำเนินการตามนโยบายครบทุกข้อ แต่อย่างน้อยก็เป็นคำมั่นสัญญาว่าพรรคมีแนวทางในเรื่องใดไว้อย่างไร ซึ่งเป็นหน้าที่ของสาธารณชนจะต้องติดตามการทำงานของพรรค และผู้ที่จะเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงฯ ได้ดำเนินการตามนโยบายที่ประกาศไว้หรือไม่ หากทำมีความคืบหน้าอย่างไร ได้ผลดีแค่ไหน และหากไม่ทำ มีเหตุผลอะไร

ทั้งนี้เพราะบุคคลที่พรรคส่งมาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงฯ จะต้องปฏิบัติตามนโยบายของพรรค ซึ่งอาจจะเพิ่มนโยบายในรายละเอียดหรือนโยบายบางเรื่องของตนที่ไม่ขัดกับนโยบายหลักของพรรค

การเลือกตั้งในครั้งนี้มีจำนวนพรรคการเมืองที่จดทะเบียนมากกว่า 60 พรรค ซึ่งนับว่ามากที่สุดเป็นประวัติการณ์ การจะนำนโยบายการศึกษาของทั้งกว่า 60 พรรค มาศึกษาจึงต้องใช้เวลาอีกทั้งพรรคเล็กๆ บางพรรคไม่เป็นที่แพร่หลายทั่วไป ดังนั้นสถาบันนโยบายศึกษาจึงนำนโยบายการศึกษาของ 6 พรรคการเมืองมาศึกษาวิเคราะห์

สิ่งที่ไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้ในการศึกษาวิเคราะห์เรื่องใดๆ คือ การนำตัวอย่างจากที่อื่นมาเพื่อเปรียบเทียบ ดังนั้นในกรณีนี้จึงได้จัดทำตารางเปรียบเทียบนโยบายการศึกษาของทั้ง 6 พรรคการเมือง แต่อย่างไรก็ตาม การเปรียบเทียบครั้งนี้กระทำในเชิงปริมาณของสาระที่กำหนด ไม่ใช่การเปรียบเทียบใน

เชิงคุณภาพว่านโยบายของพรรคใดจะดีกว่ากัน การเปรียบเทียบในเชิงปริมาณนั้นได้กระทำโดยใช้ตารางประกอบ ดังที่ปรากฏในตอนต่อไป

แต่อย่างไรก็ตาม เป็นที่เข้าใจว่าพรรคการเมืองใหญ่ย่อมมีทรัพยากรบุคคลที่มีศักยภาพที่จะทำการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางต่างๆ ที่จะนำไปสู่การกำหนดนโยบายในเรื่องใดได้ ดังนั้น จึงต้องทำความเข้าใจว่าการกำหนดนโยบายของพรรคแม้จะมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานของตัวแทนพรรคที่จะมาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าหากรัฐมนตรีผู้นั้นมาจากพรรคที่ไม่ได้เขียนนโยบายไว้หลากหลายและมีความลึก จะไม่สามารถทำหน้าที่ได้ดีเท่ารัฐมนตรีที่พรรคกำหนดนโยบายไว้มากกว่า ทั้งนี้ด้วยเหตุผลสำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรก แม้พรรคจะมีนโยบายมาก แต่รัฐมนตรีอาจจะไม่ได้ใส่ใจหรือนำมาปฏิบัติทั้งหมดก็ได้ และประการที่สอง การเขียนนโยบายไว้กว้างที่สุดหรือน้อยที่สุด สามารถจะทำให้มีความคล่องตัวในการดำเนินการในเรื่องต่างๆ

การกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองในช่วงหาเสียงเลือกตั้ง จึงมีผลดีที่จะทำให้ประชาชนรู้ความคิด วิสัยทัศน์ และแนวทางที่จะปฏิบัติเพื่อจะได้ทำการติดตามตรวจสอบการทำงานของรัฐมนตรีได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่านั้นเอง

ในการวิเคราะห์นโยบายการศึกษาของพรรคการเมือง ได้แบ่งกลุ่มนโยบายออกเป็น 10 เรื่องหลักตามที่แต่ละพรรคได้เขียนไว้ คือ

1. ผู้เรียน
2. ครูและบุคลากร
3. หลักสูตร
4. อุปกรณ์การเรียนการสอน
5. การบริหารจัดการ
6. งบประมาณ ภาษีอากรและทรัพยากร
7. การจัดการศึกษาของภาคเอกชน
8. ระดับอุดมศึกษาและอื่นๆ
9. กฎหมาย
10. ยาเสพติดในโรงเรียน

และเพื่อให้การวิเคราะห์ครั้งนี้สมบูรณ์ จึงได้ทำการเปรียบเทียบนโยบายหลักทั้ง 10 ดังกล่าวกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไว้ด้วย

ในการทำตารางนี้ มีข้อยาก คือ การตีความหมายของตัวอักษรที่เขียนไว้เป็นนโยบายของพรรค ทั้งนี้เพราะ แต่ละพรรคอาจใช้ถ้อยคำที่ต่างกัน ดังนั้น จึงได้ตีความตามความเข้าใจของผู้วิจัยเป็นหลัก

และได้รวบรวมประเด็นที่ตรงกันไว้ในเรื่องย่อยหัวข้อเดียวกัน ซึ่งบ่อยครั้งในตัวนโยบายของพรรคนั้นได้ใช้ถ้อยคำที่ต่างออกไป อีกทั้งยังพยายามใช้ถ้อยคำที่รัดกุมและเข้าใจง่ายอีกด้วย

ตารางแสดงนโยบายการศึกษาของพรรคการเมือง และ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

	พรรค	ชท.	ชพ.	ควม.	ปชท.	ปชป.	ทรท.	มีใน พ.ร.บ.
1	ผู้เรียน							
	1.1 จริยธรรม	0		0		0		0
	1.2 โภชนาการ	0						
	1.3 ทุนการศึกษา	0						
	1.4 ระบบแนะแนว	0						
	1.5 ความหลากหลายในวิชา	0						
	1.6 การค้นคว้าวิจัย	0		0				
	1.7 ระดับก่อนวัยเรียน		0			0		
	1.8 เรียนฟรี 12 ปี		0					0
	1.9 ผู้ด้อยโอกาสและพิการ		0				0	0
	1.10 ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง		0			0		0
	1.11 มีโอกาสเท่าเทียมและทั่วถึง			0	0	0	0	0
	1.12 แก้ปัญหาเข้าเรียนผิดกลุ่มอายุ					0		
	1.13 ลดขนาดชั้นเรียนประถม-มัธยม					0		
	1.14 เพิ่มอัตราเข้าเรียนระดับมัธยม					0		
	1.15 ผู้เรียนวิชาชีพมีสมุดบันทึกการเรียนรู้						0	
2	ครูและบุคลากร			0				
	2.1 คุณธรรม	0						
	2.2 การฝึกอบรม	0						
	2.3 สวัสดิภาพและสวัสดิการ	0	0			0	0	0
	2.4 ประชาชนชาวบ้าน	0						
	2.5 ครูกลับถิ่น	0						
	2.6 มาตรฐานวิชาชีพครู		0					0
	2.7 สมดุลสอดคล้องการพัฒนาประเทศ		0					
	2.8 บัณฑิตทุกสาขาเป็นครูได้					0		

5	การบริหารจัดการ							
	5.1 เอกชนและชุมชนมีส่วนร่วม	0					0	0
	5.2 ร่วมมือกับต่างประเทศ	0						
	5.3 เงินอุดหนุนเป็นธรรม	0						
	5.4 เครือข่ายชุมชนการศึกษา		0					
	5.5 องค์การควบคุมตรวจสอบและประเมินผล		0			0	0	0
	5.6 รวมศูนย์นโยบายการจัดการ		0					
	5.7 ปรับปรุงสถาบันการศึกษา			0				
	5.8 ศูนย์ภูมิปัญญาไทยในระดับภูมิภาค					0		
	5.9 อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี					0		
	5.10 พิพิธภัณฑ์และลานกีฬา					0		
	5.10 กองทุนพัฒนาครู					0		
	5.11 สภาคครูหรือองค์การวิชาชีพครู					0		0
	5.11 ศูนย์มัลติมีเดียแห่งชาติ					0		
	5.12 โครงการวิทยาศาสตร์ในโรงเรียน					0		
	5.13 โครงการผลิตครูวิทยาศาสตร์					0		
	5.14 โครงการปฏิรูปสารสนเทศฯ					0		
	5.15 ยุติธรรมในการคัดเลือกผู้เรียน					0		
	5.16 ตั้งโรงเรียนในกำกับของรัฐ					0		
	5.17 สนับสนุนระบบการศึกษาที่บ้าน					0		0
	5.18 คณะอนุกรรมการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ					0		
	5.19 คณะอนุกรรมการจัดการศึกษาเพื่อผู้ด้อยโอกาส					0		
	5.20 คณะอนุกรรมการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ					0		
	5.21 สนับสนุนผู้มีความสามารถพิเศษ					0		
	5.22 โครงการโรงเรียนพี่-โรงเรียนน้อง					0		
	5.23 โครงการครูอาสา					0		
	5.24 ศูนย์อบรมครูประถม-มัธยม					0		
	5.25 จัดตั้งโรงเรียนวิทยาศาสตร์					0		
	5.26 ทำแผนพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี					0		

7	การจัดการศึกษาของภาคเอกชน							
	7.1 มีอิสระ		0					
	7.2 สนับสนุนให้ลดต้นทุน		0					
	7.3 สิทธิลดหย่อนสาธาณูปโภค		0					
	7.4 กองทุนเงินกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำ		0					
	7.5 บัตรอุดหนุนการศึกษา		0			0		
	7.6 ความร่วมมือจากภาครัฐ					0		
8	ระดับอุดมศึกษาและอื่น ๆ							
	8.1 สนับสนุนรัฐและเอกชน		0				0	
	8.2 โครงการมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ					0		
	8.3 กระจายสถาบันการศึกษาสู่ท้องถิ่น					0		
	8.4 มหาวิทยาลัยของรัฐออกนอกระบบราชการ					0		
	8.5 เครือข่ายหลักสูตรอุดมศึกษา					0		

44

	8.6 จ้างผู้มีความสามารถพิเศษจากภาคเอกชน					0		
9	กฎหมาย							
	9.1 เพื่อความเป็นเอกภาพ		0					
	9.2 การศึกษาสำหรับผู้พิการ					0		
	9.3 การศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส					0		
	9.4 การศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ					0		
	9.5 พ.ร.บ.การอาชีวศึกษาและวิชาชีพ					0	0	
10	ยาเสพติดในโรงเรียน							
	10.1 ป้องกันและแก้ไขอย่างจริงจัง					0		
	รวม	25	27	9	1	69	30	24

นโยบายการศึกษาพรรคชาติไทย

พรรคชาติไทยซึ่งมี ส.ส. เป็นรัฐมนตรีว่าการและช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการในรัฐบาลก่อนการเลือกตั้ง คือ นายสมศักดิ์ ปรีศนันท์กุล และนางสาวกัญญา ศิลปอาชา ได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษาไว้ 6 เรื่องหลัก ในลักษณะที่กว้างและไม่ลงรายละเอียด คือ

1. ให้ความสำคัญกับผู้เรียน
2. ส่งเสริมคุณภาพครู
3. พัฒนาหลักสูตร
4. พัฒนาอุปกรณ์การเรียนการสอน
5. เสริมสร้างศักยภาพการบริหารการศึกษา
6. อารงขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชาติ

โดยในแต่ละหัวข้อมีการขยายความเพิ่มเติมบ้าง แต่ไม่มีการลงรายละเอียดในระดับโครงการเงินงบประมาณหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่พรรคจะผลักดันให้เกิดขึ้นในอนาคต ดังนั้นการกำหนดนโยบายของพรรคชาติไทยในครั้งนี้จึงเกือบจะไม่มีผลใด ๆ ต่อการดำเนินงานหากพรรคได้รับมอบหมายให้ดูแลกระทรวงศึกษาธิการ

นโยบายการศึกษาของพรรคชาติพัฒนา

ชาติพัฒนาเป็นพรรคร่วมรัฐบาลที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลกระทรวงศึกษาธิการเช่นกัน บทบาทของพรรคและบุคคลที่เป็นรัฐมนตรีในเรื่องการศึกษาไม่เด่นนัก และในการเลือกตั้งครั้งนี้พรรคไม่ได้ส่งผู้ใดมาร่วมการสนทนาเปิดวิสัยทัศน์รัฐมนตรีเงา แต่อย่างไรก็ตาม พรรคได้ประกาศนโยบายการศึกษาที่เป็นโครงการ แนวทางหรือมีรายละเอียดในบางเรื่อง ซึ่งเมื่อไม่นับเรื่องที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติแล้ว มีประเด็นที่น่าสนใจ เช่น

1. การส่งเสริมดูแลเด็กก่อนวัยเรียน
2. ผลิตบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ให้มีความสมดุลและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ
3. ปรับปรุงหลักสูตรการเรียน การสอน ให้มีความหลากหลายตามความต้องการและความสอดคล้องของท้องถิ่นและสภาพเศรษฐกิจรวมทั้งให้มีความเป็นสากล
4. สนับสนุนการรวมตัวกันของสถาบันการศึกษา ในลักษณะของเครือข่ายชุมชนทางการศึกษา....
5. สนับสนุนให้มีการรวมศูนย์นโยบายการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน
6. ปรับปรุงให้มีการผ่อนปรนมาตรการด้านภาษีอุปกรณ์การเรียนการสอนเพื่อการศึกษา
7. สนับสนุนงบประมาณการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี อย่างทัดเทียมกันทั้งภาครัฐและเอกชน

8. สนับสนุนให้มีการลดต้นทุนด้านการศึกษาในภาคเอกชน รวมทั้งให้สิทธิพิเศษในการลดหย่อนค่าสาธารณูปโภคเพื่อการศึกษา

9. ส่งเสริมการพัฒนาสถาบันการศึกษาเอกชน เพื่อยกระดับคุณภาพให้ได้มาตรฐานผ่านกองทุนเงินกู้ยืมดอกเบี่ยต่ำ และใช้บัตรการศึกษา สำหรับคนยากจน เพื่อสนับสนุนโรงเรียนเอกชนให้ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐ

จากนโยบายทั้ง 9 ข้อข้างต้น ส่วนใหญ่ไม่ต่างจากพรรคอื่น ๆ มีเพียง 2-3 นโยบายเท่านั้นที่แตกต่างไป ได้แก่ การใช้มาตรการภาษี สิทธิพิเศษ เงินกู้ยืมดอกเบี่ยต่ำ และบัตรการศึกษา แก่สถาบันการศึกษาเอกชน

นโยบายการศึกษาของพรรคความหวังใหม่

ในสมัยรัฐบาลพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ รองหัวหน้าพรรคความหวังใหม่ คือ นายสุวิทย์ รังสิตพล ได้เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งแสดงว่าทางพรรคให้ความสำคัญแก่กระทรวงนี้ในลำดับต้นๆ แต่ในการประกาศนโยบายการเลือกตั้งครั้งนี้ พรรคความหวังใหม่ได้เขียนไว้สั้นในลักษณะที่เป็นการมองภาพรวมทั้งหมดและไม่มีรายละเอียด จุดเด่น หรือข้อแตกต่างจากนโยบายของพรรคอื่น

นโยบายการศึกษาพรรคประชากรไทย

ประชากรไทยเป็นพรรคการเมืองที่มีฐานเสียงใน กทม. มานับแต่เริ่มก่อตั้ง พรรคมีลักษณะเฉพาะในการเขียนนโยบายในทุกเรื่อง คือ สั้น กระชับ และไม่มีประเด็นใดที่จะสามารถนำมาถกเถียง วิจัยหรือคัดค้านได้ การประกาศนโยบายการศึกษาในการเลือกตั้งครั้งนี้ก็เช่นกัน พรรคประชากรไทยเขียนไว้สั้นที่สุด คือ บอกว่าจะส่งเสริมให้ประชาชนชาวไทย โดยเฉพาะเยาวชน ได้รับการศึกษาขั้นมูลฐานโดยทั่วถึง และจะปรับปรุงสถาบันการศึกษาทุกระดับให้มีคุณภาพมาตรฐานและจำนวนเพียงพอกับความต้องการ

การเขียนนโยบายการศึกษาของพรรคประชากรไทยจึงมีลักษณะเดียวกับพรรคความหวังใหม่

นโยบายการศึกษาพรรคประชาธิปัตย์

ประชาธิปัตย์ซึ่งเป็นพรรคใหญ่และเป็นแกนนำในรัฐบาลก่อนวันเลือกตั้ง มี ส.ส. คือ ดร.วิชัย ตันศิริ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประชาธิปัตย์เสนอนโยบายถึง 13 ประเด็นหลัก และในแต่ละประเด็นหลักยังมีประเด็นย่อย ที่มีรายละเอียดต่างๆ หากวิเคราะห์และจัดกลุ่มแล้วสามารถจะจัดออกเป็น 69 เรื่องที่มีประเด็นที่น่าสนใจ อาทิเช่น

1. จัดตั้งศูนย์ภูมิปัญญาไทยในทุกภูมิภาค

2. ให้บัณฑิตปริญญาตรีจากทุกสาขาสมากรเป็นครูได้ และกำหนดแรงจูงใจและมาตรการพิเศษ ...ลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีเงินได้ ให้ค่าตอบแทนพิเศษสำหรับครูบางสาขาที่ขาดแคลน
3. เร่งผลิตครูสาขาขาดแคลน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูสำหรับผู้พิการและความสามารถพิเศษ
4. ส่งเสริมให้ครูมีโอกาสเว้นการสอนเพื่อทำการวิจัย
5. จัดสรรงบประมาณให้สถานศึกษาของรัฐแบบรายหัว
6. เพิ่มงบประมาณเพื่อการพัฒนาการศึกษาจากร้อยละ 5 เป็นร้อยละ 6 ในปี 2545
7. ส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า “โรงเรียนในกำกับของรัฐ” ที่จัดตั้งโดยครู พ่อ แม่ หรือนิติบุคคล
8. ออกกฎหมายพิเศษเพื่อขยายโอกาสการศึกษาของผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ
9. ผลักดันโครงการ “โรงเรียนพี่-โรงเรียนน้อง” เพื่อช่วยสถานศึกษาที่มีปัญหา
10. ให้บริการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3-5 ปี โดยจะเพิ่มจำนวนให้ได้รับการศึกษาอย่างน้อยร้อยละ 90 ภายใน 5 ปี และจะเพิ่มจำนวนเป็นปีละ 200,000 คนเป็นอย่างน้อย
11. ลดขนาดชั้นเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา มัธยมศึกษา และวิชาชีพลงเหลือไม่เกิน 35 คนต่อชั้นเรียน
12. ปรับปรุงและเพิ่มห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาและคอมพิวเตอร์ ที่ได้มาตรฐาน ในทุกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ทั้งของรัฐและเอกชนในทุกเขตพื้นที่การศึกษา
13. ส่งเสริมการจัดตั้งโรงเรียนวิทยาศาสตร์ที่ได้มาตรฐานสูง
14. จัดทำแผนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
15. ออก พ.ร.บ. อาชีวศึกษาและการฝึกอบรมอาชีพ
16. เชื่อมระบบอินเทอร์เน็ตกับแหล่งเรียนรู้ทุกแห่ง

ฯลฯ

ประชาธิปไตยเป็นพรรคการเมืองที่ประกาศนโยบายการศึกษาที่มีเนื้อหาสาระโครงการใหม่และรายละเอียดต่างๆ ที่สามารถจะใช้เป็นข้อมูลในการติดตามผลงานได้เป็นอย่างดีหากพรรคนี้ได้ดูแลกระทรวงศึกษาธิการ

นโยบายการศึกษาพรรคไทยรักไทย

ไทยรักไทยเป็นพรรคการเมืองใหม่ที่เพิ่งจะก่อตั้งและส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้งเป็นครั้งแรก แม้ว่าผู้สมัครจำนวนมากเป็นบุคคลที่ผ่านทั้งสนามเลือกตั้งและทำหน้าที่ฝ่ายบริหารมาแล้ว อย่างไรก็ตามพรรคยังไม่มีพรรคประกาศตัวบุคคลที่จะให้ดำรงตำแหน่งต่างๆ หากพรรคได้จัดตั้งรัฐบาล ในส่วนนโยบายการ

ศึกษาของพรรคนั้น มีประเด็นสาระและรายละเอียดมากพอสมควร อาจแบ่งออกได้ถึง 35 หัวข้อด้วยกัน และมีประเด็นที่เด่น อาทิเช่น

1. ขยายเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศให้ครอบคลุมสถานศึกษาทั่วประเทศ เช่น
 - ให้โรงเรียนมัธยมเข้าถึงเครือข่ายสคูเลเน็ตภายใน 2 ปี
 - ให้โรงเรียนประถมเข้าถึงเครือข่ายสคูเลเน็ตภายใน 4 ปี
2. ภายในเวลา 2 ปีครูทุกคนรวมทั้งครูโรงเรียนอาชีวจะต้องได้รับการอบรมจนใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตได้
3. จบชั้น ม. 3 ใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษได้
4. เร่งรัดการออก พ.ร.บ.การอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมแห่งชาติ โดยด่วน โดยมีสาระต่าง ๆ เช่น มาตรการลดหย่อนภาษีให้แก่สถานประกอบการที่ให้การสนับสนุนการฝึกอบรมหรือจัดการฝึกอบรม หรืออาจจะให้เงินคูปองรายหัวแทนการขอเบิกเงินลดหย่อนภาษี
5. ให้มีคณะกรรมการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมแห่งชาติที่รับผิดชอบควบคุมในลักษณะไตรภาคี (กระทรวงศึกษา/กระทรวงแรงงาน/องค์กรภาคเอกชนทั้งนายจ้างและลูกจ้าง) มีหน้าที่บริหาร “กองทุนฝึกทักษะอาชีพ” ที่ได้รับเงินงบประมาณจากเงินอุดหนุนของรัฐ สถานประกอบการและเงินสมทบจากพนักงาน
6. เปิดโรงเรียนให้ประชาชนสามารถเข้าไปช่วยทำประโยชน์ เช่น ไปใช้ห้องสมุด สนามกีฬาใน ช่างเย็บ เสาร์-อาทิตย์
7. สนับสนุนการจัดงบประมาณตามรายหัว
8. ให้ผู้บริจาคเพื่อการศึกษารวมทั้งการศึกษาเอกชนลดหย่อนภาษีเงินได้ ได้เพิ่มขึ้น
9. สนับสนุนให้เอกชนลงทุนเพื่อการศึกษาและฝึกอบรม โดยผ่อนคลายระเบียบราชการและให้สิทธิพิเศษด้านภาษี เช่น โครงการ BOI เพื่อการศึกษา ลดหย่อนภาษีได้ในระยะลงทุน เบื้องต้นโดยเฉพาะในกรณีซื้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ กระดาษ ฯลฯ
10. ผู้เรียนนำค่าเล่าเรียนที่ใช้ในสถาบันพัฒนาทักษะที่รัฐกำหนดมาลดหย่อนภาษีได้

ฯลฯ

จากนโยบายที่แตกต่างจากพรรคอื่นๆ ดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่าพรรคไทยรักไทยมีนโยบายสนับสนุนในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ ทั้งในระดับผู้เรียน ครูผู้สอน และสถาบันการศึกษา

มีนโยบายที่เน้นในเรื่องอาชีวศึกษาและการฝึกอบรม โดยใช้มาตรการด้านภาษีเป็นแรงจูงใจ ให้มีการช่วยเหลือจากภาครัฐ และให้นายจ้างมีส่วนร่วม

และในเรื่องมาตรการด้านภาษีนั้นได้แบ่งออกเป็น 2 ภาค คือ ให้เป็นแรงจูงใจแก่เอกชนที่จัดตั้งสถาบันการศึกษา และให้แก่ผู้เรียนที่ฝึกวิชาชีพและฝึกอบรมเพิ่มเติม

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนโยบายการศึกษาของพรรคการเมืองไทยขึ้นนี้คงจะไม่เกิดขึ้นหากไม่มีการเลือกตั้งที่กำลังจะมาถึงในวันที่ 6 มกราคม 2544 นี้ การเลือกตั้งทำให้พรรคการเมืองทุกพรรคต้องทบทวนและประกาศนโยบายในเรื่องต่างๆ พรรคที่กำลังทำหน้าที่บริหารประเทศอาจจะมีข้อได้เปรียบที่สามารถจะนำโครงการต่างๆ ที่เป็นผลงานอันเนื่องมาจากการทำงานในปัจจุบันหรืออดีตมาสานต่อ และอาจจะมีโครงการเพิ่มเติม ทั้งในแง่ของการดำเนินการและแนวทางงบประมาณ

แต่สำหรับพรรคที่ไม่ได้เป็นรัฐบาลก่อนการเลือกตั้งนั้น หากประกาศนโยบายที่เหมือนกันกับพรรครัฐบาลปัจจุบันมากเกินไป แม้ว่านโยบายเหล่านั้นเป็นเรื่องดี แต่ก็อาจจะไม่สร้างความแตกต่างได้เพียงพอ ซึ่งอาจจะทำให้ดูเหมือนว่าพรรคไม่มีนโยบายอะไร ดังนั้นการกำหนดนโยบายจึงต้องสร้างสมดุลระหว่างความคิดใหม่ที่ยังไม่มีการดำเนินงาน ไม่มีข้อพิสูจน์ กับความคิดหรือแนวทางที่พรรคการเมืองอื่นได้ดำเนินการไปแล้ว

จากการศึกษานโยบายของทั้ง 6 พรรค คงจะต้องยอมรับว่า 2 พรรค คือ ประชาธิปัตย์และไทยรักไทย ได้เสนอนโยบายที่กว้างขวาง ชัดเจนและลงลึกในระดับโครงการหรือรายละเอียดพอสมควร ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกันแล้วจะเห็นสองแนวทางที่ต่างกันค่อนข้างชัดเจน คือ

พรรคประชาธิปัตย์เสนอแนวทางที่ส่วนใหญ่ภาครัฐมีบทบาทเป็นผู้ดำเนินการเอง ในขณะที่ไทยรักไทยเสนอแนวทางที่ให้เอกชนมีบทบาทร่วม โดยฝ่ายรัฐให้การสนับสนุนในเรื่องสิทธิประโยชน์และภาษีอากร

ดังนั้น จึงเป็นเรื่องที่น่าติดตามว่า หลังจากวันที่ 6 มกราคม 2544 นี้ พรรคการเมืองใดจะได้จัดตั้งรัฐบาลเสียงข้างมากหรือรัฐบาลผสม หากเป็นรัฐบาลผสม พรรคใดจะได้ดูแลกระทรวงศึกษาธิการ พรรคจะส่ง ส.ส. คนใด หรือบุคคลภายนอกมาเป็นรัฐมนตรีกระทรวงนี้ (เพราะรัฐธรรมนูญให้บุคคลภายนอกที่ไม่ใช่ ส.ส. เป็นรัฐมนตรีได้) และทำที่สุด ก็คือ รัฐมนตรีคนใหม่จะดำเนินตามนโยบายที่พรรคได้ประกาศไว้มากน้อยเพียงใด

สำหรับพรรคที่ผิดหวังในการตั้งรัฐบาลหรือดูแลกระทรวงศึกษาธิการ ยังมีบทบาทที่สำคัญที่สามารถจะทำได้อย่างต่อเนื่อง คือ การเฝ้าติดตามการทำงานของรัฐมนตรีคนใหม่ หากมีสิ่งใดบกพร่องผิดพลาด สามารถจะทักท้วงแก้ไขได้ในระบบรัฐสภา การเฝ้าติดตามเช่นนี้ในต่างประเทศเรียกว่า Shadow Minister หรือรัฐมนตรีเงา ซึ่งบุคคลผู้นี้จะเป็นตัวเก็งที่พรรคจะให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีตัวจริงหากมีการเปลี่ยนแปลงพรรคสามารถเข้ามาบริหารได้ การเฝ้าติดตามจะทำให้รัฐมนตรีเงามีความชำนาญเฉพาะเรื่องและมีความพร้อมที่จะทำงานทันทีที่ได้รับแต่งตั้ง

ในภาคประชาชนนั้น สิ่งที่สามารถจะทำได้คือการติดตามผลงานของรัฐมนตรี ในกรณีที่รัฐมนตรีทำงานไม่มีประสิทธิภาพ เสี่ยงสะท้อนจากประชาชนจะทำให้รัฐบาลต้องทบทวนหาผู้มาดำรงตำแหน่งคนใหม่ หรือหากถึงเวลาเลือกตั้ง ประชาชนสามารถใช้สิทธิในการไม่เลือกผู้สมัครหรือพรรคนั้น

ในกรณีที่รัฐมนตรีกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ประชาชนมีสิทธิตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้ไว้ในมาตรา 304 คือ ลงชื่อเรียกร้องต่อประธานวุฒิสภาให้ถอดถอนรัฐมนตรีคนนั้นออกจากตำแหน่ง

หากการเมืองไทยเดินตามครรลองนี้ ประชาชนคนไทยตระหนักในสิทธิและหน้าที่ของตน การปฏิรูปการศึกษาจะต้องสัมฤทธิ์ผลสมดังเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 อย่างแน่นอน

ภาคผนวก
นโยบายการศึกษา
6 พรรคการเมืองไทย

- พรรคความหวังใหม่
- พรรคชาติไทย
- พรรคชาติพัฒนา
- พรรคไทยรักไทย
- พรรคประชากรไทย
- พรรคประชาธิปัตย์

นโยบายการศึกษาของพรรคความหวังใหม่

“พรรคความหวังใหม่” มุ่งมั่นพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติให้มีคุณภาพ คุณธรรม มีระเบียบวินัยและมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อบ้านเมือง พรรคจะสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่ชนทุกระดับชั้นโดยเท่าเทียมกัน และมุ่งปรับปรุงระบบการศึกษาทุกระดับและทุกสาขาให้สามารถตอบสนองความต้องการของสังคม และต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ในการสร้างบุคลากร ครู อาจารย์ อีกรั้ง ปรับปรุงหลักสูตร เครื่องมืออุปกรณ์การเรียนการสอน ให้ทันสมัย และมีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างให้เยาวชนมีคุณภาพที่ดีทั้งด้านความรู้และจริยธรรม เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

พรรคจะส่งเสริมการวิจัย การพัฒนาและการถ่ายทอด ทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและ วิทยาการทั้งปวงที่จะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาชาติประเทศ ทั้งนี้ โดยจะคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อสังคม วัฒนธรรม และประเพณีอันดีงามของชาติด้วย อีกรั้งจะคำนึงถึงการสร้างชีวิตที่สมดุลกับธรรมชาติ โดยจะพิทักษ์รักษาระบบนิเวศให้ถูกหลักวิชาการเพื่อแก้มลภาวะอันเป็นปัญหารุนแรง อันเนื่องมาจากการพัฒนาอุตสาหกรรม และการตั้งบ้านเรือนที่อยู่อาศัยของประชาชนที่ยังขาดการวางแผนที่ดี

พรรคความหวังใหม่จะพัฒนาหมู่บ้าน และชุมชนในชนบทให้ก้าวหน้าใกล้เคียงหรือทัดเทียมกับส่วนกลาง โดยจัดบริการสาธารณะทั้งสาธารณูปโภคและสาธารณูปการอย่างทั่วถึงกันทั่วประเทศ รวมตลอดทั้งการพัฒนาอาชีพ เพื่อสร้างรายได้แก่ประชาชนในชนบทให้สูงขึ้นอันจะป้องกันแก้ไขปัญหาการอพยพและการว่างงานได้

นโยบายการศึกษาของพรคชาติไทย

ให้ความสำคัญกับผู้เรียน

พรคชาติไทยตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาของเด็กและเยาวชนเพื่อให้เติบโตเป็นมนุษย์ที่มีศักยภาพ และประสิทธิภาพในการดำรงชีวิต จึงให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทางด้านสติปัญญา สุขภาพจิต และสุขภาพกายของผู้เข้ารับการศึกษา โดยจะส่งเสริมการเรียนการสอนที่ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก การจัดทำมีโภชนาการอย่างเหมาะสม การจัดหาทุนการศึกษาเพื่อให้สามารถเข้าสู่ระบบการศึกษาที่สูงขึ้น และจัดระบบการแนะแนวการศึกษาตั้งแต่ในวัยเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาเพื่อการดำรงชีวิตที่ดีของตนได้ สำหรับการศึกษอาบรรมในระดับอุดมศึกษาและขั้นสูงขึ้นไปนั้น จะสนับสนุนให้เกิดความหลากหลายและความมีประสิทธิ ภาพของการเรียนรู้ การค้นคว้าและการวิจัย เพื่อให้บัณฑิตที่ผ่านการศึกษาระดับนี้สามารถตอบสนองต่อสังคมและ ประเทศได้อย่างสูงสุด

ส่งเสริมคุณภาพครู

พรคชาติไทยมุ่งเน้นการปลูกฝังจิตสำนึก คุณธรรมและความเอื้ออาทรต่อผู้รับการศึกษาแก่ครู ผู้สอน ส่งเสริมให้เกิดการฝึกอบรมวิทยากรและองค์ความรู้ใหม่ที่ทันสมัยแก่บุคลากรทางการศึกษา จัดสวัสดิภาพ และสวัสดิการครู การสนับสนุนให้ประชาชนชาวบ้านมีส่วนร่วมในการให้การศึกษารวมทั้ง การสร้างแรงจูงใจให้ครูกลับถิ่นฐานบ้านเกิด เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสังคมในท้องถิ่นต่าง ๆ อย่างทั่วถึง

พัฒนาหลักสูตร

พรคชาติไทยมุ่งส่งเสริมให้หลักสูตรการศึกษาประกอบไปด้วยการเรียนการสอน การปฏิบัติที่มี ทั้งวิชาการ จริยธรรม และแนวทางการดำรงชีวิต การส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าคิดกล้าทำอย่างมีสติและมี เหตุผล รวมทั้งการสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อนำวิชาการไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลปฏิบัติที่แท้จริง ทั้งนี้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้บริหารสถานศึกษาและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาและประเมิน ผลการจัดระบบการศึกษา

พัฒนาอุปกรณ์การเรียนการสอน

พรคชาติไทยมุ่งส่งเสริมการจัดให้มีสถานศึกษาขึ้นในทั่วทุกภูมิภาคอย่างเพียงพอ โดยอาจใช้ อาคารสถานที่ของส่วนราชการและวัด หรือขององค์กรสาธารณกุศล เพื่อจัดการเรียนการสอน การนำ เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน จัดให้มีตำราเรียนและอุปกรณ์การเรียน การสอนที่ทันสมัยและเหมาะสมกับหลักสูตรการศึกษาของผู้เรียนในแต่ละท้องถิ่น ตลอดจนของคณพิการอย่าง ทั่วถึง และพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งข้อมูลทางการศึกษาที่ครบวงจร

เสริมสร้างศักยภาพการบริหารการศึกษา

ประเทศไทยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของแต่ละสถานศึกษา โดยจะส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนในการจัดการศึกษาทุกระดับ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารการศึกษา การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาของไทยกับนานาชาติ เพื่อการแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษา วิทยากรทางการศึกษา ข้อมูลความรู้ทางวิชาการ วิธีการบริหารจัดการ และเทคโนโลยีด้านการศึกษาระหว่างกัน รวมทั้งการจัดสรรเงินงบประมาณเพื่ออุดหนุนสถานศึกษาอย่างเป็นธรรมและเหมาะสม กับสภาพของแต่ละสถานศึกษา

ธำรงขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของชาติ

ประเทศไทยตระหนักถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและการสืบสานขนบธรรมเนียม และวัฒนธรรมของชาติ โดยจะส่งเสริมให้สอดแทรกการเรียนการสอนเกี่ยวกับความเป็นมา ลักษณะ และคุณค่าของธรรมเนียม วัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของชาติในด้านต่างๆ ไว้ในหลักสูตรการศึกษา รวมทั้งจะรณรงค์ให้คนไทยมีความหวงแหนและภูมิใจ ร่วมกันสืบสานขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม และเอกลักษณ์อันดีงามของชาติต่อไป

นโยบายการศึกษาของพรรคชาติพัฒนา

พรรคชาติพัฒนามุ่งที่จะพัฒนาระบบการศึกษาของชาติให้ก้าวไปสู่ความเป็นเลิศ และเป็นที่ยอมรับในระดับสากล รวมทั้งสอดคล้องเหมาะสมกับประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่น โดยให้ประชาชนในชาติได้มีโอกาสทางการศึกษาทั้งในและนอกระบบ รวมทั้งการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิตอย่างทัดเทียมกัน ภายใต้เจตจำนงของความเป็นคนไทยที่ห่วงแหนและพร้อมที่จะปกป้องรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมและวิถีชีวิตแบบไทย ตลอดจนมีคุณลักษณะทั้งทางร่างกาย สังคม อารมณ์และสติปัญญา ในอันที่จะเป็นกำลังสำคัญที่ตอบสนองและสนับสนุนต่อทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ

1. ส่งเสริมการดูแลเด็กก่อนวัยเรียน เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี
2. ประกันโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้ประชาชนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ไม่น้อยกว่า 12 ปี ซึ่งรัฐจะจัดให้โดยไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย
3. ประกันโอกาสทางการศึกษา ทั้งในปริมาณและคุณภาพ ไปสู่ผู้ด้อยโอกาสในสังคม ตลอดจน ผู้พิการทุพพลภาพ ให้ได้รับการศึกษา ได้ทัดเทียมกับประชาชนทั่วไป
4. สนับสนุนงบประมาณการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี อย่างทัดเทียมกัน ทั้งภาครัฐและเอกชน
5. สนับสนุนการจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพและภาคเอกชน ให้มีความเป็นอิสระ มีความคล่องตัวและมีคุณภาพ
6. สนับสนุนให้มีการลดต้นทุนด้านการศึกษาในภาคเอกชน รวมทั้งให้สิทธิพิเศษในการลดหย่อน ค่าสาธารณูปโภคเพื่อการศึกษา
7. ปรับปรุงให้มีการผ่อนปรนมาตรการด้านภาษีอุปกรณ์การเรียน การสอนเพื่อการศึกษา
8. ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในภาครัฐและเอกชน ให้มีเทคโนโลยีอุปกรณ์การศึกษาที่ทันสมัยและเป็นสากล จัดวางระบบเครือข่ายสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบและให้ข้อมูลสถิติมีความเป็นปัจจุบัน รวมทั้งกำหนดมาตรการการจัดสรรคลื่นความถี่สำหรับการศึกษา เพื่อให้สื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการศึกษาของชาติ
9. สนับสนุนการรวมตัวกันของสถาบันการศึกษาในลักษณะของเครือข่ายชุมชนทางการศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญในลักษณะความชำนาญการพิเศษและการแลกเปลี่ยนทรัพยากรระหว่างเครือข่ายชุมชนเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางการศึกษา
10. ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้และสามารถ แสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง มีทักษะความชำนาญที่สามารถจะคิดเป็น ทำเป็น และแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง
11. สนับสนุนการศึกษาอบรมทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อปลูกฝังให้ประชาชนในชาติเป็นผู้มีจริยธรรม คุณธรรม ศีลธรรม ตระหนักและห่วงแหนวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชาติ รวมทั้งมีคุณลักษณะที่ีความเป็นสากล รอบรู้ และเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก
12. ส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ หรือการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อการพัฒนาศักยภาพของประชาชนชาวไทย ให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข พร้อมทั้งได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมและพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

13. ปรับปรุงหลักสูตรการเรียน การสอน ให้มีความหลากหลายตามความต้องการและความ สอดคล้องของท้องถิ่น และสภาพเศรษฐกิจ รวมทั้งให้มีความเป็นสากล
14. ให้มีองค์กรอิสระทำหน้าที่ควบคุมมาตรฐานการศึกษา การประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา
15. ยกย่องคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพครู โดยส่งเสริมให้มีหน่วยงานผลิตครูที่มีคุณภาพและมี จิตวิญญาณของความเป็นครู รวมทั้งส่งเสริมให้ครูมีทักษะความสามารถในการบริหารจัดการ ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กร วิชาชีพอิสระ
16. ส่งเสริมให้อาชีพครูมีสถานภาพทางสังคมที่สูงขึ้น เพื่อจูงใจให้บุคคลผู้มีความรู้ความสามารถเข้าสู่ระบบการให้ การศึกษา รวมทั้งปรับปรุงสวัสดิการและสร้างหลักประกันในวิชาชีพ ให้สามารถดำรงชีพอย่างมีเกียรติและมี ศักดิ์ศรี
17. ส่งเสริมการพัฒนาสถาบันการศึกษาเอกชน เพื่อยกระดับคุณภาพให้ได้มาตรฐานผ่านกองทุนเงินกู้ยืมดอกเบีย ต่ำและใช้บัตรการศึกษาสำหรับคนยากจน เพื่อสนับสนุนให้โรงเรียนเอกชนได้ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐ
18. ปรับปรุงกฎระเบียบกองทุนเงินกู้ยืมให้สอดคล้องและเหมาะสม เพื่อให้ภาคเอกชนสามารถกู้ยืมเงินจากกองทุน นำไปใช้ปรับปรุงให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อการจัดการศึกษา
19. ส่งเสริมให้ครอบครัวชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งในและนอกระบบให้กับบุตรหลานของ ตน โดยผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา ทั้งของรัฐและเอกชน รวมทั้งองค์กรของชุมชน
20. สร้างวินัยคนในชาติ โดยส่งเสริมให้มีกิจกรรมลูกเสือ ลูกเสือชาวบ้านและยุวกาชาดให้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น
21. ส่งเสริมให้มีการศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างกว้างขวาง ทั้งถึง และมีอิสระ โดยสนับสนุนสถาบันทั้งภาครัฐและ เอกชนให้ผลิตบัณฑิตที่มีปริมาณและคุณภาพที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยและ พัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหาและสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการของ ท้องถิ่น
22. สนับสนุนให้มีการรวมศูนย์นโยบายการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน
23. สนับสนุนให้มีกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ ภายใต้กรอบของการจัดการศึกษาในทุกๆระดับให้มีความเป็นเอกภาพ
24. เร่งปรับโครงสร้างการผลิตบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ให้มีความสมดุลและสอด คล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ

นโยบายการศึกษาของพรรคไทยรักไทย

นโยบายแห่งชาติ

จุดยืนนโยบายการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ “สร้างคน สร้างชาติ”

ปณิธาน

พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ฉบับปี 2542 จุดประกายปฏิรูปการศึกษาไทย พรรคไทยรักไทยจะทำทุกวิถีทางให้การปฏิรูปการศึกษามุ่งตามเจตนารมณ์และกรอบเวลาที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายแม่บทการศึกษาฉบับนี้กำหนด

คิดใหม่ ทำใหม่ เพื่อการศึกษา

เพื่อให้ประเทศไทยอยู่รอดและก้าวต่อไปอย่างสง่างามในเวทีโลก ผู้นำประเทศต้องวางแผนลงทุน การศึกษาอย่างมีทิศทาง เพื่อให้การพัฒนาสอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศและเชื่อมโยงกับแผนพัฒนา ด้านอื่นๆ และสามารถบริหารจัดการทรัพยากรทุกชนิดที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

ภารกิจสำคัญของพรรคไทยรักไทย

มุ่งมั่นที่จะบริหารจัดการเพื่อให้การศึกษาที่ดีที่สุดแก่เด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่ทุกคน ให้คิดเป็น ใฝ่รู้ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้ไปทำงานเป็น ด้วยวินัยและจินตนาการสร้างสรรค์ สร้างรายได้แก่ตนเองพร้อมกับสร้างงาน สร้างอาชีพแก่ผู้อื่น เป็นผู้ประกอบการได้

พรรคไทยรักไทยมุ่งมั่นที่จะให้การศึกษา สร้างชาติ สร้างคนไทยรุ่นใหม่ที่มีคุณภาพ มีเอกลักษณ์ ของชาติไทย เปี่ยมด้วยจิตวิญญาณของความเป็นไทย เชี่ยวชาญเทคโนโลยีสากล และถึงพร้อมด้วย คุณธรรม เข้าใจแก่นแท้ของศาสนาของตน มีจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อมและเป็นพลเมืองดี สามารถร่วมมือ กันสรรค์สร้างสังคมไทยให้ร่มเย็นและรุ่งเรือง

พรรคไทยรักไทยจะจัดการศึกษาโดยมุ่งความเป็นเลิศนี้ได้ โดยสร้างกลยุทธ์ 2 มิติ

1. บัณฑิต 4 ประการ ในสถานศึกษาทุกระดับ
2. กระบวนการสู่ความเป็นเลิศ

1. ปัจจัย 4 ประการในสถานศึกษาทุกระดับ

- **สภาพแวดล้อม**
ร่มรื่น เป็นระเบียบ ปลอดภัย ไร้มลพิษ ไร้สารเสพติดและอบายมุข
- **อุปกรณ์ทันสมัย**
นอกจากอุปกรณ์การศึกษา กีฬา ดนตรี ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์แล้ว ต้องขยายเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศให้ครอบคลุมสถานศึกษาทั่วประเทศตามแผนพัฒนาสารสนเทศแห่งชาติ เช่น
 - ให้โรงเรียนมัธยมเข้าถึงเครือข่ายสคูเลเน็ตภายใน 2 ปี
 - ให้โรงเรียนประถมเข้าถึงเครือข่ายสคูเลเน็ตภายใน 4 ปี
- **การบริหารจัดการ**
 1. มุ่งให้นักเรียน นักศึกษามีคุณภาพและมีความสุข
 2. ส่งเสริมให้สถานศึกษาบริหารตามแผนงาน โดยกำหนด “ธรรมนูญโรงเรียน” และให้ “คณะกรรมการสถานศึกษา” ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติทำงานอย่างอิสระแท้จริง ภายใต้ระบบตรวจสอบที่โปร่งใส พรรคสนับสนุนให้รณรงค์และเตรียมความพร้อมอย่างจริงจัง เพื่อให้พ่อแม่ ชุมชน มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน
- **ครู-ผู้บริหารมืออาชีพ เพียบพร้อมด้วยคุณภาพและคุณธรรม**
 1. มุ่งให้อาชีพครูเป็นอาชีพชั้นแนวหน้า เจริญก้าวหน้าเพื่อครูและระบบสหกรณ์ครูที่เข้มแข็งและบริหารจัดการดี เพื่อสวัสดิการและการพัฒนาครูในทุกเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้ครูมีความเป็นอยู่ที่ดี ปราศจากหนี้สิน ดำรงความเป็น “ครู” ได้
 2. เร่งวางระบบให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษาได้พัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง และสามารถสอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูได้ แผนพัฒนาครูที่เร่งด่วน คือ
 - ภายในเวลา 2 ปี ครูทุกคนรวมทั้งครูโรงเรียนอาชีวะต้องได้รับการอบรมจนใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตได้
 - ครูภาษาอังกฤษต้องผ่านหลักสูตรเข้มข้นกับเจ้าของภาษา
 - ผู้บริหารต้องมีทักษะการบริหารและภาวะความเป็นผู้นำ
 3. รัฐต้องสรรหาคนเก่ง คนดีเป็นครู โดยเฉพาะสายที่ขาดแคลน ตั้งแต่บัดนี้ โดยคัดเลือกให้ทุน นักเรียนที่เรียนดี ประพฤติดี และจะต้องคอยดูแล แนะนำตลอดระยะเวลาการศึกษา
 4. ยกย่องครู ผู้บริหารมืออาชีพที่ดำเนินชีวิตเรียบง่าย ประหยัด ปลอดอบายมุข และใน ขณะเดียวกัน ครูที่ทำผิดจรรยาบรรณครูต้องถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพและถูกลงโทษ
 5. สนับสนุนให้ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารในสถานศึกษา ชั่วโม่งการสอน สักส่วนนักเรียน เพื่อให้ครูสามารถอุทิศเวลากับการสอน หรืองานส่งเสริมวิชาการ ผู้บริหารต้องทุ่มเทให้กับกิจการของสถานศึกษาและคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามแผนงานทุกด้าน

2. กระบวนการสู่ความเป็นเลิศ

• ระบบประเมินคุณภาพ

สนับสนุนให้โรงเรียนทั่วประเทศทยอยเข้าสู่ระบบการประเมินคุณภาพ ภายในรูปแบบสากลที่ประยุกต์กับประเทศไทย โดยองค์กรมหาชนอิสระที่เป็นกลาง เพื่อให้ครู/ผู้บริหารคุ้นเคยกับวัฒนธรรมการประเมินคุณภาพอย่างสร้างสรรค์ในแง่ที่เป็นกระบวนการที่วัดผลเพื่อความก้าวหน้าของตนมิใช่เพื่อลงโทษ เป็นการช่วยให้สถานศึกษามีความพร้อมที่จะผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกตาม พ.ร.บ.การศึกษา แห่งชาติ สถานศึกษาที่ผ่านการประเมินควรได้รับงบประมาณเพิ่มเป็นแรงจูงใจ

• ปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

ให้ทันโลก ทันสมัยอยู่เสมอ และเชื่อมโยงกับนโยบายด้านอื่นๆ โดยเฉพาะนโยบายแรงงาน สาธารณสุข เศรษฐกิจ เกษตร เพื่อความเป็นเอกภาพและก่อประโยชน์อย่างแท้จริงต่อประชาชนทุกคน ทุกกลุ่มอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้เกษียณงานซึ่งต้องการทำงานอื่น

1. หลักสูตรทุกระดับต้องได้รับการประเมินและปรับปรุงเป็นระยะๆ โดยคณะทำงานซึ่งประกอบด้วย ภาครัฐ เอกชน สาขาอาชีพอื่นๆ รวมทั้งเกษตรกร เพื่อให้ผู้เรียนมีความสมดุลทางสติปัญญา อารมณ์ พร้อมด้วยคุณธรรม มีจิตสำนึกต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ด้วยหลักสูตรที่ทันต่อยุคสมัย ใช้ได้ในชีวิตจริง แต่ละท้องถิ่น มีความหลากหลาย ยืดหยุ่น ไม่ซ้ำซ้อน ที่สำคัญ คือมีภาคปฏิบัติ และเสนอวิชาเลือกที่ ตรงกับความต้องการของสังคม ตัวอย่างเช่น การประกอบการ สาขาต่างๆ การบริหารจัดการ ฯลฯ

2. สนับสนุนการศึกษาของสงฆ์และทุกศาสนา เพื่อสืบทอดศาสนทายาทและสืบสานหลักธรรม ทุกศาสนา

3. สนับสนุนการศึกษา เพื่อคนพิการ และการศึกษาพิเศษ เพื่อให้ทุกคนเป็นสมาชิกที่มีคุณภาพของสังคม

4. สนับสนุนให้อุดมศึกษาของรัฐและเอกชนพัฒนาคุณภาพและศักยภาพเต็มที่เพื่อเป็นแกนหลักในการพัฒนาประเทศทุกด้าน

5. กำหนดเกณฑ์มาตรฐานแห่งชาติสำหรับผู้เรียนแต่ละระดับและวัดผลด้วยข้อสอบมาตรฐานกลาง ดังนี้

เด็กปฐมวัย	มีพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ ปัญญา สมวัย พร้อมทั้งจะเข้าเรียนชั้น ป.1 ต่อไป
จบชั้น ป.6	- ต้องสามารถฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทยได้ดี สื่อสารภาษาอังกฤษระดับเบื้องต้นได้ - คิดเลขคล่องแคล่ว มีความรู้พื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ ได้ฝึกใช้เครื่องมือ เครื่องจักรใกล้ตัวอย่างง่าย ๆ ได้ฝึกดนตรี กีฬา ศิลปะ อย่างน้อยคนละ 1 ชนิด (ควรเป็นของไทย)
จบชั้น ม.3 (ภาคบังคับ)	- ใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษได้ - มีความรู้ภาษาสากลเพิ่มอีก 1 ภาษา ตามความถนัดและความสนใจ - ร่วมกิจกรรมชมรมศิลปะ ดนตรี กีฬาไทย อย่างน้อย 1 ชมรม - ผ่านกิจกรรมเพื่อศาสนาหรือสาธารณประโยชน์ - ผ่านการฝึกอาชีพอย่างน้อย 1 หลักสูตรพร้อมการฝึกงาน
จบชั้น ม.6 (การศึกษา ได้ดี	- ใช้คอมพิวเตอร์ได้ดี อ่าน เขียน พูด ฟัง ภาษาอังกฤษและภาษาสากล

พื้นฐาน)	- มีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แก่ชุมชนหรือศาสนา ร่วมกิจกรรมชมรม เสริมวิชาการ 1 ชมรม
	- ในสายอาชีพ ต้องผ่านการฝึกงานจนทำงานได้ ในสายสามัญต้องได้ เรียนหลักสูตรวิชาชีพอย่างน้อย 1 วิชาและได้ฝึกงาน
อุดมศึกษา	- ต้องเขียน อ่าน พูด ฟังใช้ภาษาที่สอง และเทคโนโลยีสารสนเทศได้ อย่างคล่องแคล่ว เป็นปัญญาชนที่เป็นเลิศทางวิชาการ ผ่านการ ฝึกงาน อย่างน้อย 1 ภาคการศึกษา พร้อมทำงานได้อย่างสร้างสรรค์
	- มีกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แก่ชุมชน หรือศาสนา วัฒนธรรมในช่วง ปิดภาค

เชื่อมโยงโรงเรียนกับชีวิตและการทำงาน

● การศึกษาไทยต้องมุ่งสร้างเยาวชนให้ทุกคนที่จบการศึกษาระดับ 9 ปี ต้องสามารถทำงาน ประกอบอาชีพพื้นฐานได้ จากการได้เลือกเรียนหลักสูตรวิชาชีพอย่างน้อย 1 วิชา และผ่านประสบการณ์การทำงาน ใน การนี้ต้องเปลี่ยนทัศนคติคุณค่าของการทำงานของเด็กไทยแต่้วยเยาว์

● ทุกส่วนในสังคมต้องให้ความสำคัญกับการศึกษาสายอาชีพให้มีศักดิ์ศรีทัดเทียมกับการศึกษาสาย สมัญ ยกระดับการศึกษาและปรับโครงสร้างสายอาชีพให้ทันสมัย มีคุณภาพ ผลิตรคนทำงานได้จริง โดยแบ่งเป็น สองสาย ซึ่งสามารถเทียบโอนกันได้ ดังนี้

1. สายที่เน้นทั้งวิชาการและการสร้างทักษะปฏิบัติซึ่งเรียนต่อถึงปริญญาตรี ได้มีระบบฝึกงานกับภาคเอกชน
2. สายที่เน้นทักษะอาชีพ ซึ่งเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนที่มีความรู้ต่ำกว่า ป.6 เข้าเรียนได้และมีระบบช่างฝึกหัด (apprenticeship) ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้รับเบี้ยเลี้ยงขณะเรียนด้วย

● พรรคไทยรักไทยเล็งเห็นความจำเป็นที่ต้องเร่งรัดการออก “พ.ร.บ. การอาชีวศึกษาและการฝึกอบรม แห่งชาติ” โดยด่วน เพื่อเป็น “การศึกษาระดับประชาชน” ที่เป็นระบบต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อเพิ่มขีดความ สามารถทั้งแก่ผู้เรียนสายอาชีพ ซึ่งถูกละเลยมาตลอด แก่คนพิการ และประชาชนที่พลาดโอกาสทางการศึกษาอีกกว่า 30 ล้านคน นอกจากนี้เพื่อเป็นการขยายการอุดมศึกษา ด้วยเหตุที่ในอนาคตอันใกล้จะมีผู้จบการศึกษาระดับพื้นฐาน 12 ปี มาก ขึ้น ต่างก็จะทำตามค่านิยมที่มุ่งเข้าสู่การศึกษาสายสามัญและมหาวิทยาลัย ซึ่งไม่อาจรองรับได้อย่างแน่นอน พ.ร.บ.การ อาชีวศึกษาฯ ฉบับนี้ ควรมีสาระสำคัญดังนี้

1. ระบบทวิภาคี เพื่อให้ผู้เรียนเข้าฝึกงานในสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนสลับกับการเรียนภาคทฤษฎีใน สถานศึกษา โดยให้สภาอุตสาหกรรม หอการค้า สมาพันธ์ เป็นแกนนำในการจัดการฝึกอาชีพ
2. ระบบช่างฝึกหัดดังกล่าวข้างต้นซึ่งได้รับการยอมรับทางกฎหมาย
3. แรงจูงใจแก่ภาคเอกชนอย่างจริงจัง เช่น มาตรการลดหย่อนภาษีแก่สถานประกอบการที่ให้การสนับสนุนการ ฝึกอบรมหรือจัดการฝึกอบรม หรืออาจให้เป็นเงินคูปองรายหัวแทนการขอเบิกเงินลดหย่อนภาษี
4. ให้มี “คณะกรรมการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมอาชีพแห่งชาติ” ที่รับผิดชอบควบคุมการฝึกอบรมอาชีพใน ลักษณะไตรภาคี (กระทรวงศึกษา/กระทรวงแรงงาน/องค์กรภาคเอกชนทั้งนายจ้างและ ลูกจ้าง) มีหน้าที่บริหาร “กอง ทุนฝึกทักษะอาชีพ” ซึ่งได้รับงบประมาณจากเงินอุดหนุนของรัฐ สถานประกอบการ และเงินสมทบจากพนักงาน

5. ระบบมาตรฐานวิชาชีพแห่งชาติ ซึ่งกำหนดมาตรฐานระดับต่างๆ ตั้งแต่พื้นฐานจนถึงระดับสูงในสาขาอาชีพหลากหลาย ควบคุมโดยองค์กรวิชาชีพที่เป็นกลาง ซึ่งเป็นผู้ออกไปประกาศนียบัตรวิชาชีพโดยจะมีส่วนช่วยกำหนดค่าจ้างและเงินเดือนอย่างเป็นธรรม
6. วางระบบให้ผู้เรียนมีสมุดบันทึกการเรียนรู้ เพื่อบันทึกประวัติการอบรมประจำตัวเป็นทางการเพื่อความสะดวกในการโอนย้ายข้ามระบบหรือการสมัครงานทั้งในและนอกประเทศ

จุดยืนนโยบายการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

- **เปิดโรงเรียนให้ประชาชนทุกกลุ่ม ทุกวัย**
- **ความเป็นเลิศทางการศึกษา ต้องจัดให้ประชาชนทุกกลุ่ม ทุกวัย ทุกเวลาของชีวิต**
 สิ่งนี้จะเกิดขึ้นได้เมื่อคนไทยทุกคนมีทัศนคติว่า การศึกษาเป็นเรื่องของคนไทยทุกคน ไม่ใช่เฉพาะรัฐบาลหรือโรงเรียนเท่านั้น ทุกคนต้องร่วมพลังจับมือกันปฏิรูปการศึกษาและทุกคนมีสิทธิ์ที่จะเรียนเมื่อใดก็ตาม แม้ว่าพื้นฐานความรู้เดิมจะต่ำกว่า ป.4 ก็ตาม
- **พรรคไทยรักไทยขอสนับสนุนนโยบายการคืนโรงเรียนให้ชุมชน ด้วยการให้เปิดโรงเรียนให้ประชาชนสามารถเข้าไปช่วยทำประโยชน์ให้โรงเรียน**
 ทั้งกำลังกาย ทรัพย์และปัญญา พร้อมทั้งใช้ประโยชน์จากโรงเรียน ประชาชนอาจเป็นอาสาสมัครช่วยทำงานตามความถนัด เช่น สอดส่องลูกหลานจากภัยสังคม ยาเสพติด สอนภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น และอาจเข้าไปใช้ห้องสมุด สนามกีฬาในช่วงเย็นเสาร์-อาทิตย์ ศูนย์การเรียนรู้เพื่อ ชุมชนอาจใช้พื้นที่ในโรงเรียนนี้เอง เมื่อใดที่ประชาชนรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนเป็นเจ้าของโรงเรียน ประชาชนก็จะดูแลและพัฒนาโรงเรียนเป็นอย่างดี
- **พรรคไทยรักไทยขอเชิญชวนให้ทุกท่านในสังคมร่วมพลัง จับมือกันสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อคุณภาพชีวิตของคนไทยทุกคน ทุกวัย**
 โดยให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้หลักในระบบและแหล่งการเรียนรู้ที่กระจายไปทั่วประเทศ เช่น วัด โบสถ์ มัสยิด ศูนย์วัฒนธรรม พิพิธภัณฑ์ สวนสาธารณะ ศูนย์กีฬา วนอุทยาน สื่อมวลชนทุกประเภท และโดยเฉพาะห้องสมุด
 งบประมาณส่วนหนึ่งจะต้องได้รับการจัดสรรโดยคำนึงถึงการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ ห้องสมุดแห่งชาติจะต้องได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยและมีชีวิตทันที เปิดกว้างให้ประชาชนสามารถใช้บริการหลากหลายในราคาย่อมเยา ทุกจังหวัดจะต้องมีห้องสมุดประชาชนที่มีเครือข่ายสารสนเทศภายใน 4 ปี
- **ลงทุนเพื่อการศึกษาอย่างคิดใหม่ ทำใหม่**
 วันนี้ทั้งภาครัฐและภาคประชาชนจำเป็นต้องทบทวนบทบาทของแต่ละฝ่ายด้านการศึกษา คนไทยทุกคนทุกสถาบันต้องหันมาแบ่งปันความรับผิดชอบในการระดมสรรพกำลังเพื่อการศึกษา ในส่วนของรัฐบาลต้องให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาอย่างจริงจังและมีทิศทางชัดเจน พอสรุปสาระหลักได้ดังนี้
 1. การจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาควรให้ความสำคัญแก่การพัฒนาบุคคลก่อนอื่นใด และสนับสนุนการจัดงบประมาณตามรายหัว

2. กระทรวงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยเฉพาะกระทรวงแรงงาน สาธารณสุข และมหาดไทย ต้องร่วมกันสำรวจทรัพยากรทางการศึกษาทั่วประเทศ เพื่อลดความซ้ำซ้อนและให้ใช้ประโยชน์สูงสุดร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษา อู่ปรกรณ์ บุคลากร หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น หน่วยงานเพื่อการศึกษาที่ยังขาดแคลน เช่น ศูนย์สนับสนุน การศึกษาเพื่อเด็กด้อยโอกาส โดยเฉพาะวัยรุ่น กลุ่มเด็กพิเศษ เช่น คนพิการ เด็กปฐมวัย ฯลฯ หรือศูนย์การเรียนรู้ตลอด ชีวิตที่ทันสมัยก็จะเกิดขึ้นตามความต้องการของชุมชนได้อย่างรวดเร็วในโรงเรียนหรืออาคารที่มีอยู่แล้ว

3. ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาทุกประเภทและทุกรูปแบบ เช่น จากเงินบริจาคเพื่อศาสนา รายได้ของ กองสลาก ภาษีท้องถิ่น ฯลฯ

4. ให้ผู้บริจาคเพื่อการศึกษา รวมทั้งการศึกษาเอกชนขอลดหย่อนภาษีเงินได้ ได้เพิ่มขึ้น

5. มีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนให้เอกชนลงทุนเพื่อการศึกษาและฝึกอบรม โดยผ่อนคลายระเบียบราชการ และให้สิทธิพิเศษด้านภาษี อาทิ

1) รัฐจะไม่ลงทุนและแข่งขันในพื้นที่หรือสาขาวิชาเดียวกัน

2) โครงการ BOI เพื่อการศึกษา เช่น โรงเรียน มหาวิทยาลัย ขอลดหย่อนภาษีได้ในระยะลงทุนเบื้องต้น โดยเฉพาะในกรณีซื้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ กระดาษ ฯลฯ

6. มีสวัสดิการเพื่อการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสอย่างแท้จริง

1) ให้ผู้มีรายได้น้อย ได้เรียนพร้อมกับทำงาน โดยสนับสนุนให้มีโอกาสทำงานในสถานศึกษาก่อนผู้อื่น

2) สนับสนุนให้เยาวชนโดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสได้ทำงานระหว่างปิดภาค

3) จัดโครงการเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาระยะยาวดอกเบี้ยต่ำแก่ผู้ด้อยโอกาส เน้นระดับ ม.ต้น ม.ปลาย และอุดมศึกษา โดยพิจารณาจากผลการเรียนความประพฤติ (ปลอดยาเสพติด) และ กิจกรรมเพื่อชุมชนอย่างต่อเนื่อง พร้อมบันทึกเลขประจำตัวบัตรประชาชน เพื่อเป็นหลักประกันในการติดตามหนี้เงินกู้ยืมหลังสำเร็จการศึกษาแล้ว

7. ผู้เรียนนำค่าเล่าเรียนที่ใช้ในสถาบันพัฒนาทักษะที่รัฐกำหนดมาลดหย่อนภาษีได้

นโยบายการศึกษาและวัฒนธรรม

บทเรียนจากความระส่ำระสาย ของระบบเศรษฐกิจไทยและเอเชีย ทำให้เราต้องเร่งทบทวน นโยบายด้านการศึกษา ตลอดจนปรัชญาการศึกษาที่จะสร้างให้เด็กไทยมีฉันทะทางปัญญาและวินัยแห่ง ปัญญา สามารถใช้ปัญญาสรรค์สร้างความคิด และความรู้ต่างๆ ด้วยตนเองดูความคิดที่ป็นได้ โดยมี วินัยแห่งปัญญาเพื่อพัฒนาเด็กไทยเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 อย่างเหมาะสมกับศักยภาพแห่งตนที่จะเลือกเข้าสู่ โลกาภิวัตน์ตามความถนัด โดยมีฐานของประวัติศาสตร์ทางวัฒนธรรมที่ชัดเจนและมั่นคง รวมทั้งการ ส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาการศึกษาของชาติในทุกระดับ

● พรรคจึงมีนโยบายการศึกษาและวัฒนธรรม ดังนี้

ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา เพื่อวาง ฐานการพัฒนาเด็กไทยอย่างมีคุณภาพ และยั่งยืน ด้วยการเน้นการอบรมให้เด็กมีฉันทะทางปัญญา และวินัยแห่งปัญญา และสามารถใช้อุปมาอุปไมยสรรค์สร้างความคิด และความรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเอง ให้รู้จัก

ฝันแต่ไม่ใช่เพื่อฝัน ปรับปรุงบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของชาติทั้งในระดับอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาให้สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษา เพื่อการพัฒนาเด็กไทยภายใต้กรอบวินัยแห่งปัญญา เข้มงวดต่อการคัดเลือกบุคลากรที่จะเข้าสู่วิชาชีพครูด้วยการเน้นประสิทธิภาพและทัศนคติที่ดีต่อการเรียน และการสอนที่มีคุณภาพโดยไม่คุกคามต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก และส่งเสริมการสร้างทัศนคติที่ดีของครูเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของสังคมไทยและของโลกรวมทั้งพัฒนาการของเด็ก ส่งเสริมให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการให้การศึกษาในทุกระดับให้ได้รับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เรียนรู้กับวิทยาการต่างๆ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกเพื่อให้สามารถปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมและพลวัตตามสถานการณ์อย่างทัน่วงที

ในระดับอุดมศึกษาจะเร่งพัฒนาคุณภาพของบัณฑิต เพื่อให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ สามารถก่อประโยชน์แก่ตนเองและสังคมส่วนรวม โดยมีความสามารถในการพัฒนาตนเองอย่างเหมาะสม เพราะได้รับการศึกษาอบรมในระดับอุดมศึกษามาแล้ว ขณะเดียวกันบัณฑิตในทางสังคมศาสตร์จะต้องมีความสามารถนำความคิดสร้างสรรค์ต่อสังคม สามารถให้คำตอบแก่สังคมได้อย่างมีคุณค่า และมีความหลากหลายตามความเป็นจริงของโลกยุคใหม่ โดยจะเร่งส่งเสริมการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอน คุณภาพของผู้สอน ตลอดจนอุปกรณ์การศึกษาต่างๆ ที่จำเป็น

ให้ความสำคัญอย่างยิ่งยวดกับการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้เป็นคลังแห่งความรู้และข้อมูลข่าวสาร ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญที่จะตอบสนองการใช้ประโยชน์ของหน่วยงานเอกชนและรัฐ

ในระดับอาชีวศึกษานั้น จะให้ความสำคัญแก่วิทยาลัยวิชาชีพต่างๆ เพราะถือว่าวิทยาลัยวิชาชีพเป็นหัวใจของการคงอยู่ของระบบเศรษฐกิจไทยยุคใหม่ และคุณภาพของผลผลิตของวิทยาลัยวิชาชีพ คือหัวใจของอนาคตเศรษฐกิจไทย โดยจะให้การสนับสนุนเป็นพิเศษแก่กลุ่มวิชาชีพเป้าหมาย พร้อมทั้งเร่งเพิ่มคุณภาพของนักศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการในโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่ ส่งเสริมความร่วมมือทางเทคนิควิชาการ และทักษะระหว่างวิสาหกิจในต่างประเทศหรือสถานศึกษาในต่างประเทศ เพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ ถ่ายทอดความรู้และทักษะต่าง ๆ มาสู่วิทยาลัยวิชาชีพของไทยตามความเหมาะสม ความถนัด ความพร้อมและศักยภาพของแต่ละสถาบัน เพื่อเพิ่มพูนทักษะของบุคลากรและผู้สำเร็จการศึกษา ส่งเสริมให้วิทยาลัยวิชาชีพใช้ประโยชน์อย่างสูงสุดจากการรับการถ่ายทอดทักษะจากต่างประเทศ มาถ่ายทอดเพื่อยกระดับคุณภาพฝีมือแรงงานให้สูงขึ้นด้วยระบบการศึกษานอกโรงเรียนหรือระบบการศึกษาเสริมเพื่อช่วยลดปัญหาการขาดทักษะฝีมือแรงงานที่มีคุณภาพ

สำหรับโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่ ส่งเสริมการเรียนการสอนของระบบการศึกษานอกโรงเรียนอย่างกว้างขวางเพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต โดยให้บริการด้านการเรียนการสอนในวิทยาการต่างๆ อย่างหลากหลายเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยจะให้ความสำคัญต่อการศึกษานอกโรงเรียนเท่าเทียมกับการศึกษาในระบบโรงเรียน

ให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาที่สองสำหรับเด็กและเยาวชน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการเรียนรู้ การรับ การถ่ายทอดทางเทคนิคและวิชาการ ตลอดจนทักษะ รวมทั้งสร้างโอกาสในการเข้าสู่โลกาภิวัตน์ตามความถนัดและศักยภาพแห่งตน

ส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีศักยภาพในการฝึกอบรมทักษะและเทคโนโลยีต่างๆ ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพฝีมือแรงงาน โดยสนับสนุนการรับรองหลักสูตร และการให้สิทธิประโยชน์ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการฝึกอบรม

ส่งเสริมให้ครูได้รับการลาพักเป็นกรณีพิเศษเพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพ พัฒนาประสิทธิภาพการสอน และทัศนคติการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผล

ส่งเสริมให้เด็กไทยสามารถเรียนรู้ และเลือกใช้ประโยชน์จากวัฒนธรรมและอิทธิพลโลกาภิวัตน์ เพื่อมาเสริมความลึกซึ้งและทักษะในการเข้าใจโลกอันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมตามครรลองที่ดี และเลือกเข้าสู่โลกาภิวัตน์ตามความถนัดและศักยภาพแห่งตน

ในระบบการศึกษาไทยนั้น จะต้องให้มีคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่เป็นหน่วยงานอิสระไม่อยู่ในระบบราชการ เพื่อให้หน่วยงานนี้มีหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การเรียนการสอน เพื่อเสนอแนะต่อรัฐบาลและรัฐสภาทุกปี

องค์ความรู้ของมนุษยชาตินั้นไม่มีขีดจำกัดในเรื่องพรมแดน เชื้อชาติและศาสนา องค์ความรู้ของมนุษยชาติเหล่านี้ควรจะเป็นพลังความรู้เสริมต่อเด็กไทยและประชาชนผู้ใฝ่รู้ พรรคจะมุ่งมั่นสร้างระบบหอสมุดแห่งประชาชนที่จะนำองค์ความรู้ของมนุษยชาติเหล่านั้นมารวบรวมไว้ เพื่อมาเสริมระบบการศึกษาที่มีอยู่เดิม

ส่งเสริมระบบห้องสมุดดังกล่าวให้เป็นหัวใจของผู้ใฝ่รู้ พัฒนาให้ห้องสมุดเป็นแหล่งรวมของสรรพวิชาต่างๆ ทั้งของไทยและนานาชาติ เร่งพัฒนาระบบห้องสมุดให้เป็นแหล่งความรู้ที่มีคุณภาพสำหรับประชาชนที่จะเข้าถึงวิทยาการนั้นๆ ได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย โดยเป็นบริการที่รัฐจัดให้แก่ประชาชนและพัฒนาให้สามารถเชื่อมโยงกับห้องสมุดที่มีอยู่ในประเทศและต่างประเทศตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ

ส่งเสริมและพัฒนากิจการพิพิธภัณฑ์ด้านศิลปะและเทคโนโลยีให้เป็นแหล่งส่งเสริมการศึกษาของเด็กไทยและประชาชนผู้ใฝ่รู้ ให้สามารถนำไปประยุกต์ทางความคิดเพื่อใช้ประโยชน์อย่างหลากหลายในการดำเนินชีวิต นอกจากนี้สิ่งเหล่านี้จะช่วยเสริมให้กระบวนการศึกษาของเยาวชนไทยมีมิติของความเป็นมนุษย์อย่างครบถ้วน

สนับสนุนให้องค์กรภาครัฐและเอกชน ทั้งในส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น มีส่วนร่วมต่อการพัฒนาการศึกษาอย่างจริงจังควบคู่กับการสร้างเอกภาพในการบริหาร และการจัดการด้านการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับการศึกษาของชาติให้ก้าวหน้าอย่างยั่งยืน พัฒนาสถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนให้มีการวัดความสามารถที่เหมาะสมต่อการพัฒนาคุณภาพนักกีฬา โดยให้การสนับสนุนเป็นพิเศษ

ด้านงบประมาณ ซึ่งจะเน้น ที่การนำงบประมาณไปใช้ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมพื้นฐาน ทักษะและ ความสามารถในการเชิงกีฬาของนักกีฬา มากกว่าที่จะนำไปสร้างสิ่งปลูกสร้างที่ไม่จำเป็น การนำความรู้ด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้านการศึกษามาประยุกต์ใช้ในการยกระดับคุณภาพการกีฬาของประเทศ ดูแลสวัสดิการของนักกีฬาให้ได้รับสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสมเพื่อตอบแทนกับชื่อเสียง เกียรติคุณ ที่นักกีฬา ได้กระทำให้แก่ประเทศชาติ

นโยบายการศึกษาของพรรคประชากรไทย

จะส่งเสริมให้ประชาชนชาวไทย โดยเฉพาะเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติ ได้รับการศึกษา ขั้นมูลฐานโดยทั่วถึง และจะปรับปรุงสถาบันการศึกษาทุกระดับให้มีคุณภาพมาตรฐาน และจำนวนเพียงพอกับความต้องการ พร้อมกับส่งเสริมกิจการด้านศาสนาทุกศาสนา จะอนุรักษ์ พัฒนา และสร้างสรรค์ศิลปะ โบราณวัตถุ วัฒนธรรม และประเพณีอันดีงาม ให้เป็นสมบัติของชาติ จะเร่งส่งเสริมและระดมวงศ์ให้ ประชาชนมีจิตสำนึกในความรักชาติ

นโยบายการศึกษาของพรรคประชาธิปัตย์

“สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เชิดชูวิชาชีพครู ส่งคุณภาพทุกระดับ”

พรรคประชาธิปัตย์ มุ่งมั่นที่จะสร้างศตวรรษใหม่ของการศึกษาไทย เพื่อให้สังคมไทยเป็น “สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต” อย่างแท้จริง ด้วยตระหนักดีว่าในโลกแห่งศตวรรษใหม่ ประเทศไทยจะมีศักยภาพในการแข่งขันกับนานาชาติอย่างมีศักดิ์ศรีบนพื้นฐานของการพัฒนาที่มั่นคง ยั่งยืน และพร้อมด้วยคุณภาพได้ โดยนำการศึกษาสู่ทุกคน เป็นเสมือนการลงทุนเพื่ออนาคตของชาติ เป็นรากฐานของความร่มเย็นเป็นสุขของสังคม อันก่อเกิดให้เป็นพลังสำคัญในการผลักดันประเทศไทยให้ก้าวหน้า และอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรีบนเวทีประชาคมโลก นโยบายของพรรคประชาธิปัตย์จึงประกอบด้วยสามภูมิของการศึกษา คือ

1. **ภูมิคุ้มกัน** ด้วยการบริหารจัดการศึกษาให้ประชาชนทุกช่วงทุกวัยของชีวิตสามารถด้านทานสิ่งเลวร้าย ซึ่งเป็นพิษภัยรอบด้าน กล้าเผชิญสถานการณ์และแก้ไขปัญหาด้วยวิถีทางที่ เป็นธรรม
2. **ภูมิคุ้มครอง** ดำเนินนโยบายคุ้มครองสิทธิและโอกาสในการศึกษาของประชาชนทุกคน ทุกพื้นที่ ให้ได้รับสิทธิและโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน และจะคุ้มครองสวัสดิการและการผดุงศักดิ์ศรีของวิชาชีพครูอย่างเต็มที่
3. **ภูมิคุ้มค่า** ดำเนินนโยบายจัดสรรทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพคุ้มค่า โดยเน้นให้ประชาชนทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประกันคุณภาพทางการศึกษา

ซึ่งพรรคประชาธิปัตย์ได้กำหนดนโยบายและมาตรการ 13 ด้าน อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม ดังนี้

1. นโยบายปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นเอกภาพและครบวงจร : พันธกิจร่วมกันของทุกคนและ ทุกฝ่าย

พรรคประชาธิปัตย์ถือว่าการปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นพันธกิจสำคัญในการพัฒนาประเทศสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยต้องดำเนินการให้ทุกฝ่ายมีวิสัยทัศน์และนำไปปฏิบัติอย่างมีเอกภาพและครบวงจรเพื่ออนาคตที่ยั่งยืนของประเทศชาติ พรรคประชาธิปัตย์จึงเร่งระดมสรรพความคิดและทรัพยากร เพื่อเปิดศตวรรษใหม่ให้การ

ศึกษาไทยด้วยแนวทางหลักที่เต็มรูปแบบและสัมพันธ์เชื่อมโยงอย่างเป็นรูปธรรมกับนโยบายด้านอื่นๆ ของพรรค ดังนี้

1.1 ช่วยเหลือการปฏิบัติงานของสำนักงานปฏิรูปการศึกษาอย่างเต็มรูปแบบ

สนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานปฏิรูปการศึกษาอย่างเต็มที่ ทั้งการจัดสรรงบประมาณและการประสานงาน เพื่อช่วยวางรากฐานและดำเนินการตามภารกิจให้ลุล่วงและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.2 เอกภาพในเชิงนโยบาย ยืดหยุ่นหลากหลายในทางปฏิบัติ

กำหนดนโยบายปฏิรูปการศึกษาที่เป็นเอกภาพ โดยการประสานความเข้าใจและวิสัยทัศน์ของทุกหน่วยงาน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ทุกฝ่าย มีแนวปฏิบัติที่ยืดหยุ่นหลากหลายสามารถปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินการได้ตามความเหมาะสม

1.3 ปรองดองเนื่องเรื่องการเมืองการมีส่วนร่วม เพื่อบรรลุเป้าหมายปฏิรูปการศึกษา

ดำเนินการปรองดองอย่างต่อเนื่องให้ทุกฝ่ายเข้าใจถึงบทบาทและความสำคัญของการมีส่วนร่วมเพื่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิรูปการศึกษา

2. นโยบายกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม : หัวใจของการปฏิรูปการศึกษา

ปฏิรูประบบและกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ประกอบด้วยรูปแบบและหลักสูตรที่หลากหลาย ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการช่วยให้ผู้เรียนค้นพบศักยภาพของตนเองและพัฒนาได้เต็มศักยภาพ โดยให้ความสำคัญกับการเรียนรู้คุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยกำหนดมาตรการ ดังนี้

2.1 ดำเนินการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ช่วยค้นพบศักยภาพของแต่ละบุคคล

ดำเนินการให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นครู ผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนบุคลากรทางการศึกษาต่างๆ ให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการ วิธีการและทักษะการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถค้นพบศักยภาพของแต่ละบุคคล

2.2 ให้ชีวิตจริงเป็นบทเรียนที่มีคุณค่า ช่วยผู้เรียนใฝ่รู้ใฝ่ศึกษา

ส่งเสริมให้ชีวิตจริงเป็นองค์ประกอบสำคัญของบทเรียนที่มีคุณค่า สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น อันจะก่อประโยชน์ให้ผู้เรียนมีความใฝ่รู้และใฝ่ศึกษาตลอดไป

2.3 ค้นคว้าหาความรู้ด้วย ส ข จี ปุ ลิ และหลักการศึกษา 4 ประการ

ส่งเสริมให้ผู้เรียน ค้นคว้า และแสวงหาความรู้ด้วยหลักของ ส ข จี ปุ ลิ (ฟัง) จี (คิด) ปุ (ถาม-ค้นคว้า) ลิ (เขียน) และหลักของการศึกษา 4 ประการ คือ พุทธศึกษา จริยศึกษา พลศึกษา และหัตถศึกษา

2.4 จัดตั้งศูนย์ภูมิปัญญาไทยในทุกภูมิภาค นำความภูมิใจของชาติคืนสู่สังคมไทย

จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาไทยในภูมิภาค เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณค่าและเป็นมรดกทางวัฒนธรรม เพื่ออนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยไม่ให้สูญหายไปกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคม

2.5 ร่วมมือทุกฝ่าย กระจายแหล่งการเรียนรู้ รักษาภูมิปัญญาและเอกลักษณ์ไทย

ประสานความร่วมมือกับทุกหน่วยในสังคมไทย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการจัดตั้งแหล่งส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย อาทิ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พิพิธภัณฑ์และลานกีฬาต่างๆ ให้กระจายทั่วประเทศอย่างเหมาะสม ตลอดจนจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตใจ ระเบียบวินัย และจริยธรรมอันดีแบบอย่างไทย เพื่อรักษาคุณค่าแห่งภูมิปัญญาและเอกลักษณ์ของสังคมไทยให้อยู่คู่เด็กและเยาวชนไทยสืบไป

3. นโยบายพัฒนาและดูแลครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา : หลักชัยและอนาคตของบ้านเมือง

วิชาชีพครูเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ เป็นกำลังในการแข่งขันกับนานาชาติ ดังนั้น การปรับเปลี่ยนและพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีศักดิ์ศรีและได้รับการตอบแทนอย่างเหมาะสม จึงเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่ง พรรคประชาธิปัตย์จะดำเนินการอย่างจริงจัง ด้วยมาตรการที่สัมพันธัมและเกี่ยวเนื่องกับมาตรการเดิมและนำเสนอมาตรการใหม่ ๆ ที่จะเป็ประโยชน์ ดังนี้

3.1 กำหนดยุทธศาสตร์เพิ่มแรงจูงใจ นำคนเก่งรุ่นใหม่สู่วิชาชีพครู

ปรับระบบการศึกษาให้สามารถคัดเลือกคนดีคนเก่งที่สุดของแต่ละท้องถิ่น เข้ามาสู่วิชาชีพครูควบคู่กับการเพิ่มเส้นทางในการเป็นครู โดยให้บัณฑิตปริญญาตรีจากทุกสาขาวิชาสามารถเป็นครูได้ และกำหนดแรงจูงใจและมาตรการพิเศษ อาทิ ศึกษาความเป็นไปได้ของการนับอายุราชการให้ตั้งแต่เริ่มเรียนครู เร่งปลดภาระหนี้สินทั้งในและนอกระบบ ลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีเงินได้ ให้ค่าตอบแทนพิเศษสำหรับครูบางสาขาที่ขาดแคลน คิดกลไกให้รางวัลครูดีเด่น เป็นต้น เพื่อช่วยยกระดับครูให้มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดีขึ้น และดึงดูดคนรุ่นใหม่ที่มีความสามารถให้ประกอบวิชาชีพนี้อย่างมีศักดิ์ศรีได้ตลอดไป

3.2 กำหนดแผนพัฒนาวิชาชีพครูในลักษณะโครงการแห่งชาติ

ดำเนินการกำหนดแผนการพัฒนาวิชาชีพครูในลักษณะของโครงการแห่งชาติ โดยจัดตั้ง คณะกรรมการสร้างและพัฒนาครู อันจะนำมาสู่ความก้าวหน้าและมั่นคงในอาชีพครู

3.3 ยกย่องเงินเดือนและสิทธิประโยชน์ตอบแทนให้สูงขึ้นสมศักดิ์ศรีวิชาชีพครู

ออกกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์ โดยให้มีบัญชีเงินเดือนที่เป็นการเฉพาะและเงินเดือนที่เหมาะสม ในระดับที่สามารถจะดำรงชีพได้อย่างสมศักดิ์ศรีเพื่อคู่ครุทธานในวิชาชีพครูให้กลับคืนมาโดยเร็วที่สุด รวมทั้งผลักดันการจัดตั้งกองทุนพัฒนาและส่งเสริมครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา จัดตั้งศูนย์ส่งเสริม ยกย่องและให้รางวัล

3.4 ผลักดันองค์กรวิชาชีพครูอิสระ เพื่อเป็นเข็มทิศชี้ทางการศึกษาที่ทรงประสิทธิภาพ

เร่งผลักดันเพื่อสร้างองค์กรกลางของครูที่มีความเป็นอิสระ อาทิ สมาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเป็นพลังชี้ทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

3.5 ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมใหม่

จัดตั้งศูนย์มัลติมีเดียแห่งชาติ เพื่อส่งเสริมการวิจัย รวมทั้งพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ที่จะช่วยสรรค์สร้างการศึกษาของชาติให้ก้าวหน้า

3.6 เร่งผลิตครูสาขาขาดแคลน โดยเฉพาะครูสำหรับผู้พิการและความสามารถพิเศษ

เร่งผลิตครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาในสาขาวิชาที่ขาดแคลน โดยเฉพาะครูสำหรับบุคลากรเฉพาะกลุ่ม เช่น ผู้พิการและความสามารถพิเศษ อย่างเร่งด่วน

3.7 ส่งเสริมให้ครูมีโอกาสเว้นการสอน เพื่อทำการวิจัย

กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการให้ครูที่มีผลการสอนดีเลิศ หยุดดำเนินการสอนเพื่อทำการวิจัยหลังการทำงานครบรอบ 7 ปี

4. นโยบายปรับปรุงบทบาทภาครัฐ และวิธีการจัดสรรงบประมาณ : กุญแจสู่ความสำเร็จ

ปรับบทบาทภาครัฐพร้อมจัดสรรงบประมาณแก่สถานศึกษาให้ทั่วถึงอย่างเหมาะสม เพื่อรองรับกับมาตรการพัฒนาการศึกษา ดังนี้

4.1 ปรับบทบาทรัฐจากผู้ดำเนินการสู่ผู้อำนวยความสะดวกให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

ปรับบทบาทภาครัฐสู่ระบบอำนวยความสะดวกและส่งเสริมสนับสนุนสถาบันและองค์กรต่างๆ ให้มีส่วนร่วมจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ทัวถึง และมีประสิทธิภาพ

4.2 จัดสรรงบประมาณสถานศึกษารัฐรูปแบบใหม่

ปรับปรุงวิธีการจัดสรรงบประมาณแก่สถานศึกษาของรัฐในรูปแบบงบประมาณแบบรายหัว รวมทั้งงบประมาณสนับสนุนโครงการเดิมที่มีอยู่แล้วโดยจะจัดสรรในรูปแบบเงินอุดหนุนทั่วไปในสัดส่วนที่มากขึ้น

4.3 สนับสนุนงบประมาณสำหรับโครงการพิเศษอย่างเพียงพอและเหมาะสม

งบประมาณสำหรับโครงการพิเศษที่เป็นความคิดริเริ่มตามนโยบาย ซึ่งมีเหตุผลและความ จำเป็นพิเศษ จำกัต้องได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอ อาทิ โครงการปฏิรูปการศึกษา โครงการการศึกษาพิเศษและผู้ด้อยโอกาส โครงการพื้นที่ยากจน โครงการมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โครงการวิทยาศาสตร์ในโรงเรียน โครงการผลิตครูวิทยาศาสตร์ โครงการปฏิรูปเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา เป็นต้น

4.4 เพิ่มงบประมาณเพื่อพัฒนาการศึกษาจากร้อยละ 5 เป็นร้อยละ 6 ในปี 2545

เพิ่มวงเงินงบประมาณการศึกษาจากร้อยละ 5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ เป็นอย่างน้อยร้อยละ 6 ในปีงบประมาณ 2545 และจัดสรรงบประมาณเพิ่มโดยเฉลี่ยอย่างน้อยร้อยละ 5 ต่อปี โดยงบประมาณที่จัดสรรเพิ่มขึ้น ส่วนหนึ่งจะนำไปเป็นเงินทุนประเดิมของภาครัฐในกองทุนการศึกษา ใหม่ ๆ ที่มีความสำคัญ เช่น กองทุนพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

5. นโยบายขยายโอกาสทางการศึกษา : เพื่อความเป็นธรรมในสังคม

การขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันในสังคม พรรคประชาธิปัตย์จะผลักดันให้ทุกวิถีทาง เพื่อสร้างสะพานแห่งการศึกษาที่เชื่อมโยงทุกช่องทางในสังคมให้แคบลงและเป็นหนึ่งเดียวกันในที่สุด ด้วยมาตรการที่เป็นรูปธรรมและทำได้จริงดังต่อไปนี้

5.1 ปรับวิธีคัดเลือกเข้าศึกษาในทุกระดับ ด้วยหลักการแห่งความเท่าเทียม

ปรับปรุงวิธีการคัดเลือกการเข้าศึกษาในทุกระดับโดยให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิและโอกาสในการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

5.2 เพิ่มอัตราการเรียนรู้สู่ประชาชนทุกกลุ่มอย่างเร่งด่วน

เร่งรัดในกระบวนการเพิ่มอัตราการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญกับการขยายโอกาสและบริการทางการศึกษา ทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียนและตามอัธยาศัย ให้เข้าถึงประชากรทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้ด้อยโอกาส กลุ่มผู้พิการ และกลุ่มผู้ใช้แรงงานทุกสถานประกอบการ

5.3 กำหนดเขตการศึกษาพิเศษและจัดโครงการพิเศษ ช่วยนักเรียนทั่วประเทศ

สนับสนุนงบประมาณเป็นกรณีพิเศษในเขตพื้นที่ยากจนและทุรกันดาร รวมทั้งสานต่อ โครงการพิเศษช่วยเหลือเด็กนักเรียนที่ขาดแคลน อาทิ โครงการอาหารกลางวันและโครงการอาหารเสริม (นม) ที่ริเริ่มโดยนายชวน หลีกภัย เพื่อให้นักเรียนทุกคนจะมีพลังกายและพลังใจในการศึกษาเล่าเรียนต่อไปแม้ว่าจะอยู่ห่างไกลและทุรกันดาร

5.4 จัดตั้งโครงการเรียนรู้ในชุมชน เพื่อการมีส่วนร่วมทางการศึกษาของทุกคน

ส่งเสริมการจัดตั้งโครงการเรียนรู้ในชุมชน เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนในเรื่องของการศึกษาผู้ใหญ่และการเรียนรู้ของชุมชน

5.5 แก้ปัญหาการเข้าเรียนผิดกลุ่มอายุอย่างเร่งด่วน

เร่งแก้ปัญหาการเข้าเรียนผิดกลุ่มอายุของเด็กไทย เนื่องจากยังมีเด็กไทยจำนวนมากเข้าศึกษาในระดับที่ไม่สอดคล้องกับอายุของตนเอง อาจจะเป็นเหตุไม่อาจพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่

5.6 จัดตั้งโรงเรียนในกำกับรัฐและบัตรอุดหนุนการศึกษา ทางเลือกใหม่แห่งการศึกษาไทย

ส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า “โรงเรียนในกำกับของรัฐ” ที่จัดตั้งโดยครู พ่อ แม่ หรือนิติบุคคล ภายใต้กฎหมายของรัฐ เพื่อเป็นทางเลือกให้ผู้ปกครองมีโอกาสมากขึ้นที่จะเลือก โรงเรียนที่ดีที่สุดให้กับบุตรหลาน ตลอดจนพิจารณามาตรฐานการสนับสนุนการศึกษาทางเลือก เช่น การศึกษาที่บ้านและพิจารณาหลักเกณฑ์และมาตรฐานการสนับสนุนระบบบัตรอุดหนุนการศึกษา

5.7 โครงการพิเศษเพื่อขยายโอกาสการศึกษาของผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ การศึกษาสำหรับผู้พิการ มีมาตรการดังนี้

1. ออกกฎหมายว่าด้วย การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ
2. จัดตั้งคณะกรรมการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ
3. เร่งรัดการสำรวจข้อมูลคนพิการตั้งแต่แรกเกิด และจำแนกผู้ที่มีความบกพร่องบางประเภทที่จำเป็นต้องได้รับบริการการศึกษาพิเศษ
4. เร่งรัดขยายโอกาสและการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการ
5. การจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการ จะมีรูปแบบที่หลากหลาย เหมาะสมกับศักยภาพและสภาพความพิการ
6. จัดฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องให้แก่ผู้บริหาร ครูการศึกษาพิเศษ บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง ฯลฯ
7. จัดทุนการศึกษาและการฝึกอบรมแก่ครูและบุคลากรการศึกษาพิเศษทุกระดับเป็นกรณีพิเศษ
8. จัดตั้งศูนย์แห่งชาติ เพื่อผลิตสื่อพัฒนาและบริการสื่อการศึกษาให้เหมาะสมกับคนพิการ
9. กำหนดมาตรการทางภาษีเพื่อสนับสนุนการศึกษาพิเศษ
10. ประชาสัมพันธ์ให้ทุกฝ่ายมีเจตคติที่ถูกต้อง และเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับคนพิการ
11. ประสานงานเครือข่ายการให้บริการและความช่วยเหลือ สำหรับผู้พิการ ระดมสรรพกำลังจัดตั้งกองทุนพิเศษ เพื่อพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพสำหรับ คนพิการ

การศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส มีมาตรการดังนี้

1. ออกกฎหมายว่าด้วยการจัดการศึกษา สำหรับผู้ด้อยโอกาส
2. จัดตั้งคณะกรรมการจัดการศึกษาเพื่อผู้ด้อยโอกาส
3. เร่งรัดขยายโอกาสและจัดบริการการศึกษา สำหรับผู้ด้อยโอกาสทุกระดับการศึกษาทุกสถานที่ ทุกเวลา
4. ระดมสรรพกำลังจัดตั้งกองทุนการศึกษาเพื่อผู้ด้อยโอกาสทุกประเภท
5. จัดสรรงบประมาณเป็นกรณีพิเศษจากงบประมาณปกติ ตามความเหมาะสมกับภารกิจ

การศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ มีมาตรการดังนี้

1. ออกกฎหมายว่าด้วยการจัดการศึกษา สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ
2. จัดตั้งคณะกรรมการจัดการศึกษา เพื่อผู้มีความสามารถพิเศษ

3. จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ
4. ประชาสัมพันธ์และให้ความรู้ความเข้าใจแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง สังคม และบุคคล ทุกฝ่าย
5. ส่งเสริมการค้นคว้าวิจัย สร้างองค์ความรู้และพัฒนาหลักสูตร สื่อ และอุปกรณ์ต่าง ๆ
6. ประสานความร่วมมือและสร้างเครือข่ายของผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในการจัดกิจกรรม เสริมให้ผู้มีความสามารถพิเศษ ตลอดจนการฝึกอบรม พัฒนาครูและบุคลากรที่ดูแลรับผิดชอบ อย่างต่อเนื่อง
7. กำหนดเป็นนโยบายให้ทุกกลุ่มสถานศึกษา ทุกอำเภอและทุกจังหวัด สรรหาผู้มีความสามารถ พิเศษและจัดโปรแกรมเสริม เพื่อพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ ให้รางวัลและส่งเสริมผู้มีความ สามารถพิเศษทุกๆ ด้าน
8. การจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษในระดับปฐมวัย และประถมศึกษา เน้นการจัด กิจกรรมให้กับเด็กทุกคน
9. ในระดับมัธยมต้น กิจกรรมและโปรแกรมเสริมยังมีความจำเป็น รวมทั้งจะจัด ห้องเรียนพิเศษใน สถานศึกษาปกติ
10. ในระดับมัธยมศึกษา ลดกิจกรรมลง แต่เพิ่มการจัดโปรแกรมเสริมและจัดห้องเรียนพิเศษและจัด สถานศึกษาเฉพาะทาง
11. ในระดับอุดมศึกษา จัดโครงการช่วงต่อ โดยมีโปรแกรมเฉพาะในสถาบันอุดมศึกษา และ สนับสนุนให้ผู้มีความสามารถพิเศษได้มีโอกาสศึกษาต่อระดับสูงขึ้นไปจนถึงระดับปริญญาเอก และมี โอกาสได้ทำวิจัยต่อเนื่อง
12. ให้การสนับสนุนทรัพยากรและบุคลากร สื่อ อุปกรณ์ และความช่วยเหลือที่จำเป็นต่างๆ ให้อำเภอ ต่างๆ จัดห้องเรียนพิเศษในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 1 ห้องเรียน และห้องเรียนพิเศษในระดับ มัธยมปลายทุกจังหวัดตามความพร้อมและความ เหมาะสม
13. การจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษนี้ ต้องเชื่อมโยงกับการศึกษา ทุกๆระดับ

6. นโยบายปรับปรุงและพัฒนาการศึกษา : สู่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่ดี

ดำเนินการให้สถานศึกษาปรับปรุงให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี น่าเรียน มีความพร้อมที่จะให้บริการการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ พรรคประชาธิปัตย์จะเร่งขจัดอุปสรรคที่ขัดขวางการปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาดังกล่าวให้หมดไปด้วยแนวทางที่เตรียมพร้อมอย่างครอบคลุมรอบด้าน ดังนี้

6.1 ผลักดันโครงการโรงเรียนพี่-โรงเรียนน้อง เพื่อช่วยสถานศึกษาที่มีปัญหา

เร่งดำเนินการสนับสนุนสถานศึกษาที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ ให้การช่วยเหลือสถานศึกษาอื่นหรือสถานศึกษาใกล้เคียงตามโครงการ “โรงเรียนพี่-โรงเรียนน้อง” ซึ่งไม่ว่าโรงเรียนที่มีปัญหาจะอยู่ ณ ที่แห่งใด ถือเป็นหน้าที่สำคัญที่ทุกฝ่ายต้องเข้าไปช่วยเหลือ เพื่อพัฒนาให้โรงเรียนดังกล่าวมีคุณภาพให้จงได้

6.2 ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาภาครัฐและเอกชนอย่างจริงจัง

สนับสนุนความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา เพื่อพัฒนาให้เป็นสถานที่ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนทุกคนอย่างแท้จริง

6.3 พิชิตปัญหาหาเสพยาเสพติดให้หมดไปด้วยพลังของคนไทยทั้งชาติ

ส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติด ผ่านกระบวนการและสื่อต่างๆ ในการเรียนการสอน ด้วยการให้ความรู้ถึงพิษภัยของยาเสพติดและวิธีป้องกันแก้ไข ควบคู่กับการประสานความร่วมมือจากทุกหน่วยงานในสังคม ให้ตระหนักถึงปัญหาและเข้ามามีส่วนป้องกันและ แก้ไขปัญหานี้ร่วมกัน

7. นโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี และการพัฒนาเด็กเล็ก : รากแก้วของการศึกษาและวิชาชีพที่มั่นคง

พรรคประชาธิปัตย์ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กเล็กหรือการศึกษาปฐมวัยควบคู่ไปกับการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีแนวทางพัฒนา ส่งเสริมเด็กและเยาวชนไทยแต่ละระดับอย่างเหมาะสม ดังนี้

การศึกษาปฐมวัย มีมาตรการดังนี้

1. การพัฒนาเด็กที่อายุต่ำกว่า 3 ปี จะใช้หลักการบ้านเป็นฐานในการเลี้ยงดู
2. เด็กอายุ 3-5 ปี จะใช้สถานพัฒนาเด็กรูปแบบต่างๆ ตามความเหมาะสม โดยให้ ผู้ดูแลเด็กมีความเป็นมืออาชีพและร่วมมือกับพ่อแม่ ผู้ปกครองและครอบครัว
3. จัดสรรงบประมาณในการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเพียงพอ รวมทั้งส่งเสริม และประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายในสังคมและทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. ดำเนินการอบรมครูพี่เลี้ยง พ่อแม่ และผู้ปกครอง ให้มีความรู้ในการพัฒนาศักยภาพของเด็กอย่างถูกต้อง
5. การดูแลเด็กแรกเกิดจนถึงอายุ 3 ปี จะเพิ่มจำนวนให้เป็นร้อยละ 60 ร้อยละ 80 และร้อยละ 100 ในที่สุด
6. ให้บริการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 3-5 ปี โดยจะเพิ่มจำนวนให้ได้รับการศึกษาอย่างน้อยร้อยละ 90 ภายใน 5 ปี และจะเพิ่มจำนวนเป็นปีละ 200,000 คน เป็นอย่างน้อย
7. เชื่อมโยงระบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยจากบ้านไปศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยและโรงเรียนหรือระบบการส่งต่อที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ
8. นำกระบวนการทัศน์ใหม่ของการศึกษาปฐมวัย มาใช้เป็นหลักในการเรียน
9. ดำเนินการให้เด็กปฐมวัย เมื่อจบการศึกษาในระดับนี้ จะมีความพร้อมในการใช้ภาษาเป็นสื่อ
10. เร่งดำเนินการตรวจหาเด็กที่มีความบกพร่องทางการรับสัมผัส หรือทางการเคลื่อนไหวหรือทางสติปัญญา เพื่อให้ได้รับการแก้ไขและให้การช่วยเหลืออย่างถูกต้อง ตั้งแต่เริ่มต้น

การศึกษาระดับประถมศึกษา มีมาตรการดังนี้

1. รณรงค์ให้เด็กปฐมวัยเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษาอย่างครบถ้วน
2. ลดขนาดชั้นเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาลงเหลือไม่เกิน 35 คนต่อชั้นเรียน
3. ประกันโอกาสให้ผู้ที่มีความบกพร่องหรือผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ผู้มีความสามารถพิเศษได้รับการศึกษาที่สอดคล้องกับศักยภาพ
4. ดำเนินการให้สถานศึกษามีเกณฑ์มาตรฐานในการวัดพัฒนาการของเด็กในแต่ละปี
5. ส่งเสริมและพัฒนาทักษะของครู โดยการเสริมสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ทุกชนิด
6. เร่งดำเนินโครงการ “ครูอาสา” โดยระดมความช่วยเหลือจากนักศึกษาและประชาชนที่มีความรู้ทั่วประเทศ

7. จัดโครงการเฉพาะกิจเพื่อจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาให้กับเด็กในท้องถิ่น ยากจน เสี่ยงภัย และทุรกันดารโดยเฉพาะ
8. จัดตั้งศูนย์อบรมสำหรับครูประถมศึกษา

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาและวิชาชีพ มีมาตรการดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายการเพิ่มอัตราการเข้าเรียนของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้อยู่ในระดับไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 และมีเป้าหมายรับเด็กในกลุ่มอายุนี้นี้ให้เข้าเรียน ทั้งหมด
2. กำหนดเป้าหมายการเพิ่มอัตราการเข้าเรียนของนักเรียนในระดับมัธยมปลาย ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70
3. ลดขนาดชั้นเรียนให้มีนักเรียนเหลือเพียงไม่เกิน 35 คนต่อห้อง
4. ในระดับมัธยมต้น มุ่งขยายพื้นฐานความรู้ที่เรียนจากระดับประถมศึกษาให้ลึกซึ้งมากขึ้น ส่งเสริมทักษะการใช้ภาษา เริ่มฝึกภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษา ตลอดจนเรียนคอมพิวเตอร์เบื้องต้นและฝึกทักษะด้านนี้เพิ่มขึ้น ซึ่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เหล่านี้ต้องควบคู่กับการฝึกปฏิบัติ
5. ในระดับมัธยมปลาย พยายามปลูกฝังการค้นคว้าศึกษาด้วยตนเอง การใช้เหตุผล การตัดสินใจ การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การมีความรับผิดชอบ
6. ดำเนินการให้ผู้ที่มีความบกพร่องหรือผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส สามารถได้รับการศึกษาทั้งในลักษณะของการเรียนร่วม หรือจัดตั้งโรงเรียนที่มีอุปกรณ์และครูผู้ชำนาญการในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาตามความเหมาะสม สำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษ จะพิจารณาจัดตั้งโรงเรียนเฉพาะทางที่สอดคล้องกับศักยภาพ
7. ผู้เรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจะต้องสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ และเมื่อจบการศึกษา ระดับมัธยมจะมีความรู้เพียงพอที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน ประกอบวิชาชีพอิสระหรือศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปได้
8. เปิดโอกาสใหม่ๆ ให้นักเรียนที่มีอายุ 14 ปีขึ้นไป ได้มีโอกาสแสวงหาความรู้และประสบการณ์จริง ในสถานประกอบการและบริษัทธุรกิจ
9. จะปรับปรุงและเพิ่มห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาและคอมพิวเตอร์ ที่ได้มาตรฐานในทุกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ทั้งของรัฐและเอกชนในทุกเขตพื้นที่การศึกษา
10. จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมสำหรับครูมัธยมศึกษา เพื่อฝึกอบรมครูทั้งมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเน้นการปรับปรุงวิธีการสอนและทักษะการใช้อุปกรณ์การสอนและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้ได้ครูที่ดี ที่สุดตามแผนการพัฒนาวิชาชีพครู ซึ่งจะดำเนินการในลักษณะของโครงการแห่งชาติ ซึ่งทุกฝ่ายจะมีส่วนร่วมและเกี่ยวข้องกับครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับ

มาตรการโดยรวมสำหรับการศึกษาพื้นฐาน 12 ปี

1. จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยวิธีการทางนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ที่หลากหลาย
2. มุ่งขยายโอกาสให้ระดับการเรียนรู้ของคนไทยโดยเฉลี่ยทั่วประเทศสูงขึ้นถึงระดับ 7 ปี 9 ปี และ 12 ปี ตามลำดับโดยเร็ว
3. จัดให้มีรดกของสังคมไทย เป็นแกนของการเรียนรู้

4. สนับสนุนการจัดการศึกษาให้พระปริยัติตามแผนกรรม-บาลี และแผนกสามัญศึกษา

8. นโยบายการอุดมศึกษา : ความหวังและที่พึงของสังคมไทย

ปรับโครงสร้างและปฏิรูปการบริหารระบบอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ มีเอกภาพในเชิงนโยบายมีอิสระในการบริหารและเป็นเลิศทางวิชาการ รัฐบาลซึ่งมีพรรคประชาธิปัตย์เป็นแกนนำได้มีมติให้ปฏิรูปอุดมศึกษาและกำหนดมาตรการสำคัญให้มหาวิทยาลัยของรัฐออกนอกระบบราชการในรูปแบบของมหาวิทยาลัยในกำกับ พรรคประชาธิปัตย์จะดำเนินการปฏิรูปและปรับปรุงการอุดมศึกษาเพื่อให้เป็น “ที่พึงทางปัญญาของแผ่นดิน” อย่างแท้จริง โดยกำหนดเป็นนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ดังนี้

8.1 เพิ่มอัตราส่วนนักศึกษา กระจายสถาบันอุดมศึกษาสู่ท้องถิ่นให้ทั่วถึง

ผลักดันทุกวิถีทางเพื่อเพิ่มอัตราส่วนนักศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อประชากรอายุ 18-24 ปี จากร้อยละ 20 เป็นร้อยละ 25 ร่วมกับการกระจายสถาบันอุดมศึกษาไปยังท้องถิ่นอย่างทั่วถึง เพื่อรองรับ ผู้จบการศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วประเทศ

8.2 ผลักดันอุดมศึกษาไทยให้มีอิสระเปี่ยมประสิทธิภาพได้มาตรฐานสากล

สนับสนุนให้มหาวิทยาลัยของรัฐออกนอกระบบราชการซึ่งอยู่ในรูปของมหาวิทยาลัยในกำกับ พร้อมแผนรองรับให้เหมาะสมกับแต่ละสถาบัน อันจะทำให้มหาวิทยาลัยมีอิสระและความคล่องตัวในการบริหารทางวิชาการ

8.3 อุดมศึกษารัฐและเอกชน ต้องเปิดกว้างสู่สังคม สนองต่อปัญหาแท้จริงมากขึ้น

สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน จะต้องเปิดกว้างสู่สังคมและตอบสนองต่อปัญหาที่ แท้จริงมากขึ้น มีความหลากหลายและยืดหยุ่น ปรับตัวได้รวดเร็วต่อการเปลี่ยนแปลง เชื่อมโยงกับโลกของงานและเชื่อมโยงกับการศึกษาในระดับต่ำกว่าอุดมศึกษามากขึ้น

8.4 พัฒนาอุดมศึกษาไทยรุดหน้า แข่งขันทางการศึกษาในเชิงคุณภาพ

สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาแข่งขันในเชิงคุณภาพพร้อมกับให้ความร่วมมือระหว่างกันในด้านวิชาการและอื่นๆ ทั้งในและนอกประเทศ มีความโปร่งใส มีการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและได้รับการตรวจสอบจากทุกฝ่ายมากขึ้น อันจะพัฒนาให้การอุดมศึกษาไทยรุดหน้าอย่างรวดเร็ว

8.5 สถาบันอุดมศึกษา ต้องเป็นแหล่งความรู้และผลิตปัญญาชนที่ดี

มุ่งพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา ให้เป็นแหล่งความรู้อันทันสมัย เป็นศูนย์รวมของผู้ทรงปัญญาของประเทศ ผลิตปัญญาชนที่มีความรู้รอบและรอบรู้ คิดก้าวหน้า ใฝ่เรียนรู้ รักสันติ เป็นพลเมืองดีของชาติและสมบูรณด้วยจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม ตลอดจนสนับสนุนความเป็นอิสระของสถาบันอุดมศึกษา

8.6 ปฏิรูปการเรียนการสอนเพื่อการศึกษาตลอดชีวิต จัดสรรทรัพยากรให้เอื้อต่อการปฏิรูป

ดำเนินการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นหลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และทันกับความก้าวหน้าทางโลกวิชาการ โดยมีการกำหนดคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของบัณฑิต เป็นนโยบายของสถาบันอุดมศึกษา พร้อมทั้งปรับระบบในการจัดสรรทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการอุดมศึกษา

8.7 พัฒนาปฏิรูปเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควบคู่พัฒนานักวิจัยทุกสาขา

เร่งพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการอุดมศึกษา ด้วยการจัดตั้งหน่วยงานกลางส่งเสริมและประสานงานวิจัยพัฒนา และใช้เทคโนโลยี ควบคู่กับการเร่งสร้างเครือข่ายการวิจัยควบคู่กับการพัฒนานักวิจัยในทุกสาขา

8.8 สร้างเครือข่ายหลักสูตรอุดมศึกษา เชื่อมโยงทั้งในและนอกประเทศ

ดำเนินการสร้างเครือข่ายทางอุดมศึกษา ให้เชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรอุดมศึกษาด้วยกันทั้งในและต่างประเทศ โดยยึดหลักการบริหารจัดการทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมกับ ส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ภูมิภาค และประเทศชาติ

8.9 แก้ปัญหาขาดแคลนอาจารย์ ด้วยมาตรการที่เร่งด่วนและเป็นรูปธรรม

แก้ไขปัญหาการขาดแคลนอาจารย์อุดมศึกษา ทั้งปัญหาเฉพาะหน้าด้วยการจ้างผู้ที่มีความสามารถพิเศษจากภาคเอกชน ส่งเสริมโครงการสมองไหลกลับอย่างเป็นทางการและเป็นรูปธรรม และปัญหาในระยะยาวด้วยการส่งเสริมให้สถานอุดมศึกษาร่วมมือกันผลิตบัณฑิตและอาจารย์วิจัยที่เชี่ยวชาญและมีคุณภาพ ตลอดจนเพิ่มทุนการศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศ

9. นโยบายสนับสนุนวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี : ทางรอดของแผ่นดิน

9.1 วางรากฐานวิทยาศาสตร์ให้เข้มแข็ง แข่งขันได้กับนานาประเทศ

ส่งเสริมการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เพื่อให้เด็กไทยมีความสามารถทางวิชาการที่เข้มแข็งทัดเทียมประเทศอื่น เป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีของประเทศ ตลอดจนปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาศาสตร์และเทคโนโลยีทุกระดับการศึกษา

9.2 เร่งผลิตบุคลากร พัฒนาวิทยาศาสตร์ด้วยมาตรการที่เป็นรูปธรรม

เร่งผลิตบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กำหนดมาตรการที่เป็นรูปธรรมในการ ส่งเสริมความร่วมมือด้านเทคโนโลยีระหว่างองค์กรรัฐและเอกชน รวมทั้งการวิจัยพัฒนากับองค์กรธุรกิจและสถานศึกษาทุกระดับ

9.3 ปลุกฝังพฤติกรรมทางวิทยาศาสตร์ พัฒนาทัศนคติและพฤติกรรมเด็ก เยาวชน

ร่วมปลุกฝังทัศนคติและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่เรียกว่า “พฤติกรรมทางวิทยาศาสตร์” อันจะทำให้ผู้เรียนรักธรรมชาติ สร้างและผลิตงานใหม่ๆ เป็นผู้บริโภคที่มีเหตุผลรู้คุณค่าแท้ คุณค่าเทียมของสิ่งต่างๆ

9.4 ผลิตครูที่มีความสามารถ ช่วยชาติพัฒนาวิทยาศาสตร์

ส่งเสริมการผลิตพัฒนาครูใหม่ ครูประจำการ อาจารย์วิทยาศาสตร์ทุกระดับการศึกษาให้มีความรู้ ทัศนคติวิธีสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สามารถจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ที่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงควบคู่กับออกมาตรการพิเศษในการส่งเสริมจูงใจให้คนเก่งทางวิทยาศาสตร์ คนดี และคนสอนเก่งเป็นครูและอาจารย์สอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ในทุกระดับการศึกษา

9.5 ส่งเสริมการเรียนการสอนด้านวิทยาศาสตร์ ด้วยสื่ออุปกรณ์ที่ล้ำสมัยได้มาตรฐานและราคาเหมาะสม

เร่งผลิตและเผยแพร่สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่มี คุณภาพได้มาตรฐานในราคาที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

9.6 จัดตั้งโรงเรียนวิทยาศาสตร์

ส่งเสริมการจัดตั้งโรงเรียนวิทยาศาสตร์ที่ได้มาตรฐานสูง

9.7 จัดทำแผนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ให้สามารถพึ่งตนเองได้

ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของไทยอย่างต่อเนื่อง

10. นโยบายพัฒนาอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมอาชีพ : ความมั่นคงของชีวิต

ปฏิรูปการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมหรือฝึกปฏิบัติจริงควบคู่ไปกับระบบการศึกษา เพื่อพัฒนาความสามารถใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล พรรคประชาธิปัตย์มุ่งมั่นที่จะพัฒนาเยาวชนไทยและแรงงานให้มีทักษะอาชีพตามมาตรฐานสากล เพื่อการแข่งขันในตลาดโลก โดยจะดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ ดังนี้

10.1 ออก พ.ร.บ. อาชีวศึกษาและการฝึกอบรมอาชีพ

เร่งรัดการออกพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ

10.2 ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย การศึกษาระดับอาชีวศึกษากับการ ฝึกอบรมตอบสนองความต้องการทุกฝ่าย

ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาระดับอาชีวศึกษากับการฝึกอบรม โดยเน้นความรู้และมีทักษะที่เป็นหลักสูตรแกนกลางให้มีความหลากหลาย ทันสมัย ยืดหยุ่น และให้เอกชนและชุมชน มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางในการพัฒนา

10.3 แบ่งการอาชีวศึกษาเป็นสองสาย เทียบโอนได้อย่างมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน

ดำเนินการแบ่งการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาเป็นสองสาย คือ สายเทคนิค และอาชีวศึกษาที่เป็นวิทยาลัยอาชีพและทักษะอาชีพ โดยให้สามารถเทียบโอนกันได้ด้วยศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน

10.4 จัดการศึกษาแบบทวิภาคที่ภาครัฐร่วมมือเอกชน

ร่วมลงทุนกับสถานประกอบการในการกำหนดหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนร่วมกัน ซึ่งจะช่วยประหยัดงบประมาณภาครัฐ และผู้เรียนได้ประสบการณ์จริงสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

10.5 จัดตั้งโครงการสูงงานวิชาชีพ และกองทุนอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมอาชีพ

เร่งจัดตั้งโครงการ “สูงงานวิชาชีพ” เพื่อฝึกอบรมผู้เข้าสู่แรงงานใหม่ และจัดให้มีกองทุน อาชีวศึกษาและการฝึกอบรมอาชีพ อันจะเป็นการพัฒนาผู้สอนและผู้เรียนได้คุณภาพอย่างพึงประสงค์

10.6 เพิ่มทักษะแรงงานและประสานความร่วมมือกับต่างประเทศ

สนับสนุนให้สถานประกอบการจัดโครงการเพิ่มทุนความรู้และทักษะใหม่ ๆ ให้นุคลากรและแรงงานของตน พร้อมกับประสานความร่วมมือกับต่างประเทศ เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือทาง วิชาการ เงินทุนและเทคโนโลยี ซึ่งจะทำให้องค์ความรู้ด้านการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมให้ทันโลก ทันสมัยอยู่เสมอ

10.7 แก้ปัญหาแรงงานและการว่างงาน ด้วยโครงการและมาตรการพิเศษต่าง ๆ

จัดทำโครงการขนาดใหญ่ที่เป็นเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา รวมทั้งมาตรการพิเศษในการแก้ไขปัญหาการว่างงานและปัญหาแรงงาน

11. นโยบายการสนับสนุนการวิจัย และทักษะการพึ่งตนเองและเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน

พรรคประชาธิปัตย์ ตระหนักดีว่าการวิจัยและพัฒนา เป็นรากฐานของการสร้างและพัฒนาความรู้ทุกด้านเป็นภูมิปัญญาที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งในลักษณะของการพึ่งตนเองและการเพิ่ม ศักยภาพของการแข่งขัน จึงมีแนวทางเพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาที่สอดคล้องกับนโยบายด้านอื่น ๆ ดังนี้

11.1 สนับสนุนเพิ่มงบประมาณ กำหนดเป็นแผนแห่งชาติ สร้างความรุดหน้าของประเทศ

เพิ่มงบประมาณด้านการวิจัยและการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นพิเศษ ควบคู่กับการกำหนดนโยบายและวาระแห่งชาติ ที่จะพัฒนาการวิจัยโดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี

11.2 ประสานความร่วมมือทางการวิจัยทั้งในและต่างประเทศ

ประสานความร่วมมือทางการวิจัยของนักวิจัยและสถาบันที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกประเทศ ส่งเสริมการวิจัยและการพัฒนาที่ยั่งยืน สร้างความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ

11.3 ผนึกกำลังทุกฝ่าย ผลิตรายการวิจัยคุณภาพสูงรับใช้สังคมไทย

สนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการทั้งในและนอกประเทศ ให้ผนึกกำลังกันผลิตรายการวิจัยคุณภาพออกมารับใช้สังคมไทย เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาความเจริญทุกด้านของประเทศสืบไป

12. นโยบายส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และเครือข่ายข้อมูลข่าวสารสารสนเทศ :

หัวใจของสังคมแห่งการเรียนรู้

พรรคประชาธิปัตย์ มุ่งพัฒนาการศึกษาไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมีแนวทางดำเนินการเพื่อความสำเร็จ ดังนี้

12.1 จัดทำแผนแม่บทแห่งสารสนเทศ สายใยแห่งการเรียนรู้ เพื่อคนไทยทุกคน

จัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติและแผนแม่บทเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศแห่งชาติ รวมทั้งแผนแม่บทเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา โดยมุ่งหวังให้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นสายใยแห่งการศึกษาที่นำความรู้สู่เด็กไทยและคนไทยทุกหนแห่ง

12.2 เชื่อมระบบอินเทอร์เน็ตกับแหล่งเรียนรู้ทุกแห่ง

นำพลังอำนาจของยุคข้อมูลข่าวสารเข้าไปในสถานศึกษาทุกแห่ง โดยภายในปี พ.ศ. 2550 เครือข่ายการเรียนรู้ทุกเครือข่ายจะมีการเชื่อมโยงระหว่างศูนย์ข้อมูลหน่วยราชการ ศูนย์ข้อมูลเอกชนกับสถานศึกษา และกับโลกภายนอก เพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่างๆ และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศได้ และเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้และจัดการศึกษา

12.3 ใช้คลื่นความถี่และทรัพยากรสื่อสาร สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

เร่งรัดการใช้คลื่นความถี่และทรัพยากรสื่อสารทุกประเภท เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาให้มีผลในทางปฏิบัติโดยเร็วที่สุด อันจะเป็นการปฏิวัติสังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ทุกคนมีโอกาส เข้าถึงการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตในที่สุด

13. นโยบายพัฒนาระบบประกันคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา : เพื่อความมั่นใจของทุกคน

พัฒนาระบบประกันคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา ที่เที่ยงธรรมและมีประสิทธิภาพ ดังนี้

13.1 สนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา

สนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพให้สามารถทำงานได้อย่างอิสระและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจะระดมผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์มาช่วยปฏิบัติงานอย่างเสียสละ เพื่อกำหนดและพัฒนาวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาที่ได้มาตรฐานควบคู่กับการกำกับและตรวจสอบการทำงานของทีมงานที่รับผิดชอบประเมินการศึกษาเพื่อความโปร่งใส และเที่ยงธรรมในการดำเนินการตามหลักการของการถ่วงดุลทั้งภายในและภายนอกองค์กร

13.2 เตรียมสถานศึกษาทุกระดับให้พร้อมรับการตรวจสอบ

ดำเนินการสนับสนุนสถานศึกษาทุกระดับให้มีความพร้อมรับการตรวจสอบและประเมิน คุณภาพอย่างเข้มแข็งทั้งภายในและภายนอก

13.3 ผลักดันให้ระบบศึกษาไทยเป็นระบบเปิด ที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ

เร่งดำเนินการในทุกวิถีทางเพื่อให้ระบบการศึกษาไทยเป็นระบบเปิด ที่ทุกฝ่ายในสังคมมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ รวมทั้งสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางการศึกษาต่างๆ จัดตั้งสถาบันให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่บุคลากรของสถานศึกษา ตลอดจนผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายในการดำเนินการให้สถานศึกษาของตนมีความพร้อมที่จะได้รับการประเมินคุณภาพอย่างเข้มข้นและมีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องและฉับไว เพื่อเป็นพลังสำคัญที่จะสร้างสรรคการศึกษาไทยให้ก้าวไกลได้มาตรฐานโลก ในที่สุด